

Upravnistvo: Ljubljana, Knaflijeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knaflijeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi
po tarifu.

Obnoveitev pogajani o razorožitvi

Čez dober teden se bodo s konferenco med francoskimi in angleškimi državni-
niki obnovila razorožitvena pogajanja, ki
so v začetku zamrla z odgoditvijo ženev-
ske razorožitvene konference.

Velika so bila pričakovanja, ki jih je
gajil mednarodni svet glede internacio-
nalnih ukrepov za ohranitev trajnega
miru in za mirno reševanje meddržavnih
političnih problemov. Danes je že mnogo
cvetočih nad pomorila slana in bridka
realnost je izučila narode, da določbe mi-
rovnih in drugih slovesnih pogodb ne
učinkujejo tako, kakor so mnogi mislili
v prvem optimističnem razpoloženju.

Pred petimi leti je bil podpisan Briand-
Kelloggov pakt. Takrat je pisalo svetovno
časopisje, da je s tem paktom postavljen
zgodovinski mejnik, od katerega dalje
ne bo več mogoča nobena vojna. Na po-
godbu se bliščejo imena, s katerimi je bi-
lo zvezano zaupanje svetovne javnosti,
podpisani so Briand, Stresemann, Poin-
caré. Toda vsa konvencija je slonela sa-
mo na moralni obveznosti in čutu za od-
govornost, ni pa določala konkretnih
učinkovitih sankcij in zato ni po paktu
nastopilo politično olajšanje, ki se je pri-
čakovalo. Tudi sankcije Društva narodov
se niso izkazale za dovolj močne in
učinkovite, da bi se mogel sklepom tega
forumu dati kak drug kakor moralčen
poudarek.

Nazorno se je pokazala nemoč medna-
rodnih mirovniških garancij pri obravnav-
vanju vzhodnoazijskih konfliktov. Pa
tudi položaj v Evropi se ni razvijal tako,
kakor se je zdelo pred petimi leti in ka-
kor je zlasti napovedoval pokojni Briand.
Nemčija preganja danes vsako pacifi-
stično prizadevanje kot zločin proti drža-
vi in hodi nemoteno po svoji začrtani poti
neomejenega oboroževanja, ki naj ji
pomaga od nadvlade v Evropi.

Danes je položaj tak, da od razoro-
žitvene konference nikdo več resno ne
pričakuje resničnega sadu. Rooseveltova
Amerika ne veže več vprašanja vojnih
dolgov s problemom razorožitve, ker uvi-
deva, da ne more od Francije zahtevati
zmanjšanja vojne pripravljenosti, dokler
koraka njena nemška sosedica v premi-
smeri proti cilju in zavojevanju tujih
narodov.

Londonški dnevnik »Times« je te dni
objavil uvodnik, ki razodeva veliko re-
signacijo v zadevi splošne razorožitve.
V Evropi je, pravi list, toliko napetosti
med posameznimi državami, da ni več
mogoče govoriti o glavnem predpogoju
razorožitve, medsebojnem zaupanju. Ev-
ropa stoji morda danes na začetku 19-
lege periode političnih konfliktov. Na vseh
straneh je več razpoloženja za zvišano
oboroževanje, kakor pa za razorožitev.
Na zmanjšanje oboroženega stanja skoro
ni misliti; edino, kar bi bilo še možno,
je sporazum glede omejitve nadaljnjega
oboroževanja. To in pa mednarodna
kontrola izdelovanja in dobav orožja bo
glavna naloga konference. Razpravlja-
ti bo treba o francoskem kontrolnem na-
črtu in znano je že, da bo ta predlog
mednarodne kontrole podpiral tudi Nor-
man Davis. Velika Britanija od sedaj
ni bila zavzeta za tako dalekosežno in
stroge kontrolne ukrepe, kakor jih sma-
tra Francija za potrebne, toda pri se-
danjem stanju ne bo delala opozicije
proti francoskemu predlogu, če bodo ž
njim soglašale ostale države.

Izvajanja vodilnega angleškega dne-
vnika so prav značilna za razpoloženje,
v katerem se bo obravnavalo vprašanje
razorožitve. Očividno je tudi v Londonu
prodrlo spoznanje o opasnosti, ki preti
od nemške bojevitosti. Dokaz angleške-
ga približevanja francoskemu stališču je
tudi v uvodu omenjeni sestanek med
državniki obeh velikih zapadnih narodov.
Pa tudi Italija se na razorožitveni
konferenci po vsej priliki ne bo več od-
daljila od Francije in Anglije, ker so
tudi v Rimu vzemirjeni zaradi nemških
političnih načrtov in vedno bolj vidnega
pripravljanja na vojno. Italija sicer ne
želi ostrega nastopa proti Nemčiji in
zlasti odklanja obravnavanje nemško-
avstrijskega spora pred Društvom narodov.
Toda »Anschluss« ali drugičnega
zavarovanja Avstrije v nobeni obliki ne
bi trpela, tudi ne v formi avstrijskega
notranjopolitičnega prevrata v hitler-
jevskem smislu. Zato s čuječnostjo in,
lahko se reče, s skrbjo motri rastočo
militarizacijo in kopičenje orožja in voj-
nega materiala v Nemčiji.

Države Srednje Evrope bi gotovo is-
kreno pozdravile vsako rešitev, ki bi od-
stranila ali vsaj zmanjšala nevarnost
oboroženega razračunavanja. Zblizanje
velesil, ako je zares doseženo, obeta spo-
razumno rešitev življenjskih problemov
Evrope in posebej Podunavja, ako se bo
znala najti ona skupna meddržavna fron-
ta, ki bo mogla izključiti enostransko
močenje s strani imperialističnih revizio-
nistov.

Ali dosedanje izkušnje priporočajo
skeptično presojanje medsebojnih pogaj-
anj velesil, dokler so na vseh straneh
še vidni separadni interesi. Zato velja
tudi za tako zvane male države v prvi
vrsti skrbeti za lastno pripravljenost in
se zanašati bolj nase, kakor pa na po-
kroviteljstvo od zunaj.

Minister dr. Kramer o občinskih volitvah

**Zaradi občinskih volitev se je morala izredno pospešiti izvedba zložitve malih občin
— Opozicija bi rada popravila napako, storjeno z abstinenco 1. 1931 — Pomembne in
velike naloge organizacij in članov JNS**

Maribor, 9. septembra. d. Danes po-
poldne je bila v Mariboru skupna seja
sreskih organizacij Jugoslovenske na-
cionalne stranke za oba mariborska
sreza, levi in desni breg. Zborovanje je
bilo izredno lepo obiskano. (Obširneje
poročamo o njem na 2. strani.) Prisot-
ni je bil tudi minister dr. Albert Kra-
mer, ki so ga zborovalci pozdravili z
iskrenimi ovacijami. V svojem poročil-
u o političnem in gospodarskem polo-
žaju v državi je razpravljaj tudi o zdru-
žitvi občin in o bližajočih se občinskih
volitvah. O tem je rekel med drugim:

Pomen zakona o občinah

Narodno predstavništvo je v svojem le-
tošnjem splošnem zasedanju spopelo
novo vrsto državnih organizacijskih zaka-
nov s sprejemanjem novega zakona o pode-
želskih občinah. Z zakonom je storjen važen
korak k izenačenju javnopravnih predpisov
v naši državi, a zakon je istočasno veleva-
žen politični faktor, ki bo v znatni meri
vplival na konsolidacijo našega nacionalne-
ga življenja. Kar se tiče principa občinske
avtonomije je zakon kompromis med raz-
nimi razvojnimi fazami občinske samoupra-
ve v posrednih pokrajinah naše države.
Vsekakor je njegova osnova demokratična.
Z uvedbo načela velike občine pa se je
zakon prilagodil zahtevam časa in vedno
bolj naraščajočemu obsegu samoupravnih
poslov, ki jim more, ne da bi preobremeni-
la svoje prebivalstvo, zadostiti le tako
zvana velika občina. Zato je zakon pred-
videl občino z najmanj 3000 prebivalci kot
osnovno samoupravno enotico. Tej enotici
je zakon prilagodil tudi vsa občinska upra-
vo in odredil kot normalno najnižje število
občinskega odbora 24 odbornikov. Občine
z manj kakor 3000 prebivalci dorusča za-
kon le kot izjemo, a za take občine dovo-
ljuje tudi znižanje števila občinskih odbor-
nikov na 18.

Zložitve malih občin v velike

Za preosnovo majhnih občin v velike je
zakon postavil rok, ki poteče z decembrom
letošnjega leta. Do tega časa bi morale to-
rej v vsej državi biti ustvarjene potom
spajanja dosedanih občin nove velike ob-
čine. Ta problem v mnogih krajih naše do-
movine ni težak. Na Hrvaškem, v Primor-
ju, v Južni Srbiiji, v Bosni in še drugod je
sedaj prevladuje sistem velikih občin. V
primorski banovini, na primer obsega obči-
na Imotski ves srez in vsa primorska bano-
vina šteje 101 občino, torej za preko 20
manj nego na primer en sam srez naše
dravske banovine, mursko-soboški.

Že iz te primerjave vidimo, kako dale-
kosežno spremembo bi se morale izvršiti
pri snovanju novih občin v dravski banovi-
ni, ako bi se na celih črti moral izvesti prin-
cip občine z najmanj 3000 prebivalci. Kakor
je na eni strani točno, da velik del občin v
naši banovini, ki jih je 1068 in od katerih
ih dobra polovica nima nič po 600 prebi-
valcev, skoraj živeti ne more, tako je na
drugi strani resnično, da se v naši hribo-
vitosti ožji domovini z njeno komplicirano go-
spodarsko strukturo, z njenimi zelo izraziti-
mi lokalnimi tradicijami velika občina v
smislu občinskega zakona ne da dosledno
izvesti in da se le tu treba zateči k izlemi.
ki jo v tem pogledu zakon dovoljuje. Zato
moramo pri izvajanju komasacije občin
upoštevati poleg gospodarskih in prometnih
vidikov še prav posebno tudi razpoloženje
in želje neposredno prizadetega prebival-
stva.

Do veljave mora priti volja prebivalstva

S tem delikatnim problemom se je po-
novno bavilo tudi vrhovno vodstvo naše
stranke ter se je odločno postavilo na sta-
lišče, da se naj komasacija vrši v skladu
z željami interesiranega prebivalstva. Go-
spod predsednik vlade je v polnem uvažev-
anju tega strankinega stališča tudi na kon-
ferenci v Rogški Slatini poudaril, da se
mora pri izvedbi komasacije v dravski ba-
novini v polnem obsegu uvaževati mišlje-
nje prizadetega prebivalstva, izraženo po-
tom naših organizacij, odnosno naših na-
rodnih poslancev. Misli smo, da bomo
imeli več časa za zložitve majhnih občin
v velike, ker je, kakor sem že rekel, za-
kon sam postavil polletni rok, ki poteče
še decembra. Toda potrebe državne po-
litike so nas postavile neposredno pred ob-
činske volitve, ki pa se brez prejšnje ko-
masacije občin kratko in malo ne dajo iz-
vesti, saj bi se v mnogih občinah ne moge
sestaviti niti kandidatne liste. Zato je bilo
treba koščljivo in težavno nalogo zložitve
občin izvesti z izredno pospešenostjo. Ni iz-
ključeno, da se bodo zaradi tega pokazale
še razne pogoške in pomanjkljivosti. Toda
zakon o občinah sam daje možnost, da vse
take pogoške in pomanjkljivosti popravi-
mo. Tega posla se bomo morali lotiti ta-
ko, brez odlašanja, tako da bomo ustvarili
take občine, ki bodo odgovarjale željam
in potrebam prebivalstva.

Uspeh volitev v moravski in in vrbaski banovini

Na osnovi novega občinskega zakona
smo v mesecu juliju začeli z občinskimi vo-
litvami, ki se vrše po banovinah. Pričeli
smo z moravsko in vrbasko banovino.
Rezultat je bil nad vse zadovoljiv. Prebi-
valstvo je z ogromno volilno udeležbo do-
kazalo, da je negativistična politika proti-
režimskih struj pri njem izgubila vsako za-
slombo. S tem, da je skoraj do 100 odst.
volilo liste Jugoslovenske nacionalne stran-
ke, je tudi na klasičen način manifestiralo
svoje politično preorientacijo v duhu načel
nove jugoslovenske politike ter je na cel
črti izvršilo likvidacijo starih medsebojnih
strankarskih nasprotstev v smislu popolne
složenosti in solidarnosti v okviru JNS. Po
izvršenih občinskih volitvah je v teh dveh
banovinah politična situacija do kraja kon-
solidirana in ogromna večina naroda ni več
razdeljena med radikale in demokrate, tem-
več složno sodeluje v vrstah naše vsodrž-
javne stranke.

Računi opozicije

Rezultat občinskih volitev v teh dveh ba-
novinah pa je po svojem pomenu daleč pre-
segel banovinski okvir. Bil je smrtni uda-
rec oni fikciji opozicije, ki se je dolgo delala
pred javnostjo, kakor da ne priznava seda-
njega režima in da bo z abstinenco po-
litiko držala narodno množico od sodelova-
nja pri državnih in drugih javnih poslih.
Sedaj hiti opozicija popravljat usodepolno
pogreško od 8. novembra in razen ekstre-
mističnih Mačkovih ljudi, ki na Hrvaškem
propovedujejo abstinenco, a se bodo teme-
lito urežali, so vsi opozicijski voditelji
živahno na poslu, da pri občinskih volitvah
poskusijo z aktivno udeležbo priboriti vsaj
del izgubljenih pozicij nazaj.

Tako je tudi pri nas. Iz tabora protivni-
kov jugoslovenske ideje in nasprotnikov
složenega sodelovanja ljudstva na javnih po-
slih slišimo sedaj same blage besede in iz-
dana je parola: »Vsi na volitve, ker te vo-
litve niso politične, temveč so gospodarske!
Toda zdi se mi, da čim bolj govori-
jo danes tudi zagriti punkti o gos-
podarskem značaju občinskih volitev, tem in-
tenzivneje mislijo na njihov politični po-
men. Že verjamem, da imajo premožni med
njimi ambicijo, se po »gospodarski« poti
zopet povzpeti na politične stolce.

Občinam na čelo najboljši ljudi!

Nesporno je treba iz našega občinskega
gospodarstva kolikor je le mogoče iztisniti
strankarsko politiko. V upravi občine ni
mesta za strankarske strasti in ravno tu
moramo trezni ljudje napeti vse svoje si-
le, da izlečimo naše samouprave od one
boleznj, za katero so hirale pod nekdanjo
partizansko »samoupravno« diktaturo ljudi,
ki so tudi občino pretvorili v svojo stran-
karsko organizacijo ter vse ocenjevali z
vidika svoje partizanske zagritosti. Tja
dol do občinskega bika in do gnojne jame.
Enkrat za vselej napraviti konec tej zlorabi
samouprave in s tem vrniti občino njenim
prirodnim gospodarskim in socialnim na-
logam, omogočiti, da se vodstvo občinskih
poslov poveri najboljšim, najpoštenjšim in
najbolj večjim rokam, da se v njej doseže
plodno sodelovanje vseh pametnih in tre-
znih gospodarjev — to je velika naloga se-
danjih občinskih volitev in v tem smislu
moramo vsi zastaviti svoje sile za depoliti-
zacijo občinskih volitev in s tem občinske-
ga gospodarstva sploh.

Tudi občine morajo biti v nacionalni fronti

Toda kdor bi hotel občinske volitve pred-
staviti kot zadevo, ki s politikom nima prav
ničesar opraviti in pri kateri naši pogle-
di na splošno državno in nacionalna vpra-
šanja sploh ne prihajajo v poštev, ta bi
zavestno varal javnost. Občina kot osnov-
na upravna enotica igra v celokupnem na-
šem državnem življenju v mnogočem od-
ločilno vlogo. Ona bo mogla to svojo vlogo
sebi in svojim občanom v prid, državi in
narodu v korist, vršiti le, če jo bodo vodili
možje, ki so pozitivno usmerjeni v smislu
državnega in nacionalnega programa. Ob-
čina v rokah boljševikov, ali separatistov
se izključuje iz sklopa onih interesov, ki jih
zasledujeta država in celokupna njena
uprava.

Kaj zahteva zakon od občinskega odbornika

Zato novi občinski zakon izredno pred-
pisuje za nove občinske odbornike pose-
bno slovesno prisego, ki ne obsega samo
običajne obveze zvestobe kraju in domo-
vini ter poslušnosti napram ustavi in dru-
gim zakonom, tem več še izredno poudar-
ja dolžnost občinskega odbornika čuvati
državno in narodno edinstvo, ga torej ob-
vezuje na program, ki ga je na primer
bivša klerikalna stranka v Sloveniji naj-
odločnejše odklanjala in ga pristaši nekda-

nje SLS odklanjajo še sedaj. Kar velja za
izvoljenega občinskega odbornika, velja se-
veda tudi že za kandidata samega. Kdor
ni pristaš državnega in narodnega edin-
stva, temu ne more biti mesta v novih ob-
činskih upravah in dosledno temu bodi ne
na kandidatskih listah za občinske volit-
ve. Izgledalo bi resnično čudno, če bi se
na primer sedaj kot kandidati pojavljali
ljudje, ki so še pred nekoliko meseci iz
protesta proti jugoslovenskemu režimu od-
lagali svoja odborniška mesta, ali pa mo-
rali biti razrešeni, ker se niso znali, ali
niso hoteli odreči oni podzemni politični
fronti, ki pri nas v Sloveniji še vedno vo-
di borbo proti jugoslovenskemu programu.
Oni, ki bi hoteli take ljudi plasirati v ob-
čino, že s tem dokazujejo namero zlorabi-
ti občinske volitve, da občine pretvorijo
v nova izhodišča svoje borbe proti osnov-
nim načelom kraljevega manifesta in ju-
goslovenskega režima.

Dolžnost nacionalnih ljudi

Iz vsega povedanega vidite, kolikega po-
litičnega značaja pri vsem svojem gos-
podarskem pomenu so občinske volitve in ka-
kolik velika je dolžnost vseh pravih narodnih
ljudi, da zastavijo svoje sile za zmago zdra-
ve nacionalne politike tudi v naši občini,
saj je od te zmage odvisna pacifikacija
starih strasti po našem podeželju, saj je
ona predpogoj splošnega pomirjenja in
plodnega uspešnega sodelovanja vseh naših
umnih in treznih rojakov, vseh onih, ki ljubi-
jo svoj narod in ki jim bratsko, vzajem-
no sodelovanje ni prazna fraza.

Velike naloge nove občine

Tega bratskega sodelovanja, pametnega
in poštenega gospodarstva bodo naše obci-
ne v bodoče potrebovale jako, jako mno-
go. Z novim občinskim zakonom se niso
rešeni vsi občinski problemi. Treba bo re-
vidirati odnos občinske samouprave v
sklopu celokupne javne administracije in
izvesti sistematično akcijo v smeri njihove
finančne razbremenitve. To je ogrom-
na naloga, katere se bodo mogle občine
lotiti le v najožjem sodelovanju z onimi
faktorji, ki vodijo državno politiko. Kdor
bi hotel našo občino zavesti v smer, ki na-
sprotuje programu današnjega jugosloven-
skega režima, ta bi jo zavestno vodil v
nesrečo. Organizirana nositeljica državne
politike v narodu je Jugoslovenska nacio-
nalna stranka. To je fakt, ki ga tudi njen
najljubejši nasprotnik ne more zanikati. In
ker je program naše stranke sestavljen na
načelih, ki so od vrhovnega poglavarja dr-
žave ob soglasju celokupnega naroda pro-
glašena kot nespremljiva za ves naš dr-
žavni in narodni razvoj, zato je režimu
naše stranke vtisnjen pečat trajnosti, a tu-
di nepopustljivosti napram vsem separati-
stičnim ideologijam.

Samo pod vodstvom in v sodelova- nju z JNS!

Kdor torej hoče, da se tudi v naši drav-
ski banovini uvede red v naše občinsko
gospodarstvo, da se stabilizirajo razmere
in da v resnici nastopi doba mirnega in
složenega dela v naših samoupravnih eno-
tah, ta bo, če je realen politik, brez pri-
držke priznal, pa bil organiziran pristaš
naše stranke ali ne, da je uspešna izvedba
občinskih volitev mogoča samo pod vo-
dstvom in v sodelovanju z JNS. V volilnih
dobah se radi pojavljajo apostoli, ki si
izmišljujejo razne nevtralne parole. Eni so
dobronamerni, ki naivno lovijo razne golo-
be po strebah, drugi so špekulanti, ki bi
radi zmago ideje preprečili s prilivom
vode, v kateri naj bi se na koncu sama
ideja utopila. Mi ne bomo nasledili niti na-
vsem »neutralistom« in še manj političnim
špekulantom, ki nestrpno, a kakor trdno
verujem, zamažajo, da bi občinske
volitve v dravski banovini končale s tem,
da bi demantirale 8. november.

»Ne odbijamo nikogar!«

Mi smo danes edina priznana stranka in
mogli bi biti tudi za te občinske volitve
ekskluzivisti. Toda nam gre izključno le
za zmago velike ideje, ki jo zastopamo, in
zato ne odbijamo nikogar, ki hoče sode-
lovati in pomagati. Nasprotno, naša dolž-
nost je, da skušamo v občini združiti vse
pozitivne elemente, vse dobre državljane,
vse one, ki jim je jugoslovenski program
kraljevega manifesta sveta stvar, punkta-
ška politika pa težka zabloda, k skupnemu
delu v dobrobit naše občine in s tem vse-
ga našega naroda in cele Jugoslavije.

To delo seveda morajo vršiti naše orga-
nizacije, naši krajevni in sreski odbori.
Nikdo izmed nas na lastno pest in nihče
tretji mesto nas! Praktičen postopek se
bo moral razviti po okoliščinah, po razme-
rah v posameznih občinah in vsaka naša
krajevna organizacija ga bo morala skrbno
preudariti. Pri vsej naši koncilijantnosti, h
kateri smo pripravljeni, pa se dobro za-
vedamo, da je edini organizirani predstavi-
nik našega nacionalnega in državnega pro-
grama naša stranka in da bosta le po na-
ših uspehih Jugoslavija in zunanji svet ce-
nila moč državne ideje v Sloveniji.

Na delo za narod in državo!

Občinske volitve za dravsko banovino
bodo prihodnje dni razpisane in se bodo
vršile sredi meseca oktobra. Gospodarske
prilike nekoliko odvrtačo pozornost ljud-
stva od občinskega problema in gotovo ne
dvigajo volilnega razpoloženja. Tem večje
so dolžnosti, ki so naložene našim politič-
nim delavcem in organizacijam naše stran-
ke. Z globokim razumevanjem občinskega
problema, z zavestjo, da vršimo historič-
no nalogo, z neomajno vero v zmago na-
cionalne ideje, gremo v boj, zavedajoč se,
da s simpatijo gleda na nas celokupna do-
movina, ker vršimo posel, ki ni strankar-
ski v starem pomenu, temveč je državni in
nacionalni v pravem pomenu te besede.

Kriza španske vlade

Madrid, 9. septembra. p. Vlada Azane je
včeraj podala predsedniku republike svojo
ostavko. Na včerajnji seji ministrske-
ga sveta je namreč predsednik republike
Alcala Zamora izrekel zaupanje ministr-
skemu predsedniku samo za omejen pro-
gram. Ker je Azana smatral to zaupnico
kot pogojno, je podal ostavko celotne vla-
de, ki jo je predsednik Zamora tudi spre-
jel. Povod za ostavko vlade Azane je bil
tudi izid nedeljskih volitev v najvišji so-
dni dvor, ki so prinesle hud poraz predvsem
njegovi stranki, pa tudi drugi najmočnej-
ši skupini vladne večine, socialnim demo-
kratom.

Predsednik republike Zamora je imel
snoči kasno v noč razgovore s političnimi
predstavniki o rešitvi vladne krize. Na vseh
straneh priznavajo, da je potrebno razir-
jenje sedanje parlamentarne podlage vla-
de. Težkoče pa so v tem, da bo le težko
pridobiti socialiste in radikale, ki so si ze-
lo v laseh za sodelovanje. Vodja radikalov
Aleksander Lerroux zahteva, naj se nova
vlada ne naslanja samo na posamezne
stranke, temveč na ves narod. Razen tega
zahteva, naj se pred sestavo nove vlade
parlament razpusti in razpišejo nove vo-
litve. Lerroux v ostalem odklanja, da bi
stopil v vlado, v kateri bi imeli socialisti
odločen vpliv.

Nekateri vidijo samo dve poti za raz-
plet krize, namreč, da se sestavi vlada z
isto orieniacijo kakor prejšnja in z ude-
ležbo socialistov, ali pa naj se razpišejo
nove volitve. Drugi se zopet zavezujejo za
sestavo koncentričnega kabineta vseh
republikanskih sil razen socialistov. Za
konsolidacijo političnih razmer v Španiji
bo odločilnega pomena, če se bo posrečilo
združiti vse meščanske republikanske sile.
Vlada Azane je nazadnje razpolagala z ve-
čino le tedaj, če so si njeni ministri sami
izrekli zaupanje. Pritegnitev desničarskih
republikancev in poverjenje Lerrouxa s se-
stavo nove vlade bi pomenila izpremembo
sistema in prehod od socialističnega k me-
ščanskemu republikanstvu.

Konkordat z Rusijo?

Pariz, 9. septembra. g. »Journal des De-
bats« poroča, da računajo v vatikanski
krogih z možnostjo zaključitve konkorda-
ta s Sovjetsko unijo. Isti list poroča, da
Vatikan ne bo ratificiral konkordata z
Nemčijo. Na sklep Vatikana je odločilno
vplival na italijansko stališče nasproti Nem-
čiji v zadnjem času. Vatikan utemeljuje
svojo odklonitev s tem, da državna vlada
krščenih židov, čeprav so pripadali že več
generacij katoliški cerkvi, noče priznati za
katoličane. Razen tega sili seminariste in
novince v vojaško službo.

Plačevanje davkov z žitom na Madžarskem

Budimpešta, 9. septembra. s. Na zadnji
seji ministrskega sveta je poročal finan-
čni minister Imre dy o izidu plačevanja
davkov z žitom. Izid je popolnoma izpolnil
pričakovanje in država je dobila okoli 500
metrskih stotov žite. Z ozirom na ta iz-
redno ugoden rezultat je vlada sklenila,
da bo še bolj izpolnila sistem plačevanja
davkov z žitom.

**Današnja nedelja velja
obisku veleseljma**

VSTOPNINA 5 DIN

Srednjeevropski problem in Mala antanta

Pred konferenco gospodarskega sveta Male antante v Pragi — Gospodarski projekti naše vlade

Praga, 9. septembra, p. Ob koncu septembra se bo sestala v Pragi gospodarska svet Male antante. Njegova posvetovanja bodo velikega pomena in so vlade zaveznih držav že pripravile potrebne elaborate. Jugoslovanska vlada namerava predložiti razne načrte o tranzitu blaga preko držav Male antante, o sodelovanju paroplovnih družb držav Male antante na Dunaju, o vzajemnem izravnavanju železniških tarif za prevoz potnikov in blaga, o raznih olajšavah za turiste v vseh državah Male antante in končno poseben predlog o ožjem sodelovanju vseh treh novčanih bank Male antante.

Češkoslovaška vlada pripravlja med drugim obširen načrt o direktnem potniškem in tovornem prometu med vsemi državami Male antante. Češkoslovaško društvo za normalizacijo je predložilo predlog, naj se izdelajo skupne norme za vse države Male antante ter razne predloge v zvezi s splošnimi gospodarskimi vprašanji, ki se tičejo držav Male antante.

Po vestih listov namerava jugoslovanska vlada predložiti tudi poseben predlog za trgovinsko pogodbo med vsemi tremi državami Male antante.

Splošni politični položaj v Srednji Evropi sili države Male antante, da pospešijo in razširijo svojo delavnost. Kakor pa se politika za zblizanje med državami Male antante čim dalje bolj realizira, prav tako postajajo vidnejša nasprotstva interesov posameznih gospodarskih krogov, s čimer se otežuje odločitve v gospodarskih zadevah, čeprav bi bile s stališča državnih interesov celotne Male antante vsem prizadetim državam v veliko korist. Toda ta notranja borba, ki se opaja v vseh državah Male antante, se bo gotovo polagoma ublažila, in sicer direktno pod vplivom mednarodnega političnega položaja.

Borba Avstrije za neodvisnost je nehoti obrnila pozornost zapadnih velesil na Sred-

njo Evropo. Rešitev avstrijskega vprašanja ni mogoča brez ureditve in ozdravitve njega gospodarskih odnošajev v Srednji Evropi. V to smer streme sedaj tudi vsa prizadevanja Mussolinija, čigar prvi cilj pa je, da zagotovi predvsem Italiji zadosten vpliv v Srednji Evropi, kar bi hotel predvsem doseči z ustvaritvijo gospodarskega bloka med Italijo, Avstrijo in Madžarsko. Obenem bi Mussolini rad dosegel zblizanje z državami Male antante in Francijo in tako rešil vprašanje gospodarskega ozdravljenja Srednje Evrope. Popolnoma naravno je zato, da mora prav sedaj Mala antanta manifestirati vseh političnega edinstva, ako hoče zadostno zaščititi svoje interese v Srednji Evropi in preprečiti, da bi mogla druge države, ki stoje v drugi fronti, oškodovati njene življenjske interese. V ostalem avstrijsko-madžarsko zblizanje v gospodarskem pogledu ni lahka stvar. Glede na to, da se vsa borba vplivov v Srednji Evropi vrši v prvi vrsti na gospodarskem področju, silijo danes vse okoliščine v ospredje ravno gospodarsko zblizanje Male antante, zedinjenje njenih gospodarskih interesov in poudarjanje skupnih gospodarskih ciljev.

Priznati se mora, da gospodarsko zblizanje držav Male antante, čeprav se splošno smatra kot skrajno nujno in neobhodno potrebno, ne napreduje dovolj naglo. Toda gospodarski krogi držav Male antante se dobro zavedajo, da je gospodarsko zblizanje držav Male antante velikega političnega pomena in da se mora neizogibno uresničiti, ako naj politična zveza Male antante tudi v bodočnosti uveljavlja svoj vpliv v evropski politiki.

Bliznja konferenca sveta Male antante ima že konkreten program svojega dela, ter ima nalogo, da ne sprejme samo teoretičnih sklepov, temveč določi tudi razne konkretne ukrepe ter jih izvede, da bi gospodarsko sodelovanje vseh treh zaveznih držav postala realna stvarnost.

Vesti o obsežnih spremembah v čl. vladi

H-Praga, 10. septembra.

Od srede minulega tedna se posvetujejo politični voditelji, kako bi odstranili ostre spore med strankami vladne koalicije, kako bi pomirili strastno časijsko borbo, ki se je otvorila zaradi raznih nasprotij, in kako bi se dalje ohranili doseženi vladni koalicijski. Na razpravi je bila tudi pomembna misel o izpremembi v koalicijski sami. Narodni demokrati so zahtevali blok češkoslovaških strank, v katerega naj bi bili sprejeti tudi slovaška ljudska stranka in obrtniška skupina. Drugi pa so zopet predlagali blok državotvornih strank, kar bi morda Hlinki zopet onemogočilo vstop v vlado in bi ga v poziciji poglaval še bolj na levo. Posvetovanja ministrskega predsednika Malypetra pa so kmalu skoro popoln uspeh. Gladko so bili urejeni vsi spori in vse nevednosti, kajti predstavniki strank so uvideli, da ima vlada mnogo nujnega dela in da mora zbornica delovati brezhibno. Pred vsem je treba rešiti nujna gospodarska vprašanja in se lotiti proračuna za l. 1934. Za to delo ima vlada le malo časa in po vsej priliki bo morala najbrž poseči po proračunskem provizoriju, tudi če se proračuna loti z vso vno.

Zato nikomur ne kaže, da bi se spuščal v tako dalekosežne in po vrhu vsega še tako negotove eksperimente, kakor je bila izprememba koalicijskega sestava. Stvari bi najbrž ne bilo ustrezno, ako bi prišli v vlado živili, ki ne dajejo nikakršnega jamstva v pogledu povišanja delovnih sposobnosti kabineta. Po vsem videzu bo moralo ostati pri starem koalicijskem sestavu. Ta češkoslovaško-nemška koalicija, ki traja že od l. 1926, se je dobro obnesla in nobena druga sestava vladnih strank ne daje toliko gotovosti za složno in uspešno delo, kakor dosežena koalicija.

Vendar vse kaže, da bo treba v vladi sami izvesti važne izpremembe osebnosti. Te izpremembe so bile tudi predmet pogajanj voditeljev strank s predsednikom vlade, pogajanja o osebnih izpremembah pa so vselej zelo zamudna in težka. Kolikor se da doslej sklepali, bo poslanec Malypet, ter obdržal predsedstvo ministrskega sveta. Skoro gotovo pa je, da bo iz vlade — ako bo res izvršena kakšna rekonstrukcija — izpadel minister za socialno skrbstvo dr. Cech, nemški socialni demokrat. Na njegovo mesto pride najbrž češki socialni demokrat dr. Winter. Zato pa pošlje nemška socialna demokracija v vlado poslanca Teodorja Hackenberga, uradnika zveze nemških bolniških blagajin na Češkem. Vendar doslej se ni določeno, katero listino naj dobi Hackenberg.

Iz vlade izstopi najbrže tudi dosedanj minister pravde dr. Meissner, češki socialni demokrat. Njegova stranka se doslej še ni odločila o osebi njegovega naslednika. Notranji minister dr. Černy (uradnik), bo menda nadomeščen s predsednikom parlamentarne komisije za štedenje, ki se tu li piše dr. Černy in je zet predsednika agrarne stranke Antona Švehla, tedaj agrarec. Klerikalna ljudska stranka bo najbrž odpoklicala iz vlade ministra Dostalka, na njegovo mesto pa bo prišel Slovak dr. Měru. Razen tega se govori še o nekaterih nadaljnjih izpremembah: minister narodne obrambe Bradáč se bo vrnil v ministristvo za poljedelstvo. Hodža pa bo zamenjal poljedelsko ministristvo za prosveto. Narodno obrambo prevzame morda kak socialni demokrat, verjetneje pa je, da bo to ministristvo poverjeno vojaškemu strokovnjaku, enemu izmed odličnejših generalov. Razen predsednika Malypetra ostaneta na svojih mestih še zunanji minister dr. Beneš in finančni minister Trapl. Vesti o izpremembi predsednika vlade in o kandidaturi dr. Preissa za ministra financ so nedvomno gole bajke.

Vendar so vse te izpremembe še zelo negotove, dasi se z izvestne strani zagotavlja, da bodo izvršene v najkrajšem času in da se sedanjim kabinetu sploh več ne sestane. Šele po rekonstrukciji vlade pridejo na vrsto posajanja o delovnem programu obeh zbornic in vlade. Zato se bo parlament sešel še le ob koncu oktobra, morda celo še le v začetku novembra. Najvažnejša njegova naloga bo razprava o proračunu.

Atleti Primorja v Celovcu

Včeraj so atleti Primorja startali na mednarodnem mitingu KAC v Celovcu za dvomatch s prirediteljem; prvi dan vodijo domači z 31:30.

Celovec, 9. septembra. Danes in jutri se vrši kot prireditelj KAC velik mednarodni lahkoatletski miting, na katerem startajo razen velikega števila domačih atletov in atletov iz ostale Avstrije tudi Italijani, Argentinec Oliva in precej močna ekipa ljubljanskega Primorja. Zai se je moral klub v zadnjem trenutku odreči sodelovanju odličnih atletov Krevska, Slanička, Korčeta, Skoka in Slaparja ter ima zaradi tega v hudi konkurenci tem težje stališče.

Današnji rezultati so bili naslednji: 200 m predteki: 1. predtek: 1. Berger (WAF), 2. Radnits (Vienna), 2. predtek: 1. Kováčič (Primorje) 23.6, Schinl (KAC) 23.7, 3. Egger (KAC) 24. Točke za dvomatch: Primorje 5, KAC 4. Skok v višino: 1. Salbrückner (Leoben) 170, Zgur (Prim.) 170 (z dotikom), 3. Martini (Prim.) 165, 4. Egger (KAC) in Marek (Prim.) 160. Točke: Prim. 11, KAC 7.

Tek 800 m: 1. Puchberger (WAF) 1:56.6, 2. Kunčič (KAC) 1:59.4, 3. Weigl (Rap.) 2:02.8, 4. Gaberšek (Primorje) 2:06, 5. Schimml (KAC), 6. Zorja (Prim.) Točke Prim. 14, KAC 13.

200 m finale (mednarodno): 1. Berger (WAF) 23.4, 2. Radnits (Vienna) 23.6. Krogi: 1. Marek (Prim.) 12:06, 2. Russ (KAC) 11:47, 3. Putinja (Prim.) 10:31, 4. Fürpass (KAC) 9:46, Točke Prim. 20, KAC 16.

3000 m: 1. Lehan (KAC) 8:53.9, 2. Oliva (Argentina) 8:56.2, 3. dr. Obholzer (Innot) 9:21.4, 4. Fischer (WAF) 9:25.2, 5. Goršek (Prim.) 9:33, 6. Skrakar (Prim.) Točke: Prim. 24, KAC 21.

Švedska štafeta: (100×200×300×400): 1. komb. štafeta Rapid-Vienna-WAF (Dunaj) 2:04.8, 2. KAC (Haderer, Egger, Schintler, Kunčič) 2:05, 3. Primorje (Cerar II., Kováčič A., Zorja A., Gabrše) 2:09. Odličan tek obeh sprinterjev in Gabrška, medtem ko je Zorja povzročil velik naskok Celovca. Točke: KAC 31, Primorje 30.

Po prvem dnevu vodijo domači za eno točko naskoka.

Ptujske svečanosti

Na predvečer slavnostne skupščine CMD — Sijajno uspela svečana akademija v mestnem gledališču

Ptuj, 9. septembra.

Ptuj, Slovenske gorice in Haloze so danes ponovno dokazale, kako globoko je zasidrana slovenska in jugoslovanska misel na naši severni meji. Ptuj, nekdanj pod našim in zatiranjem Ornigga ter njegovih sodelavcev za Slovence ponižano in zasramovano mestce sredi avtohtonega slovenskega ozemlja, je v teh slavnostnih dneh en sam izraz mogočne simfonije slovenske pesmi in besede, gaj jugoslovanskih trobojnic.

Ze mnogo pred 6. uro se je danes zbrala na ptujskem kolodvoru ogromna množica, da slovesno sprejme in prigrčno pozdravi dole goste ter delegate CMD. Na kolodvoru so se zbrali zastopniki pripravljene odbora za ptujske svečanosti z g. županom Jerštom na čelu, ki je pozdravil dole goste v imenu mestne občine, v imenu CMD pa odvetnik in banovinski svetnik dr. Senčar. Med došlimi gosti so bili zastopniki glavnega odbora CMD, med njimi dvorna dama ga. Franja Tavčarjeva, mag. nadsvetnik inž. Mačkovšek in mnogo drugih narodnih borcev. Prav tako so prispele z vlakom množestveni gosti s severne meje, zlasti iz Maribora, med njimi šolski nadzornik Tomažič in drugi. Za prijazen sprejem se je zahvalila v vznešeni besedah dvorna dama ga. Franja Tavčarjeva.

Pomembno politično zborovanje v Mariboru

Maribor, 9. sept.

Z današnjim opoldanskim vlakom je prispel v Maribor minister g. dr. Kramer v spremstvu narodnih poslancev Vekoslava Spindlerja, Karla Gajška in Ivana Lončarja. Ob 2. popoldne se je vršila skupna seja sreskih organizacij JNS za sreza Maribor desni breg in Maribor levi breg. Seja je bila zelo številno posečena ter so bile zastopane po svojih delegatih vse organizacije stranke iz obeh mariborskih srezov. Posebno v lepem številu so se zbrali zastopniki naših kmetov, ki so pazljivo sledili debati in tudi sami živahno posegli v razpravo s tehnimi predlogi in raznimi vprašanji o aktualnih zadevah.

Konferenco je otvoril predsednik sreskega odbora JNS za Maribor levi breg, mariborski župan dr. Lipold, ki je najprej pozdravil ministra dr. Kramerja in se mu zahvalil, da je prihitel kot voditelj narodnih Slovencev in generalni tajnik JNS v Maribor, kjer se hoče razgovoriti z zastopniki nacionalnih elementov iz obeh mariborskih srezov o bližajočih se občinskih volitvah ter o raznih gospodarskih in kulturnih problemih. Ko je pozdravil še navzočega senatorja dr. Miroslava Ploja in narodne poslance dr. Pivka, Antona Krejčiča in Vekoslava Spindlerja, je podal besedo ministru dr. Kramerju. Burno pozdravljen od vseh navzočih je minister dr. Kramer v skoro enournem govoru razpravljal o političnem in gospodarskem položaju ter se zlasti pomudil pri obeh, danes najaktualnejših zadevah: komasaciji občin in občinskih volitvah. (Ta del ministrovih izjav objavljamo na prvi strani. Op. ur.)

Izvajanja ministra dr. Kramerja so bila čisto prekinjena z odobravanjem ter glasnim pritrdjevanjem, posebno odločno pa so pritrdjevali vsi delegati njegovi izjavi, da nima nihče pravice vtikati se v politične posle v posameznih srezih, razen za to poklicanih strankinih organizacij in narodnih poslancev dotičnih srezov.

Po govoru g. ministra je povzel besedo nar. poslanec g. dr. Ljudevit Pivko, ki je na kratko poročal o komasaciji občin v srezu Maribor levi breg. Po komasaciji bo najbrž v tem srezu ostalo 17 občin. Za njim je v isti zadevi poročal za Maribor desni breg narodni poslanec direktor Krejčič, ki je izjavil med drugim, da bo ta srez, ki je štel doslej 84 občin, tmel v bodoče najbrž 15 velikih občin v smislu novega občinskega zakona.

Predsednik dr. Lipold je otvoril debato k poročilu ministra Kramerja. Po živahni razpravi je senator dr. Ploj (dr. Lipold je moral med debato oditi) zaključil okrog 5. lepo uspelo konferenco ter pozval vse navzoče, naj zastavijo vse svoje sile, da bo zmaga jugoslovanske misli pri bližnjih občinskih volitvah kar največja ter vredna zmaga naše stranke v ostalih banovinah.

Po konferenci je minister dr. Kramer sprejel še nekaj deputacij, ki so mu obravnavale razne zadeve posameznih krajev.

Slovanski pravniški kongres v Bratislavi

Bratislava, 9. septembra. Danes je bil odprt slovenski pravniški kongres. Kot uvod kongresa je bilo včeraj v prisotnosti prosvetnega ministra dr. Dererja promoviranih pet uglednih slovenskih pravnikov za častne doktorje pravnih znanosti univerze Komenskega v Bratislavi. Promovirani so bili za častne doktorje: profesor zgodovine slovenskega prava dr. St. Bobčev z univerze v Sofiji, profesor zgodovine poljskega prava dr. Roman Dapkowski z Iwovske univerze, profesor kazenskega prava in kazenskega postopka dr. Metod Dolenc z ljubljanske univerze, profesor ustavnega prava dr. Slobodan Jovanović z beograjske univerze in profesor upravne znanosti in poljskega upravnega prava dr. Kazimir Kumaniedski s krakovske univerze. Po slovenski izročitvi diplom novim častnim doktorjem je govoril dr. Laštavka o pomenu znanstvenega dela profesorjev Kamaniedskega in Jovanovića, prof. Milota pa o znanstvenem delu prof. dr. Dolenca. O prof. Bobčevu in prof. Dapkowskiem je govoril prof. Rauscher. Novi častni doktorji so se zahvalili za poudaritev, nakar je bila promocija slovesno zaključena s petjem bogarske, jugoslovanske, poljske in češkoslovaške državne himne.

Včeraj dopoldne se je vršil v Bratislavi kongres mladih juristov iz slovenskih držav, popoldne so imela svoja zborovanja razna društva pravnikov, zvečer pa je bila v slovaškem narodnem gledališču slavnostna predstava Smetanove Prodane neveste.

Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“

jeva, ki sta ji po kratkih deklamacijah izročili dve deklici krasen šopek rož.

Na Tyrševem trgu napovedana akademija se je morala premestiti zaradi slabega vremena v mestno gledališče, ki je bilo nabit polno. Akademijo so posetili poleg drugih: dvorna dama ga. Franja Tavčarjeva, podstarešina SKJ E. Gangl, prosvetni šef dr. Vrhovnik, senator dr. Ravnihar, mestni župan Jerše, župni starosta dr. Goršek, starosta ptujskega Sokola dr. Salamun, sreski načelnik dr. Bratina, orožniški major Cvetković in zastopniki raznih nacionalnih društev. Ispavčeva pevka župa iz Maribora je odpela 11 narodnih pesmi tako dovršeno, da je izzvala splošno ponovno odobravanje, nakar so sledili telovadni nastopi članov ter naraščajnikov s preskoki, dočim je na orodju nastopila izbrana vrsta ljubljanskega Sokola. Orodni telovadbi je sledil simbolični Murnikov »Najprej, ki so ga izvajali člani ptujskega Sokola, nato pa simboličen nastop telovadcev ob zvokih himne »Hej Slovani«. Vsi telovadni nastopi so izzvali polno navdušenje in odobravanja, ki se dolgo ni hotelo poleči.

Po akademiji so v gledališču je bilo zaupni sestanke delegatov CMD in posvetovalnici na Mestnem magistratu.

Privatni nameščenci in Delavska zbornica

Iz krogov privatnih nameščenecv nam pišejo: Volitve v Delavsko zbornico, ki je tudi za privatne nameščenca važna, na zakoniti podlagi osnovana institucija, so pred durni. Privatni nameščenci se tega velevažnega momenta gotovo ne zavedajo v potrebni meri, čeprav plačajo skoraj tretjino vseh prispevkov, od katerih ta zbornica živi. Delni vzrok leži seveda tudi v tem, ker kaže Delavska zbornica na zunan samo lice zastopstva ročnega delavstva in ne posveča tiste pozornosti vprašanjem privatno - nameščenkega staleža kakor ga slednji zasluži.

Pravilno bi bilo, da dobijo nameščenci svoje lastne nameščenke zbornice, kakor jih imajo drugi stanovi, ki niti od daleč ne dosežajo enakega števila članstva. V tem pravcu se bodo morale organizacije privatnih nameščenecv v bodoče orientirati, če bodo hotele svoje težnje in želje primerano uveljavljati na merodajnih mestih.

Volitve v Delavsko zbornico se bodo vršile že dne 8. oktobra. Volitve niso važne samo s stanovskega stališča, marveč so tudi zelo važne plebiscit za privatnega nameščenca, da izrazi svojo zavest in nacionalno čutenje napram svoji državi. Kakor vse kaže, bodo tudi v nameščenjskih vrstah nastonile najmanj tri skupine, če ne celo pet. Med njimi bo lista nacionalno orientiranih privatnih nameščenecv, ki so včlanjeni v Zvezi društev privatnih nameščenecv. Svojo listo bodo postavili marksisti, pristasi bivše SLS pa baje kar dve, ker imajo dve organizaciji, ki sta si med seboj menda precej v laheh. Iz nacionalnih vrst je izšla pobuda, da bi se dosegel kompromis za enoten nastop vseh nameščenjskih strokovnih organizacij, pretirane zahteve marksistov in simpatizerjev bivše SLS pa so sporazum onemogočile.

Gotovo je, da ima med vsemi nameščenci najboljšo izgleda lista Zveze društev privatnih nameščenecv. Zveza je nepolitična strokovna organizacija in ima v svojem sklopu 14 samostojnih društev in ravno toliko odsekov in podružnic. Vodijo jo priznani strokovni delavci, imajo v svoji sestavi tudi pametne člane, pripadnike bivše SLS, in tudi bivše levčarsko orientirane.

Sicer je pravilno, da se po dolgem času in to baš v teh neugodnih prilikah pošteno in da vidimo, koliko je nas. Vemo, da je med nami mnogo nezadovoljnih, toda, prijatelji, še mnogo več jih bo, če bomo volili tiste, ki doslej niso delali v dobrobit privatnega nameščenca, marveč nekateri le za svoj zveličavni marksizem, drugi pa za politična načela.

Prepričani smo, da bo Zveza društev privatnih nameščenecv pravočasno dala vsa potrebna navodila in poziv svojim društvom in njihovim članom, katerih dolžnost bo, vse člane zainteresirati za volitve v Delavsko zbornico.

Poljski parlamentarci v Jugoslaviji

Beograd, 9. septembra. p. Jutri dopoldne prispejo v Beograd poljski parlamentarci, ki jim pripravljajo zelo prišrčen sprejem. Poseben odbor narodnih poslancev in senatorjev z bivšim ministrom dr. Ninkom Perićem na čelu je izdelal program za bivanje poljskih gostov v naši državi. Poljskim parlamentarcem se bo peljala nasproti do meje večja skupina narodnih poslancev in zastopnikov oblasti. V Beogradu se bodo mudili dva dni. Dne 11. t. m. opolnoč bodo odpotovali s posebnim vlakom v Kospolje, od koder bodo posetili Kosovo in Kosovsko Mitrovico, nato pa krenili dalje v Vrnac, Sarajevo, Dubrovnik, Boko Kotorsko, Cetinje, Kotor, Split, na Korčulo, Hvar ter v Zagreb. Dne 19. septembra ob 9. dopoldne se bodo pripeljali s posebnim vlakom v Ljubljano, kjer bodo ostali ves dan ter napravili tudi izlet na Bled, nakar se vrnejo domov. Poljske parlamentarce bo na njihovem potu po naši državi spremljala delegacija naših narodnih poslancev in novinarjev.

Prvenstvo na Dunaju

Dunaj, 9. septembra s. Današnji dve prvenstveni tekmi v prvi ligi sta se končali neodločeno, in sicer Libertas : FAC 1:1 (1:1), WAC : Wacker pa prav tako 1:1 (1:0).

Vremenska napoved

Zagrebiška vremenska napoved za danes: V zapadnih krajih bo oblačnost narasla, morebitno prehodno manjše deževje, zmerne temperature — Situacija včerajšnjega dne: Antiklon se čim dalje bolj pomika nad Severno Evropo in obsega južni kontinent in prižig. Na vzhodu Evrope in nad Islandijo leži depresija.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: V Južnih Alpah oblačno in nagnjenje z dež.

Starhembergovi načrti

Odločen odpor proti nameravanemu pofašistenju Avstrije — Možnost novih nesoglasij v avstrijski vladi

Dunaj, 9. septembra, p. Vesti o možnosti uvedbe fašističnega režima v Avstriji la pobjedo kneza Starhemberga so izzvale v političnih krogih veliko vzajemirje. Kakor zatrjujejo, je Starhemberg na včerajšnji »aji vodstva Heimwehra že predložil konkreten načrt za pretvoritev Avstrije v fašistično državo in se v tem smislu tudi že pogaja z zveznim kancelarjem dr. Dollfusom. Zvezno vodstvo Heimwehra sicer demantira to trditve, vendar pa note izdati nobenih informacij o poleku seje. Kakor se čuje, je podkancelar Winkler odločno proti pofašistenju Avstrije, ker smatra, da bi taka akcija ne pomenila ničesar drugega, kakor vzpostavitev narodnega socializma.

Japonski znanstvenik napoveduje vojno z Rusijo

London, 7. septembra

V kanadski pokrajini Alberti leži mesto Banff, ki je zadnje čase zaslovelo po svetu zavoljo svojega »Instituta of Pacific Relation«. Zavod raziskuje in proučuje mednarodne in meddržavne odnose ob Tihem oceanu. Nedavno je imel svojo glavno letno konferenco, ki so se je udeležili zastopniki iz Kitajske, Japonske, Zedinjenih držav, Velike Britanije in Kanade. Zavod za tihomorska vprašanja je seveda zasebna tvorba, vendar njegovo delovanje ni brez pomena, ker so njegovi člani po večini zelo ugledni predstavniki javnega mnenja vsaj nekaterih slojev naštetih držav. Delo instituta je posvečeno proučevanju političnih, gospodarskih, narodnostnih in socialnih prilik v državah, ležečih ob Tihem morju, njegov program pa je pobijanje imperializma in agitacija za tesno sodelovanje vseh narodov, kojih življenjski interesi se tro ali križajo na Pacifiku. Referati govornikov prodirajo kolikor toliko tudi v javnost in lahko močno vplivajo na njo v pogledu možnosti izpremenbe stališča napram posameznim dogodkom. Zato institutovega dela ne gre omalovaževati, čeprav nima neposrednega vpliva na politiko prizadetih držav.

Na zadnji konferenci je japonski član instituta prof. Nitobe odkrito izjavil, da smatra vojno med Rusijo in Japonsko za neizogibno. Lahko se njen izbruh zavele, lahko bo predbežno imela vojna le značaj diplomatskega in političnega boja za preostali na Daljnem vzhodu, do oboroženega spopada pa mora priti na vsak način, ker gre za odločitev, kdo bo vladal nad Kitajsko in nad Mandžurijo.

Oba bodoča bojevnika se tudi zavedata, da bo skoro nastopil čas odločitve, zato se nanjo pripravljata z mrzlično delavnostjo. Iz umevnih razlogov je previdni Nitobe popolnoma molčal o japonskih pripravah, pač pa je sovjetska priprave opisoval na dolgo in široko. Moskva si ustvarja za orjaški napori v Sibiriji vojno industrijo, da jo bo imela bolj pri roki nego v prvi rusko-japonski vojni. Strateška previdnost ji brani, da te industrijske baze ni prenesla v Zabajkalje, Pomurje in Primorje, zato pa je v teh pokrajinah izvršila ogromne utrbe, odgovarjajoče vsem zahtevam moderne vojevanja. Razen tega pripravlja gradnjo dveh prekosibirskih železnic, ki bo čisto strateškega pomena.

Kadar bodo te priprave gotove, napoveduje Japonec takojšnji oborožen spopad. Amerika po njegovem mnenju v tem spopadu ne bo udeležena, ker je višek sovraštva med Japonsko in Zedinjenimi državami že preokrožen in se je pokazalo, da ameriški interesi niso tako zelo ogroženi, kakor je sprva mislila ameriška javnost. Zato je odpadel vsak razlog za ameriško-japonsko vojno in nihče več ne računa na to možnost.

Ostali delegati niso bili tako rožnatega menia glede bodočih odnošajev med Japonsko in Ameriko ter so se omejili na

ugotovitev, da se imenovani sili le toliko časa ne bosta spustili v medsebojni pokol, dokler ne bosta do zadnjega žeblja izvršili svojega mornariškega programa.

Na pritožbo kitajskega delegata, da Japonska smatra Mandžukuo za svojo kolonijo, je odvrnil Nitobe, da te pokrajine niso primerne za naseljevanje japonskega življa, pač pa da japonska industrija ne more živeti brez mandžurskih surovin. Mandžurija je za Japonsko neizčrpen rezervuar rud vseh vrst in poljskih pridelkov. Ker Japonska sama ne misli naseljevati svojega življa, zato mandžurskih meja ne bo zapirala Kitajcem, ako se podreje tamojšnjim zakonom. Japonsko očihoje ima danes 64 milijonov prebivalcev čez 30 let pa jih bo imelo 90 milijonov. Ker se Japonec nima kam izseljevati, bo moral narod sam začeti misliti na umetno omejitve porodov.

Zivahen boj se je vnel med zborovalci, ko so zastopniki anglosaških zmaj iznešli svoje pritožbe nad nelegalno konkurenco japonske industrije, ki svoje delavstvo plačuje sramotno slabo, zato pa lahko njeni izdelki z nižjo ceno izpodrivajo druge industrije. Prof. Nitobe je zopet naglašal, da taki učinki niso utemeljeni, ker je vsa japonska industrija — razen tekstilne — še v plinčah in se v ničemer ne more meriti z industrijo anglosaških dežel. Japonska vlada mora zato podpirati svojo industrijo z izvoznimi premijami in svojim ugodnostmi.

H koncu je profesor Kolumbijske univerze Shotwell razvil svoj načrt ozdravitve svetovnega gospodarstva. Zahteval je, naj se minimalne tarife uvedejo raje za delavske mezdle v vseh državah, ne pa za blago in da se najo v pogledu delavskega standarda nazadnjaška država zopeti z državami, kjer ima delavstvo možnost dobrega obstanka. Konferenca je z odobravanjem sprejela ta predlog, ugotavljajoč, da se edino z dvigom kurne meče delovnega ljudstva da zvišati konsum izdelkov in proizvodov vsega svetovnega gospodarstva.

Kongres Unije balkanskih zdravnikov

Beograd, 9. septembra. Jutri ob 18.30 prispe v Beograd skupina zdravnikov in profesorjev medicinskih fakultet iz vseh balkanskih držav, da se udeležijo kongresa Unije balkanskih zdravnikov, ki se bo vršil v Beogradu in za katerega obstoja v naši javnosti veliko zanimanje.

Iz državne službe

Beograd, 9. septembra p. Z odlokom finančnega ministra sta prestavljena katastralna geometra Rado Goršak iz Maribora v Črnomelj ter Hinko Prelovec iz Črnomlja v Slovenjgradec. Za starešino glavnega oddelka finančne kontrole na Jelenicah je imenovan Stanko Bajčič, višji poverjenik finančne kontrole v Zametu, za starešino glavnega oddelka finančne kontrole v Pagu pa Spasije Rajčičević z Jelenic.

Gičev v Rimu

Beograd, 9. septembra p. Iz Rima poročajo, da je prispel nekaj bolgarski trgovinski minister Gičev.

Nar. posl. Ivan Mohorič:

Pereče gospodarske in politične zadeve

Iz velikega govora nar. posl. g. Ivana Mohoriča na blejskem kmečkem taboru prinašamo naslednje, za vso našo javnost zanimive in važne odstavke:

Praznik, ki ga obhajamo danes, je praznik kmetijskega dela, praznik kmetijske domaćije. Bil bi časi pred vojno, ko so mnogi na kmetu žrli nekako od zgoraj in ko se je smatralo delo na kmetih za nekaj manjvrednega. Hvala Bogu, da so ti časi minili. Danes posvečajo vse države usodi gospodarstveniku stani kmetu prvenstveno pažno in čim bolj je kaka država industrializirana, tem večjo pozornost posveča. Če motrimo gospodarsko politiko evropskih držav, vidimo, da povsod streme za tem, kako bi čim bolj vzpostavili ravnotežje med kmetištvo in industrijo, med poljedelstvom in obrtnim delom. To je tudi glavni cilj gospodarske politike naših zaveznikov. Francozov, ki so nam kot varčni in preudarni gospodarji lahko vzor, to je pa čili istotako našim bratom Čehom, našim sosedom Italijanom in Avstrijcem ter po vsej vsem bližnjim in daljnim naprednim državam.

Če pogledamo, kako blago izvažamo iz naše države, vidimo, da je odstotek kmetijskih in živilarskih produktov vsako leto manjši. Predlanskim je znašal še polovico, lani je padel na 48% in bo najbrž letos še nadalje nazadoval. On ne nazaduje zaradi tega, ker nimamo morda blaga za izvoz. Imamo ga preveč in tudi cene so dovolj nizke. Le naši sosedji ne pustijo več dovajati poljskih pridelkov ter omejujejo od leta do leta količino, za katere nam še dajo uvozna dovoljenja. Stanje našega kmeta postaja zato vedno slabše. Zemljiške knjige nam kažejo, da je poletni od leta 1926, zadolžitev kmeta rasla od leta do leta, tako da navdaja s skrbjo ne samo zadolžene gospodarje, marveč tudi vse one, ki stoje v javnem političnem življenju in katerih naloga je, da rešujejo gospodarske in finančne probleme.

Posebne razmere slovenskega kmeta

Politika, s katero se skušali v naši državi pomagati kmetu, je bila doslej precej enostranska. Še danes se postavlja kot glavni problem v osrednjem izvozu žita, kjer gre v glavnem za vojvodinsko vprašanje, ker vse ostale banovine ne pridelajo žita niti toliko, kolikor rabijo za lastno prehrano. Postavlja se tudi vprašanje ožitja in oljnatih semen, a na gluh ušesa našim vedno, kadar naglasimo, da je za naše kraje problem kmetijske posesti in kmetijskega gospodarjenja vprašanje rentabilnosti živinoreje in gozdnosti posesti. Prav posebno naglašam potrebo, da se kmetijsko vprašanje rešuje s širšega vidika in s stališča, ki bo v enaki meri upošteval in skrbel tudi za one kraje, kjer je kmetijski gospodar navezan posebno na gozdno posest in kjer mu zaslužek od kmetijstva ne daje zadosti možnosti, da bi mogel z borim donosom naših malorodovitnih tal preživljati sebe in svoje mnogobrojne rodbine.

V našem planinskem svetu, pa tudi v večini ostalih srezih dravske panovine je kmetijski gospodar prisiljen, da išče poleg donosa polja svoje dohodke tudi v domači industriji, v gozdnem delu in prevoznistvu, pri tujem prometu, ali v kakoli mali obrti. Pa še kljub temu morata kmetijski fant in dekle zapuščati rodno grudo in iskati zaposlitve v drugih gospodarskih panogah. Mislil, da nikjer ni prodoril v kmetijske sloje tako globoko spoznanje in zavest povezanosti interesov in panog, kakor ravno na naših slovenskih tleh.

Nujna potreba javnih del na Gorenjskem

Vseh teh vprašanj se ne sme več odlašati, marveč jih je treba že enkrat stvarno rešiti. Zaradi zmanjšane dohodka iz gozdnega gospodarstva je zlasti tudi radovljški srez hudo prizadet. V nekaterih občinah je položaj posebno težak in povsod se zahteva, da se organizirajo javna dela in se na ta način nudita pomoč in nadomestilo za izpadek vsled krize v lesnem gospodarstvu. Lanske leto je bil sprejet zakon o naknadnih kreditih, ki je predvideval okrog 50 milijonov za omilitje posledic krize. Tudi naš srez je dobil že dobri dve tretjini zneska, ki mu je bil dolžan. Ali vse to je bila le mala kaplja v morje in je lahko služila za podpora nekaterim brezposelnim, dočim se večjih javnih del s vsoto okroglih 100.000 Din ne more izvesti. Potreba javnih del v srezu je velika in v tujkoprometnem osiru nujna, zato bomo nadaljevali vse akcije, da se naklepe uredimo, da se ta dela organizirajo in izpeljejo, četudi je sedanjí čas zaradi krize denarstva dosti nepriladen in bo tu treba premagati največje težave in ovire.

Izterjevanje davkov

V zadnjem času je bilo v radovljškem srezu veliko razburjenja zaradi davčnih predpisov. Naj kdo razlaga in opravičuje, kakor more in zna, kako je prišlo do leto-

Pri motnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, miglajni očji, razdraženosti živcev, nespanju, oslabelosti, nevolji do dela povzroči »aravna« Franz Josefov »grenčica« odprto telo in olajša krvni obtok. Poizkusi na univerzitetnih klinikah so dokazali, da so alkoholiki, ki so trpeli na želodnem katarju, v kratkem času zopet dobili »selje« do jedi z uporabo staropreizkušene »Franz Josefove« vode. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

gospodarska aktivnost kraja, končno pa tudi činjenica, da tujkoprometni in industrijski kraji v našem srezu preko normale živahno napredujejo in se razvijajo. Tako bodo tudi manjše občine kmalu dosegle predpisano število prebivalstva. Zato smatram, da je treba komasacijo izvršiti tako, da se ohrani vse, kar je važno in življenja zmožno in kar je v stanju ustrezati širokim nalogam novega zakona. Posebno pa moram poudariti, da ne kaže v sedanjih prilikah povečevati rezije obinskih uprav, nikjer, kjer so lahko dosedaj vršili vse naloge vestno in točno z majhnimi sredstvi.

Mednarodni položaj

Ob zaključku še par besed o naši zunanje-politični situaciji. Katerikoli časopis vzame v roko, vidite, kolika politična nervoznost vlada v inozemstvu po celim svetu. Državniki potujejo od ene konference na drugo, razmere pa ne kažejo nikake ublažitve in izboljšanja. Niti v razorožitem vprašanju nismo mogli priti na zeleno vejo, da bi se narodom zmanjšala težka bremena oboroževanja. Tudi svetovna gospodarska konferenca je pokazala, da zaenkrat le vsak poskuša do skrajnosti izpolniti svoje lastno gospodarstvo in biti čim bolj gospodarsko močan in od inozemstva neodvisen. Nacionalizem je povsod na pohodu in postavlja zahteve, katerih uresničitev bi gotovo vodila do nove svetovne vojne. Mi v Jugoslaviji gledamo z mirno samozavestjo na razvoj tega nervoznega ozračja. Toda naj nikdo ne tolmači naše miroljubnosti slabost in ravnodušnost. Svarimo vsakogar, kdor bi hotel iz našega držanja kovati kapitulacijo ali bi prihajal s pustolovskiimi načrti vseh mogočih revizij. Tega bi morali poučiti o naši krepki odločnosti, da varujemo velike pridobitve našega osvobođenja in zedinjenja in mu dokazati, da smo pravilno razumeli historične besede našega modrega vladarja, da je treba kreniti na nova pota. Pred nami so še morda dnevi težkih preizkušenj. Toda ta zaveš samo povečuje našo borbenost in odpornost, ki bo vodila do končnega prepoda celega jugoslovenskega naroda.

Tempo časa zahteva

da ste zavarovani proti nezgodam. Naročite »Jutro«, nezgodno zavarovanje je zastoj pri

Zavarovalnici »TRIGLAV«

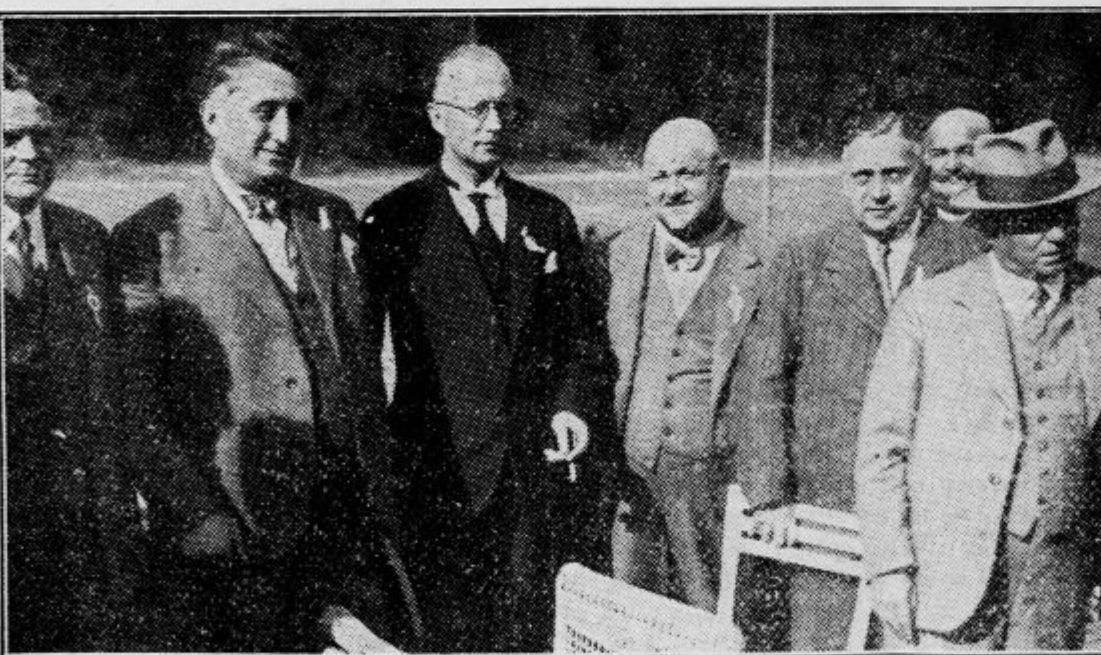
Zložitev občin

Vprašanje komasacije občin je v radovljškem srezu mnogo težje in bolj komplicirano, kakor tam doli v ravnini. Naš srez spada med najvišje planinske predele v državi in šteje 22 občin, od katerih večina obstaja že stoletja. Lidstvo je nanje navajeno in vsaka sprememba bi segla globoko v samoupravo in politično življenje občanov. Nov zakon predvideva normalno občino s tritisoč prebivalci, ali dopušča izjemoma, če govore za to posebni razlogi, tudi občine z manjšim številom prebivalcev. Mnenja sem, da se moramo te ugodnosti v čim večjem obsegu poslužiti, ker govore za to terenske prilike, zaokroženost obstoječih občin, udomačena tradicija samostojne občine, s katero je najtesneje povezana cela organizatorna in

S kmečkega tabora na Bledu

Popoldanske prireditve kmečkega praznika je tudi letos otvoril lep sprevid narodnih noš, na konjih in na vozovih

Na tribuni za častne goste. Od leve na desno: nar. posl. Albin Koman, minister Ivan Pucelj, banovinski načelnik dr. Pfeifer, član vodstva JNS Adolf Ribnikar, nar. posl. Ivan Mohorič, član ban. sveta Lavtizar in nar. posl. Rasto Pustoslavšek.

Pogled na del ogromne množice, ki pazljivo posluša govornike.

Brinetke pozor!

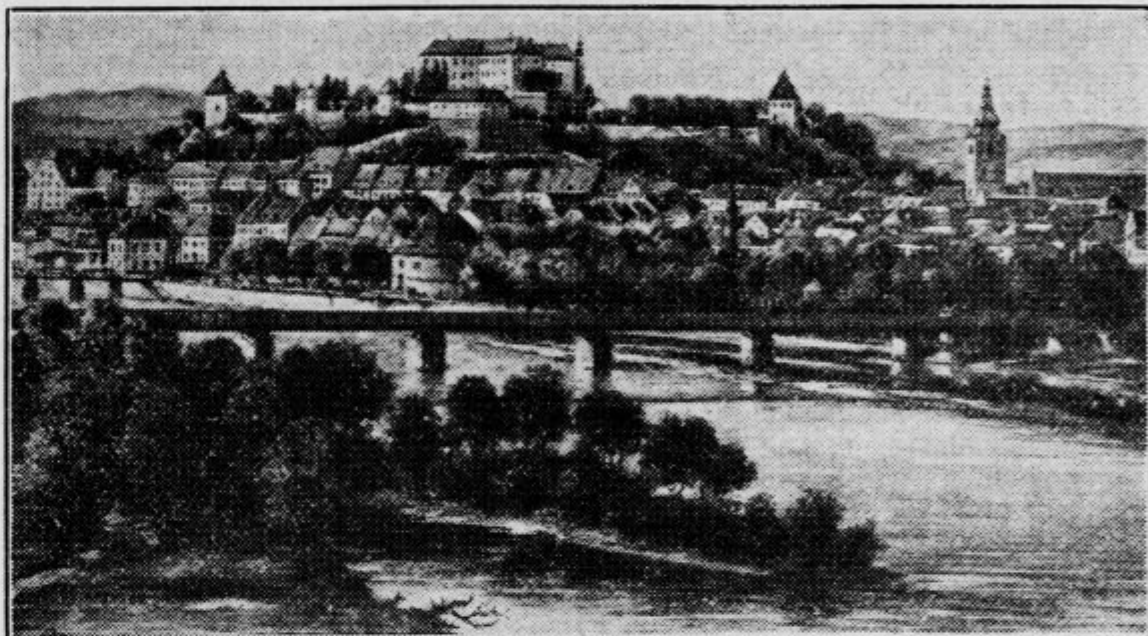
Vendar enkrat odgovor na vprašanje: Kako negujem kostanjeve lase? Idealni odgovor: Če si redno umivate lase z novim Brunetaflor Shampooom. Učinkuje naravno in edinstveno zaradi hequila, ki ga ima v sebi. Kostanjasta barva, temni ton sta s tem neverjetno poudarjena. Lase dobe krasen blek in čudovit lesk. Nenavadno lepo se kodrajo.

Zajamčeno brez sode in kemičnih barvil

ELIDA SPECIAL SHAMPOO

BRUNETAFLO

Ptuj in njegov pomen

Na levem bregu Drave sredi Ptujkega polja kraljuje starodavno mesto Ptuj, ki se ponša z izredno ugodno lego, bogato preteklostjo in v svetu znanim muzejem.

Mesto samo je polno spominov na davne dni; samostani in cerkve, izkopanine, grbi in nad vratmi meščanskih hiš preboji nad nadstropji nasprotnih hiš so, le priče nekdanj cvetočega mesta. V sredini

Sporod današnjih svečanosti

Od pol 8. do pol 9. ure: Sprejem gostov na kolodvoru in formiranje povorke. Ob hod: Masarykova, Trstenjakova, Srbski trg, Slomškova, Slovenski trg, Prešernova, Cankarjeva, Vošnjakova, Minoritski trg, Florjanski trg in stik povorke.

Red povorke: sokolska konjenica, fantara, prapori, starešinstvo saveza in žup, Sokolstvo (2. nar. mo. nar., članice, člani, vsi v kroju, v istem redu v civilu z znaki), glavni odbor CMD, delegati, narodne noče, članstvo CMD, vojska, Narodna odbrana (osrednji odbori, oblastni odbori, člani v kroju, ostalo članstvo); gasilci, ostala društva, vozovi, kolesarji, konjenica.

Ob 9. uri: stik pred magistratom, Ipavčeva pevska župa: »Zdravica«, pozdravi, Ipavčeva pevska župa: »Molitva«, razvije prapora Nj. Vel. kralja, »Bože pravde«, pripetanje spominjskih trakov, »Hej Slovani«.

Ob 11. uri: glavna skupščina CMD v gledališču in zbor Narodne odbrane na Tyrševem trgu.

Ob 13. uri: slavnostni obed v gornji dvorani Narodnega doma.

Ob 15. uri: nastop na letnem telovadišču v Ljudskem vrtu. Nastopijo: 1. najmlajša deca: proste vaje, 2. m. deca viš. od. proste vaje, 3. ž. deca viš. od. proste vaje, 4. m. naraščaj: proste vaje, 5. orodna telovadba, 6. ženski naraščaj: proste vaje, 7. člani: proste vaje, 8. članice: proste vaje, 9. člani: »Hej trubadur«, 10. orodna telovadba: Izbrani telovadci ljubljanskega Sokola, 11. »Napreaj« in »Hej Slovani«, Ptuj.

Slovenska cerkev in pranger pred njo

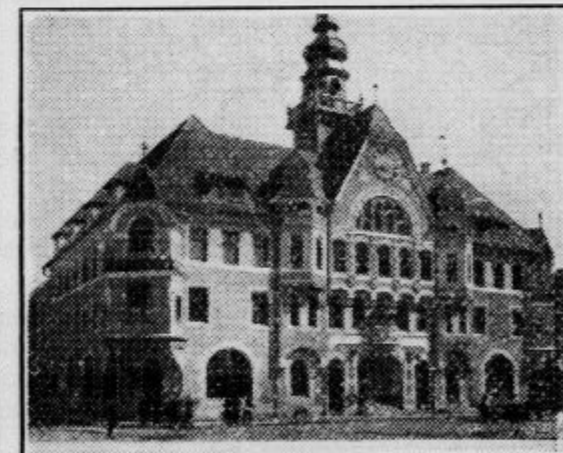
samega mesta pa gleda mirno proti »njemu« nebu grad, ki nudi domačini in tujcu polno krasote v notranjosti, zunaj pa prelep razgled na zeleno Dravsko polje, Hazloze in Slovenske gorice.

Pramati sedanjemu Ptujju je bila kelt, ska naselbina, ki se je razvila na ozemlju današnje vasi Hajdine. Življenje in razvoj prvotnega selišča sta odeta v temo; čele rimski imperij je položil temelj večjemu mestu (Ulpia Traiana Poetovio). Toda tudi to ni trajalo dolgo časa; zapadni Goti in Huni so razrušili in opustošili naselbino na svojih vojnih pohodih. Nova doba v razvoju Ptujja in njegove okolice se pričena šele s naselitvijo Slovanov. Ptuj sam je v poznejših letih večkrat menjal svoje gospodarje; solnograški nadškofje, Madžari, »ptujski gospodje«, češki Plemisl Otakar II. in Habsburžani so mu bili oblastni vodniki.

In Ptuj danes? Povsod kmetar pogleda, je muzej in muzej. V obširnih sobah ptujkega gradu se nabaja dragocen, s ljubemijo urejen muzej; starineka tempa, posvečena perzijskemu bogu Mitri, pričata na Hajdini osoncu Gornjem Bregu o nekdanji veliki postojanki rimskih legij. Mestna občina sama pa ima ptujski muzej, ki je po zaslugi Mihaela Abramčiča, sedanjega ravnatelja spitskega muzeja, in domačih delavnih rok povsem urejen in vedno dobro obiskan.

V Ptujju deluje danes nebroj kulturnih, gospodarskih in socialnih društev, ki so in bodo mnogo doprinesla k razvoju in napredku mesta samega in njegove okolice. Tudi celotna ptujška gimnazija vrši v polni meri svojo vrhovno funkcijo — vzgojo odličnih in zavednih slovenskih meščanov in kmetov v nekdanji zelo nemškotarskem ozračju; z njo vzajemno delujejo na prosvetnem polju »Dijaški dom«, »neščanska šola«, osnovne šole in Glasbena Matica, na gospodarskem in socialnem polju pa pletarska šola in nebroj drugih slinljiv ustanov.

Bodočnost? Regulacija Drave, kanalizacija, vodovod, novo sodno poslopje, zgra-

Magistrat

Bolgarski gospodarstveniki so zapustili Jugoslavijo

Beograd, 8. septembra. Predstavniki bolgarskih gospodarskih organizacij, ki so okrog 10 dni potovali po naši državi, so se v petek zjutraj na povratku v domovino pripeljali v Beograd, kjer so jih na kolodvoru čakali predstavniki naših gospodarskih organizacij in člani bolgarskega poslanstva. V imenu naših gospodarskih ustanov je g. Nedeljko Savić izročil vodji bolgarskih izletnikov Velizaru Peevu lep šopek cvetja ter naglasil v svojem govoru, da so dragi gostje na svojem potovanju poleg našega javnega življenja in materialne kulture spoznali gotovo tudi naša bratska srca. Velizar Peev je v zahvali dejal, da so bili sprejemni povsod v največji meri bratski in da morajo bratski stiki na vsak način privedi do konkretnih podlag za napredek obeh držav. Skupina dijakov beograjskih trgovskih šol je med prisrčnim slovesom zapela pesem: »Hej Slovani!«

Bolniška blagajna za naše male

Delo državne šolske poliklinike v enem letu

Ljubljana, 8. septembra.

O brezupnem stanju, v katerem se nahaja poslopje drž. šolske poliklinike, in o nujni potrebi, da se temu prevažnemu zdravstvenemu zavodu že najde primerna, dostojna streha, smo že pisali. Da pa še glasneje opozorimo našo javnost na to, nad vse pomembno delo tega osrednjega urada za zdravstveno zaščito naših šolskih otrok, podajamo tu v skopem izvlečku poročilo o njegovem delu v šolskem letu, ki ga imamo za seboj.

Državna šolska poliklinika, ki jo vodi ga. dr. Lunačevski, je v pravem pomenu besede najbolj idealno organizirana bolniška blagajna za naše šolarčke in študente. Kakor je »Jutro« že zabeležilo, je imela poliklinika v zadnjem šolskem letu pod zdravstvenim nadzorstvom 26 osnovnih, srednjih in strokovnih šol in na teh šolah v skupnem številu 9695 učencev in dijakov. Izmed osnovnih šol ima poliklinika pod svojim nadzorstvom vse zavode v mestu in v najbližji okolici, razen mestnih in dekliških šol (vadnica, osnovne šole v Hrušici, pri Sv. Petru, v Mostah, na Viču in v Zgornji Šiški) z 2647 učencev in dijakov. Na 13 srednjih šolah skrbi poliklinika za zdravljenje 5903 dijakov, na strokovnih šolah (državno učiteljske in učiteljske pri uršulnikah, trgovska akademija in dvorazredna trgovska šola, za 872 dijakov in dijakin ter na obrtni šoli za 273 gojencev in gojenk.

Najvažnejši kos svojega dela vrši šolska poliklinika s sistematičnimi zdravniškimi pregledi šolske mladine. V preteklem letu je zavod pregledal učence 20 razredov osnovnih šol in 54 razredov srednjih in strokovnih šol. Pregledanih je bilo v skupnem številu 2809 učencev, od teh na osnovnih šolah 388, na strokovnih šolah 232, na srednjih šolah pa 2189 dijakov in deklic. Glede splošnega telesnega razvoja učencev je pregled izkazal, da je splošni telesni razvoj procentualno najslabši na osnovnih šolah, kjer je pod značko »slab« zabeleženih 12,7 odstotkov. V zvezi s šolanjem na višjih šolah se izbor v pogledu telesnega razvoja vrši tako, da srednje šole izkazujejo 8,37 odstotkov dijakov s slabim splošnim telesnim razvojem, strokovne šole, za katere se od učencev že od nekdaj zahteva več fizičnega zdravja in moči, pa samo 4,22 odstotkov. Izmed defektov, ki so pogosto javljali med šolsko mladino, so na osnovnih šolah najbolj pogost pojav kariotični zobje (97,1%), nadalje obolenje bezgavke (89,5%), potem anemija in ostale bolezni, ki so v precejšnji meri v zvezi s prehrano in neprimernim stanovanjem (44,8%). Pljučna obolenja in tuberkuloza so zabeležena pri 30,60% učencev. — Med učenci strokovnih šol je najbolj pogosta anemija in druge bolezni (56%), potem kariotični zobje (47,6%), defektne bezgavke in v precejšnji meri tudi defektna drža (več kakor ena četrtnina primerov), ki utegne biti v zvezi s težkim delom, od katerega prihajajo gojenci teh šol. Tuberkuloza in pljučna obolenja so med gojenci strokovnih šol zabeležena z 27,47 odstotkov. — Prav tako sta tudi med dijaki srednjih šol najbolj pogosta defektna drža, ki bo pač v zvezi z večno sklenjenostjo študentov nad knjigami in pisanjem (53 odstotkov), kariotični zobje (59,6%) in pa defektne bezgavke (61,3%). Tuberkuloze in pljučnih obolenj je 20,60%.

Preiskave, ki jih je izvedel očesni oddelek državne poliklinike na 5334 učencih in učenkah osnovnih, meščanskih in srednjih šol, so izkazale, da je med šolarji in dijakin komaj dobra polovica normalno vidnih (57,8%). Najbolj zdrave oči imajo, razume se, še otroci osnovnih šol (64,20%), potem dijaki meščanskih (58,50%), najmanj pa dijaki srednjih šol (53,70%). Daljnovidnih je med vsemi preiskanimi dijaki 32%, največ izmed njih jih je na meščanskih šolah (34,50%). Kratkovidnih je v celem 11,20%. Največ kratkovidnežev imajo seveda srednje šole (14,50%). V ambulanci

očesnega oddelka je bilo 4555 ordinacij. — Otorinolaringološki oddelek je izvršil 255 pregledov.

Antropološki oddelek je izvršil predvsem temeljite preglede vseh otrok glede na uspeh, ki ga dosežajo počitniške kolonije. Zanimivo je, da so dosegli najlepše uspehe otroci, ki jih je poslal v kolonije Protituberkulozni dispanzer, nadalje izkazujejo deklice vobče boljše uspeh kakor dečki. Lukovica in Medvode sta, po rezultatih sodeč, kot koloniji primernejši za mladino v starosti nad 10 let, Rakitna pa je boljša za mlajše otroke.

Antropološki oddelek poliklinike je izvršil tudi pregled otrok, ki obiskujejo pomožno šolo na Grabnu. Skupno je bilo pregledanih 76 otrok v starosti od 6. do 16. leta — in ti pregledi so dali mnogo zanimivih rezultatov o študiju dedne obremenjenosti.

Splošni ambulatorij šolske poliklinike je imel v tem letu 13.871 obiskov, očesni pa 4555. Obsevani s kremenovo lučjo je bilo 4007. V posvetovalnici se je oglasilo 905

Tragična smrt lovskega čuvaja

Ko je miril psa, se je ustrelil v trebuh

Škofja Loka, 9. septembra.

V četrtek dopoldne se je pripetila na Bukovici, v malem naselju Seleske doline, huda nesreča, katere žrtev je postal občan priključeni, simpatični lovski čuvaj Alojz Rihtaršič, star 30 let. Mladenec je baš čital »Lovca«, ko je zaslišal iz naproti ležečega Hrastnika pasji lajež. Stopil je iz hiše, pogledal, kaj je. Zagledal je nekega psa, ki je podiril proti Seleski dve rni. Zivali sta se umikali psu tako, da bi bila morala bežati ena srna tik mimo čuvajeva doma.

To je Rihtaršiča opogumilo, da je tekel v 50 korakov oddaljeno hišo svojega brata, kjer je imel spravljeno svojo puško. Vložil je naboje, nato pa je hotel pomiriti domaćega psa, ki je prišel divje lajati, in ga spraviti v gajbico. Ker pa se žival ni dala ugnati, jo je Rihtaršič odrinil s kopitom.

Dve smrtni nesreči pri Celju

Žrtev motornega kolesa — Usoden padec

Celje, 9. septembra.

Na Mali Šmaren okrog 20. se je dogodila na državni cesti ob bivšem vojaškem vezališču med železniškim prehodom v Medlogu pri Celju, kjer se je odigrala znana avtobusna katastrofa, in Levem motokistična nesreča, ki je zahtevala »moe« žrtev. V tem času se je vračal 30-letni trgovski potnik Josip Koštomaj iz Polu pri Celju s svojim motornim kolesom iz »trov« v Celje. Nasproti je privozil kmečki voz, ki ga je pa Koštomaj očividno prepoznal. Motorno kolo je treščilo v sprednji del voza. Pri tem je oje zadelo Koštomaja s tako silo v prsi, da mu je prošlo levi del prsnega koša in ranilo srce. Koštomaj je takoj izdihnil. Pri karambolu se je oje zlomilo in se je pokvaril sprednji del motornega kolesa.

Obvestili so takoj celjsko reševalno postajo. Reševalni avtomobil je kmalu pri-

Iz zgodovine srbskih kmečkih združenj

Beograd, 9. septembra.

V Srbiji je bila ustanovljena prva kmečka združba v Vranovu, druga najstarejša združba pa je v Azanji. Ta združba ima sredi vasi obširno trinadestopno poslopje, svoj združni dom, v katerem posluje kredita in nabavljiva združba. Kredita združba šteje okrog 350 članov, nekdaj pa jih je imela tudi več. Blagajnik združbe je mlad kmet, ki obiskovalcem rad pokaže pogodbo, s katero je bila ustanovljena pred 40 leti ta združba. To pogodbo ali ustanovno pismo shranjujejo v blagajni, ker predstavlja za njih neko vrsto relikvije. Pogodba o ustanovitvi združbe je bila sklenjena 11. aprila

roditeljev zaradi posvetovanja o zdravstvenem stanju otrok. Po vseh srednjih in osnovnih šolah se je na pobudo šolske poliklinike tudi v tem letu izdajalo mleko v glavnem šolskem odmoru. V Šolski kuhinji Nj. Vel. kraljice Marije se je izdalo učencem srednjih šol 13.120 kosil, in sicer 4846 brezplačno, 5943 za polovico in 2331 za polno ceno.

Da okrepi zdravje slabotnih otrok, je šolska poliklinika organizirala letos šest kolonij na Rakitni, v Lukovici in Medvodah. Ker šolska poliklinika nima sredstev, da bi sama s prispevkom iz fonda za zdravstveno zaščito dece napolnila vse kolonije, je stopila v stik z različnimi humanitarnimi društvi, da so na svoje stroške dala svoje otroke v njene kolonije. Šolska kuhinja Nj. Vel. kraljice Marije je poslala v te kolonije 27 otrok. Protituberkulozni dispanzer 59, Protituberkulozna liga 20, Rdeči križ v Ljubljani 10, Rdeči križ v Trzinu 15, občina Vž 6, Žensko podporno društvo v Trstu 40, Kolo jugoslovenskih sester in občina Novo mesto 12, iz fonda za zaščito dece 63 in nekaj zasebnih otrok, skupno 261. Med božičnimi počitnicami je poliklinika organizirala lani pod strokovnim smučarskim in zdravstvenim nadzorstvom smučarski tečaj za osnovno- in srednješolsko mladino. Udeležbo so ga je 27 učenec in dijakov ter je prav lepo uspel. Letos se bo tečaj po vsej priliki ponovil v večjem obsegu.

Cev puške je imel obrnjeno naravnost proti sebi. To je bilo zanj usodno. Čeprav puška sicer ni bila napeta, se je vendar eden nabojev sprožil Rihtaršiču v trebuh. Nesrečnež je opotekal se napravil še par korakov, nato pa se je zrušil v nezavestnem stanju na tla. Na puškin pok so seveda takoj prihiteli iz hiše domači, ki so z grozo našli Lojzeta v obupnem stanju. Prenesli so ga v hišo, toda še preden je dospela zdravniška pomoč je fant že izdihnil.

Pokojnik je bil blaga duša in odločen naprednjak. Vsi so ga imeli radi in je njegova tragična smrt ljudi globoko pretresla. Njegov pogreb je bil najlepši izraz velike priključnosti. Vsa vasa in mnogo prijateljev in znancev iz ostale Seleske doline je prihitelo na praznik k njegovemu posrebu, ki se je vil v Selca. Blagemu mladeniču bodi ohranjen časten spomin, prizadetim naše najgloblje sožalje!

brzel na kraj nesreče, a se je moral vrniti prazen, ker je bil Koštomaj že mrtev. Truplo so položili na travo ob cesti, dokler ni prispela sodna komisija, ki je ugotovila dejanski stan. Ponoči so prepeljali Koštomaja v mrtvašnico na okoliškem pokopališču. Kdo je zakrivil nesrečo, še ni točno ugotovljeno. Koštomaj zapuša vdovo s štirimi otročki.

V nedeljo 3. t. m. zvečer je šel 24-letni dinar Ivan Cajhen na Teharju pri Celju prenočevati na skedenj. Ponoči mu je postalo slabo in je vstal. V temi je padel s poda na zemljo in si poškodoval glavo. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico, kjer je na praznik 8. t. m. umrl zaradi nastalega krvavenja možganov. Cajhnovo truplo so večeraj popoldne prepeljali na Polzele, kjer bo danes ob 10. položeno k zadnjemu počitku.

leta 1894. in podpisalo jo je 70 vaščanov - soustanoviteljev. Takrat še ni bilo zakona o kmečkih in obrtnih združenjih in so morali ustanovitelji združbe napraviti medsebojno pogodbo. Vse priprave za ustanovitev je izvršil stari organizator srbskih kmečkih združenj Mika Avramović v Smederevu. Nasprotniki združbe so takoj začeli po vasi in okolici širiti vesti, da združba ne bo imela obstanka in da so ustanovitelji naselili kakšni sleparji, ker je med njimi 56 neplemenih.

Stari združbar Marko Stanković, ki je še živ izmed tih plemenitih ustanoviteljev azanjske združbe, pripoveduje takole o tednji dobi:

Denar za nabavo najpotrebnejšega orodja se je dobil na zadolžnico pri oderuhih, ki so zahtevali velike obresti — po en dinar od

banke (desetaka). Kmet je plačeval leto za leto in ko je mislil, da je že poravnal dolg in obresti, pa je po nekaj mesecih oderuh spet prišel z zadolžnico ali obligacijo, o kateri je bil dolžnik prepričan, da je bila umučena takoj, ko je bilo plačano posojilo z obrestmi vred. Oderuhom so morali kmetje zastavljati še zeleno žito na svojih poljih. Vsa gonja oderuhov pa mladih združenj ni mogla ugonobiti. Združba v Azanji je že v

Ljubljanski fašisti na letovišču v Italiji

Glavno glasilo italijanske fašistične stranke, milanski »Il Popolo d'Italia«, je objavilo dolg dopis svojega posebnega poročevalca Danteja Dinija o »jadranskih kolonijah inozemskih italijanskih fašistev«. Člankar opisuje življenje »avangardistov« (pripravnikov fašistične milice) v fašističnih letoviščih v Italiji, med njimi tudi v Pescari.

Pred vsem je v tem dopisu zelo zanimiva naslednja poročevalčeva pripomba: »Kako tore, da se razumejo med seboj dečki iz Vratislave s tistimi, ki so prišli s Cipra, berlinski z jeruzalemskimi, pariški s senegalskimi, je pač uganka, ki bi zaslužila da bi jo razvozal ne morda kak jezikoslovec, temveč kak filozof. Poročevalec se je pač hotel nekoliko poštati, toda v tej šali je povedal zanimivo resnico, da se ti inozemski »italijanski fašisti« dejanski ne razumejo med seboj po jeziku, da torej ne govorijo in morda niti ne razumejo italijansčine.

O pescarski koloniji pravi poročevalec, da se je nahajalo v njej 200 avangardistov, ki pripadajo italijanskim fašizem v Locarno, Bellinzoni, Luganu, Chiassu, Sarajevu, Beogradu, Ljubljani, Sušaku, Vratislavi, Berlinu, Jeruzalemu in Cipru. »Ko se dvigne zastava, se združijo vsi v isti molitvi in isti pesmi; dvignejo roko po rimsko, mogočno vzklajajo »alala« duceju. Bog, glasha, fašizem so vezivo najbolje vrste.

Kako se torej razumevajo ti inozemski

Dva shoda poslanca dr. Vošnjaka

Po lepo uspehih shodih narodnega poslanca dr. Vošnjaka v Slovenjgradu in pri Sv. Miklavžu je bilo 2. septembra lepo zborovanje tudi v Meži v gostilni g. Komarnerja. Predsedoval je župan g. Verdink. V enournem govoru je tomatič g. poslanec dr. Vošnjak volilec notranji in zunanji politični položaj Jugoslavije ter se bavil posebno obširno z vprašanji našega denarstva in naše trgovinske politike. Z največjo pažnjo so sledili poslušalci govornikovim izvajanjem o prodirajočih stremeljih za gospodarsko avtarkijo in o stališču Jugoslavije napram tem pojavom. G. poslanec je razpravljal tudi o vprašanji domačesne lesne trgovine. Končno je poročal o svojem delovanju v pogledu vojne odškodnine za Primorce in Korošce in o združitvi občin v slovenjgraškem srezu.

V diskusiji se je poudarjala potreba, da se uredijo trgovski odnosi s Madžarsko, posebno v pogledu lesne trgovine. Slišale so se tudi priporočila, da so najemnine za lesna skladišča na železniških postajah previsoke. Posledica je, da ostanejo ti prostori prazni in železniška uprava nima od njih nobenih dohodkov. Zborovalci so končno sklenili odposlati sledečo brzojavko predsedniku JNS g. Nikoli Uzunoviću: »Volilci slovenjgraškega sreza, zbrani v Meži, zahtevajo ureditev vprašanja vojne odškodnine na sevezozapadnem bojišču. V obmejnih avstrijskih krajih je Avstrija to vprašanje že zdavnaj likvidirala. Politična konsolidacija teh obmejnih krajev je odvisna od rešitve te naše zahteve. Župan Verdink.

V nedeljo 3. septembra je bil lep shod v podpohorski vasi št. Iju pod Turjakom. Predsedoval je župan g. Rozman. G. poslanec Vošnjak je v poljudnih besedah govoril o položaju jugoslovenskega in slovenskega kmeta. Poročal je, da je pred narodno skupščino njegov predlog o organizaciji kmetijskih združenj. Našem kmetijstvu je tako stanovsko zastopstvo nujno potrebno. Potem je razpravljal o izvozu lesa in živine. Potrebno bo, da se bo posvetila večja pozornost živinoreji slovenjgraškega sreza. Poudarjal je dalje, da so cene monopskih proizvodov, posebno cene soli previsoke. Prosil je navzoče, da se organizirajo v JNS, ker samo v močni politični in gospodarski organizaciji more posameznik priti do veljave.

Po g. poslancu je g. Iršič omenil vprašanje monopskih vrec za sol, glede ka-

prvem svojem poslovnem letu izdala 21.000 dinarjev kreditov. Mnoge kmete, ki so že bili na robu propasti, je združba rešila in ne bo ta pomoč nikdar pozabljena. So stari, ki se spoštljivo odkrivajo, kadar gredo mimo združbeno doma. Posebno važno pa je to, da se v prvih srbskih združenjih vzgojijo naraščaj, ki je plodonosno širili in spopolnjeval težko delo združnih pionirjev.

»italijanski fašisti«?

»V kopalnici se je treba sporazumevati v mnogih stvareh: kopanju, igri, drugovanju, v razgovoru in kričanju, da se razširijo pljuča. V tej jezikovni zmedbi se mešajo italijansčina, francoščina, nemščina, angleščina, hrvaščina, srbsčina, grščina, hebrejščina... Vsa, kdor posluša, si izbere tisto, kar bolje ugaja ušesu.«

Dan v koloniji je razdeljen po znakih trobente: molitev in petje, zajtrk in telovadba, kopel v morju in na pesku, obed in počitek, izprehodi, zabave itd. Vse do zadnjega utripalja trepalnic je določeno. Vsaka ura ima svojo nalogo in svojo radost. Toda ni rečeno, da tako postaja življenje enolično v mehanični strogosti. Pa pripoveduje potem poročevalec, kako se postavljajo »avangardisti« v svojih svetlomodrih krogih in s čepico postrani po mestnih ulicah, kjer čutijo, da jih vse občuduje in miluje, kar je po poročevalčevem mnenju le pobuda, da pazijo na svoje vedenje.

Cele dolge tri stolpce je napisal Dini o življenju omladine inozemskih italijanskih fašistev v jadranskih kolonijah, a za zaključek pravi:

»Mladenici, da se spozna Italija, je treba hoditi od lepote do lekte, poklekni vsako toliko ter nositi srce v roki kot svetiljko prave luči.«

Bilo bi res zanimivo vedeti, kdo vse je v pescarski koloniji zastopal ljubljanske avangardiste.

terih bi morala monopolska uprava omogočiti odkup, da ne bodo propadale po skladiščih.

V najlepšem razpoloženju je končal shod, ki bo ostal šentiljanom v najboljšem spominu.

Ponesrečen poskus poslanca Pavliča v Savinjski dolini

Za nedeljo 3. t. m. je napovedal v Lučah shod narodni poslanec g. Lojze Pavlič. Govoriti je nameraval o agrarni reformi. Kljub temu, da shod ni bil dovoljen, se je g. Pavlič pripeljal v soboto v Luče v spremstvu upravitelja škofovega veleposvetstva inž. Zumra. V nedeljo jutraj se je v treh avtomobilih pripeljal v Luče tudi več Rečičanov, pristašev JNS, pod vodstvom g. Turška. Po maši je g. Pavlič sporočil ljudem, da se shod ne bo vršil, obenem pa je napovedal shod za mesec oktober. Pred cerkvijo zbrani ljudje so mu začeli klicati, da poslanca Pavliča ni treba več v Luče, ker imajo sami boljšega poslanca. Pavlič naj deluje raje v svojem srezu, kjer ima dela čez glavo in kjer strahu v največji bedi rudarji, njegovi volilci. Očividno je g. Pavlič mislil, da bo imel vse za sabo, čim se pojavi; zato je bil videti precej razočaran in je neprestano vzklajal: »Tako, a tako! Končno pa je zavpil: »Treba je, da slišite dva zvona. Nato so ljudje začeli klicati: »Mi smo zadovoljni, ako slišimo samo ta zvon kakor doslej! Med tem se je oglašil neki graščinski delavec, očividno naučen: »Na poslanec je že mrtev!« (Ta delavec se skupščinskih volitev ni udeležil.) Na ta klic so postali ljudje tako ogorčeni, da bi prišlo gotovo do dejanskih spopadov, ako bi ne posredovala žandarmerija.

Poslanec g. Pavlič si bo pač premislil, da bi v mesecu oktobru zopet poskušal svojo srečo v Lučah, saj je videl, ako ni bil slep in gluha, da je imel v množici samo enega pristaša, ki je izustil samo eno besedo, pa je moral takoj utihniti.

ZVEZKE, SVINČNIKE, PERESA

in sploh vse, kar rabiš za šolo
kupiš najugodnejše v knjigarni

Tiskovne zadrage, Maribor
Aleksandrova c. 13. 8874-III

Rudolf Kresal:

Požar

Na zapadnem obzorju mesta je vrelo nebo v prepletajočih se krvavo rdečih pramenih ognja. Mestne ure so bile enajst pred polnočjo. V noč so zagrmeli trije topovski strelji. Nad strehami so odmevali glasovi trobent.

»Tako,« je šepetal mlad človek v senici dreves. »Dopolnjeno je.« Naslonjen na avto je stmel v zapadno nebo in od groze so mu zdaj pa zdaj zašklepetali zobje.

»Ne, ne!« je sikal, »moralo se je zgoditi. Mesece in mesece sem premišljeval, ugibal, se branil svojih strahovnih misli. A roke so mi gorele. V rokah je bil ogenj.«

Telo se mu je sunkovito streslo. Morda si svojega početja ni bil prav nič svest. Planil je k volanu in poglaval avto proti mestu.

»Videti moram! Videti moram — svoje roke!« je šepetal v blazni pesmi motorja.

Hitrost je moral kmalu skriti. Vozil je skozi vzhodno polovico mesta. Ulice so bile vse bolj živahne. Ljudje so se stekali od vseh strani, tekli dalje in zbegani, zasopeli vpraševali drug drugega, kje gori.

»Šternova tovarna!« je bilo kmalu slišati od vsepovsod in reka ljudstva je drvela skozi vse mesto v zapadno predmestje.

Tam je ponekod iz vladala smrtna gneča. Šum množice, vztrikali posameznikov so se mešali s signali avtomobi-

lov v en sam brezumen krik.

Mladi Klemen je avto moral ustaviti. Nekaj časa je z blodnimi očmi stmel v besni vrvež. Potem je polglasno izpregovoril:

»Toda ne pojde! Cesto zapro!«

Zdajci se je začul glas signalnih trobent. Množica je kriknila in se v trenutku razpršila, se stisnila k stenam hiš. Zmešnjava je rasla od trenutka do trenutka. Iz mesta so spet pridrele nove motorne brzgalice, avtomobili z lestvami, cevmi in sesalkami. Medene čelade gasilcev so se groteskno svetile ob svitu uličnih svetilk in avtomobilskih žarometov, ki so zdaj pa zdaj vrgli v množico med divjim trobojem stoterih signalov dolge, vid jemajoče pramene bele luči.

Čez nekaj časa je Klemen avto spet poglaval. Spet so se oglašile trobente. Pridreli so tovorni avtomobili z gasilci. Vozovi polni črnih požasti s svetiljakojimi se sekirami za pasom in vrvmi preko ramen so šinili mimo kakor vihar. Za njimi so zdrveli avtomobili polni vajakov. Na cesti so se zablskali goji bajoneti, gozd štrlečih jeklenih nožev.

Mladi Klemen je vozil. Iz steklenih oči mu je sijala blazna misel:

»Dalje! Dalje! — Videti moram — svoje roke!«

Ozračje se je polnilo z zadušljivimi plini. Kmalu je zavel v oblake topel veter. Nad črnimi slemenji je nenehoma rdelo nebo. Zdaj pa zdaj ga je prepregel rumen blisk. Potem je zabobnelo. Množica je vpila, vztrikala, hotela dalje, se mečkala, teptala telesa. Vse je besnelo. Tega in onega je posiljeval kašelj.

Nebo je bilo daleč naokrog razžarjeno. Zvezde so medele, ugašale druga za drugo v bliskih in oblakih črnega dima. V daljavi je nenehoma treskalo, pokalo. Zamolkel šum ognja je širil strah.

Množica se je ustavila. Mladi Klemen je zaklel. Nad razburkano morje ljudstva so legale sive, zadušljive megle. Veter je pihal proti mestu. Klemen je brezumno pogledal okoli sebe. Povsod, spredaj in zadaj črna, valujoča reka. Dal je signal, dolg, zategnjen. Nato je v sunku obrnil avto, enkrat, dvakrat, s tretjim obratom je zdrvel nazaj, proti mestu, spremljan od groze polnih krikov in žugajočih pesti in kletve.

Čez nekaj trenutkov ga je objela tišina. Vozil je skozi mrtvo mesto. Le trušč motorja je sekal noč. In avto je drvel, kakor da je v sebi imel to uro razbesnelo Klemenovo srce. V strahotnem ovinku je zavil na veliko cesto. Merce je kazal 65, 70, 80, 90, 105 kilometrov.

Klemen je stiskal ušnice v skrajnem naporu. Avto je drvel stopetnajst kilometrov skozi noč. V Klemenovih očeh pa je bil mir. V cesti sta iz globokih, s temnimi kolobarji obkroženih votlin gledali dve drobni, ostro se svetiljakojči točki. V lichi, belih karkreda, ni bilo kapljice krvi.

Ko je privozil mimo zadnjih hiš, ga je objelo morje plamenov. Še nekaj sunkov, in avto se je ustavil pred nepopisno podobno razdejjanja tiste volje, ki ga je vodila.

Klemen se je naslonil na volan. V njegovem obrazu ni trenila najmanjša mišica. Zdelo se je, kakor bi se mu ust-

nice bile zgenile v trpkem nasmehu. Ali v prsih mu je bilo, kakor da se mu zemlja izmika izpod nog, da valovi kakor ženske grudi, da stoče, joka, vpije, da se vije od bolečine, da ji drobno vre od onemoglega besa, da drvi skozi vseмир preganjana zver vsa v plamenih v neskončno noč.

Preko Klemenovih kakor izklesanih lic je zdrknila solza.

Noč je bila izpremenjena v goreč dan. Bilo je, kakor da se solnce padlo na zemljo in se razbilo v tisoč plamenov, se razlilo in preplavilo vso pokrajino. Kakor srebrne kače so se vili mogočni prameni vodnih curkov visoko med plamene in izginjali v zraku še preden so se dotaknili razbeljenega kamenja in padajočega železa. Signal za signalom je rezal divji trušč in svetlo noč, nad katero se je grozeče bočilo temno nebo. Vpiti množice, vztrikali gasilcev in eksplozije so naraščale od trenutka do trenutka. V žaru nenehoma divje nihajočih belih, rumenih in krvavordečih zubljev so se svetilkali bajoneti, ki so krotili mračno, neugnano morje ljudstva. Kakor majhne črne pike, sem in tja begajoče, je bilo videti gasilce in vojake v svetlih in sivih čeladah na robu ognjene gora. Ki jim je pljusalo v obraz in se zdaj pa zdaj vznelo med strahotno lomljivo od neba. Bučanje tromb, brziganje pišal je presekalo zadnje niti zavesti. Vse se je dvigalo v en sam val groze, v katerem so umirala rezka povelja. Vse zaman. Vse zaman! Trobente pojo:

UMTK! UMIK!

Vse beži. Ogenj priki, pada v kepah,

kakor žareča toča na polja, travnike in hiše.

Množica se umika pod pritiskom bajonetov, zamaknjena od groze ne ve ne kam ne kod. Zdaj pa zdaj pade strel. Skrajni rob prednjih koč gori. A množica je od uničujoče sile še zmirom kakor ukopana. Treba jo je naskočiti.

Najvišji kamin se je zamajal. Počasi se je zavrtel in v veličastnem loku pričel padati, zadel ob drugega in tretjega, potegnil oba za seboj z goreče gore in v pošastnem trušču treščil z obema na glavno poslopje. Zemlja se je stresla, zabobnela iz osrčja. Plazovi isker plamen in kamenja so šinili kvišku in spet se je vsul na polja in travnike goreč dež. Potem pa je požar v razbesnelem plesu zagrabil svojo smrtno pesem. V pišu belega viharja je izginjalo vse, kar se ni umaknilo ali zbežalo. Nekje daleč so nenehoma brneli motorji rdečega križa.

Mladi Klemen se ves

Naši kraji in ljudje

Praznik naše vojske Mogočna vojaška revija v prestolnici

Nj. Vel. kralj Aleksander s princem Pavlom in suito motri revijo čet

Beograd, 9. septembra. Letošnja vojaška parada na rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra je bila posebno obsežna in učinkovita. Ze v zgodnjih urah so se valile ogromne množice prebivalstva na prostrano Banjičko polje. Čete pešadije, topništva, konjenice, motorne jedinice, bolničarji, tehnične trupe, golobariji itd. so bili že ob 6. na svojih me-

stih. Kmalu po 8. uri so začeli prihajati na častno tribuno člani diplomatskega zbora in vojaški atašeji, člani kr. vlade, Narodne skupščine in senata. Točno ob 9. se je pojavil na krasnem, polnokrvnem arabcu Nj. Vel. kralj in sprejel raport od komandanta parade, armijskega generala Tomića. V spremstvu princa Pavla, ministra vojske armijskega generala Stojanovi-

Nj. Vis. prestolonaslednik in Nj. Vel. kraljica Marija opazujeta defile. Za njima so člani kr. vlade, na levi minister dr. Kramer.

eti. Kmalu po 8. uri so začeli prihajati na častno tribuno člani diplomatskega zbora in vojaški atašeji, člani kr. vlade, Narodne skupščine in senata. Točno ob 9. se je pojavil na krasnem, polnokrvnem arabcu Nj. Vel. kralj in sprejel raport od komandanta parade, armijskega generala Tomića. V spremstvu princa Pavla, ministra vojske armijskega generala Stojanovi-

rakali mornarji v belih uniformah. Elegantni, kakor vedno, so bili burno pozdravljeni od občinstva. Za mornarji je prišla na vrsto kraljeva garda: pehotni polk v svojih slikovitih uniformah, sami izbrani vojaki. Tokrat se je izkazala tudi slavna in najmočnejša naša vojaška godba in to z novim paradnim maršem. Pehotnemu polku je sledil v poletu artiljerijski polk, a za

Konjenica kraljeve garde defilira v galopu

ća, načelnika glavnega generalštaba armijskega generala ilovanovića in prvega adjutanta divizijskega generala Ječmenića je Nj. Vel. kralj pregledal vse mnogobrojne jedinice. Obhodu čet je prisostvovala tudi Nj. Vel. kraljica s prestolonaslednikom, ki je bil v sokolskem krovu. Oba sta se pripeljala v viktorski kočiji, v katero so bili vpreženi štiri krasni, polnokrvni belci — lipčanci.

Po obhodu čet je Nj. Vel. kralj obšel tudi celotni oficirski zbor in generaliteto. Občinstvo je viharno pozdravljalo kraljev-

njim je pridirjala v galopu konjeniška brigada. Prizor je bil zares slikovit! Na čelu prvega polka se je nahajala fanfara, vsa na belcih. Za oči vsakega je bil iznuden prizor, ko sta se oba polka v lenem galopu pojavila z razvitimi standardami in sta v najlepšem redu defilirala pred častno tribuno.

Počasi in sigurno se je za gardo začel premikati sivi zid čet 2. pehotnega polka, ves v čeladah in z nasajenimi bajoneti. Strumno so marširali letošnji rekruti, četa za četo. Za njimi je šel 18. pehotni polk v

Pešadija je korakala strumno v vzornem redu

istem redu. Nato je prikorakal radiotelegrafski bataljon z motornimi radio-aparati najnovejšega tipa. Nato so prišli golobarji z golobarniki, v katere so bili zapreženi konji, in oddelek golobarjev na kolesih. Pred tribuno so se okna golobarnika odprla in jata golobov-pismonoš je odletela v čast Nj. V. kralju visoko v zrak.

Kar naenkrat začujemo težki topot artiljerije. Bila je baterija naših težkih havbic, ki je privozila majestetično, počasi. Ponos našega topništva. Za težko artiljerijo so strumno prikorakali naši bolničarji s kompletno avtomobilsko ekipo. Bolničarjem so spet sledili artiljeristi 2. samostojnega artiljerijskega divizion, ki so napravili zelo dober vtis.

Atrakeja parade je bila protiaeroplanska artiljerija in veliki reflektorji najnovejšega tipa, vse na avtomobilih. Veliki protiaeroplanski reflektorji so se mogočno pozibavali na svojih lafetah, medtem ko je nad njimi krožila skupina dvosedov in v patrolni koloni križarila v zraku. Defile je zaključila skupina težkih avtomobilov, ki je v dveh oddelkih defilirala v popolnem redu.

Celotna revija je pokazala najočitneje, da je naša armada na potrebni višini in to ne samo glede kvalitete moštva, ampak tudi v pogledu tehnike. Skoro 40 odstotkov edinic je bilo motoriziranih. Mi ne zastajamo niti malo za drugimi armadami!

Bežigrad dobi najmodernejšo šolo v Jugoslaviji

Ljubljana, 9. septembra.

Bežigradski okraj, ki je v zadnjem času izredno pridobil na številu prebivalstva, saj šteje že 8000 duš, nima svoje osnovne šole. Vse kaže, da se bo obrnilo na bolje in da bo tudi Bežigrad prav kmalu dobil svojo šolo. Gospodarsko in kulturno društvo za bežigradski okraj, ki si je pod vodstvom neumornega predsednika Danila Šapje pridobil za ta okraj že velike zasluge, je sklicalo v četrtek zvečer javno zborovanje v telovadnici Sokola III.

Predsednik je omenil, da so vse mestne osnovne šole prenatrpane, kar gotovo ni v korist pouku in zdravju mladine. Otvoritev osnovne šole za Bežigradom je nujna, neodložljiva potreba, ki ji mora mestna občina dati prednost pred vsemi drugimi vprašanji. Občinski svetnik Janko Blagajne je nato podal kratko zgodovino ljubljanskih osnovnih šol, ki kaže, da so nujno potrebne nove šole. Zastopnik župana in mestne občine inž. arh. Mušič je zborovalcem razložil načrt nove šole, ki bo postavljena v mestni gramoznici ob Vodovodni cesti. Šola bo najmodernejša v Jugoslaviji in bo odgovarjala vsem učnim in zdravstvenim zahtevam današnjega časa. Poleg zračnih učilnic bo imela posebna krita šetališča, da se bo mladina lahko sprehajala tudi ob slabem vremenu. Na strehi poslopja bodo posebne terase za pouk na prostem. V telovadnici bo tudi prostor za posteljino za potujoče člane Ferijalnega saveza. Prvih v Jugoslaviji bodo v šoli prirejena tudi posebna zaklonišča za primer zračnega bombnega napada. Šola bo imela 12 razredov za deške in dekliški oddelek, lahko pa se bo razširila za nadaljnjih 12 razredov. Brežine gramoznice bodo izravnane in zasajene z lepimi grmičevjem in drevesjem ter bodo v velik kras vsemu okraju.

Zborovalci so se zlasti zahvalili za dosežani naklonjenost občinske uprave in župana in so sprejeli posebno resolucijo na mestno načelstvo, občinsko upravo, klub občinskih svetovalcev in na kr. banksko upravo, v kateri prosijo, da se čimprej prične gradnja šole po že izvršenih načrtih tako, da bi se pouk razvil že v tekočem šolskem letu.

Sadjarski tečaji v Beli Krajini

Metlika, 8. septembra.

Še lani so člani znane ljubljanske vinarske in sadjarske zadruge »Belokranjska klet« priredili v večjih krajih Bele Krajine gospodarska predavanja z namenom pospeševanja pogozditve, povzdige samega gospodarstva in predvsem sadjere je in enako vinogradništva. Medtem, ko je vinogradništvo vsaj v nekaterih krajih že danes na kolikor toliko zadovoljivi stopnji, je sadjarstvo večinoma še žal do celja primitivno, ali pa še skoraj neznan, četudi je ta gospodarska panoga izredno koristna in plodnosa.

Da bi poživeli vtis lanskih predavanj, ki so med belokranjskim narodom vzbudila veliko zanimanje, so sklenili isti člani tudi letos prirediti vrsto predavanj, odnosno sadjarskih tečajev. Kr. bankska uprava je tudi sama uvidela veliko pomembnost tega dela in jim je dodelila podporo, s katero so tečaji končno tudi omogočeni. Vršili se bodo v vse hvečjih krajih Bele Krajine, in sicer 16. septembra v Lokvici, 17. v Radovici, 18. v Draščih, 19. v Rož-

Elitni kino Matic
Telefon 2124

Danes gostuje zadnjikrat
JAN KIEPURA
v nepozabnem filmu divnega petja

PESEM ZATE

Poslovilne predstave so danes ob 3., 5., 8. in 10. zvečer

Zadnja prilika, da vidite in slišite ta fenomenalni film!

Ne pozabite na ta užitek in nabavite si vstopnice v prodajalni od 11.—13. ure dalje!

Danes nov Paramountov zvočni tehnik!

Hubertus terpentinovo in navadno milo

kovem, 20. v Metliki, 21. v Podzemlju, 22. v Adlešicah, 23. v Gradcu, 24. v Semiču, 25. v Črnomlju, 26. v Dragatušu, 27. na Vinici in 28. v Starem trgu, kjer bodo potem 30. septembra tuoi zaključeni. Predavanja bo vodil znani sadjarski strokovnjak, nadzornik g. Strekelj in se bodo vršila v vseh omenjenih krajih v prostori osnovnih šol ob pol 8. zvečer na označene dneve, razen v Radovici in Semiču ob 3. popoldne, v Črnomlju pa ob 8. zvečer. Pouk ne bo le teoretičen, nego se bodo naslednjega dne dopoldne vršile tudi praktične vaje v sadjarstvu, da bo tako ponazorjeni pouk moral imeti potrebno vzgojno moč.

Ljudstvo je že sedaj hvaležno prirediteljem, t. j. zadruzi »Belokranjska klet« in enako kr. bankski upravi za podporo. Doslej začeta dela v Beli Krajini so vedno pokazala, da ljudi zanima gospodarska povzdiga, le žal doslej zaradi večne zapuščenosti niso imeli priložnosti za potrebno izobrazbo. Ti tečaji bodo gotovo ustvarili mnogo umnih sadjarjev v sicer revnih krajih Bele Krajine in tako oživelijo zelo važno in prepotrebno panogo, kakor je ravno sadjarstvo. Belokranjskim gospo-

darjem priporočamo, da se tečajev udeležijo v čim večjem številu, sebi in svojim krajem v korist.

Prvi park v pohorski vasi

Konjice, 9. septembra.

Idilični kraj Oplotnica na Pohorju napreduje in je prvi od vseh krajev našega sreza dobil svoj park, ki leži sredi lepe vasi, obdan od vseh strani od potoka Oplotnice in njegovih pritokov. Zemljišče je dal za napravo parka na razpolago gozdni urad veleposestva dr. Winlischgratza, ureditev parka pa so prevzeli nekateri požrtvovalni domačini ter s prostovoljnim delom in gmotno prispevali, da je prvotno zapuščen prostor v 14 dneh postal prijeten prostorček za oddih, mladini pa ljubek kraj za igranje. Posebnih zaslug so si stekli za to idilično pridobitev Oplotnice g. upravitelj Seif in rodbine Jerman, Jurak in Pozne.

V nedeljo 3. t. m. je bil park slovesno

iz Celjske milarne je vsled svoje kakovosti in nizke cene vsaki gospodinjji priljubljeno, poleg tega je pa še do- mač izdelek.

Dobite ga v vsaki trgovini

izročen javnosti ter se je ob tej priliki v parku vršil družabni sestanek domačinov in prijateljev Oplotničanov iz bližnjih krajev. V imenu pripravljalnega odbora tujekoprometnega društva za Oplotnico je pozdravil navzoče g. Jurak Josip, za njim pa je izpregovoril g. Nemec Ivan za tujekoprometni odsek iz Konjic. Čestitamo vrlim Oplotničanom za njihovo lepo prireditve, onim zabavljajem pa, ki so stali ob strani in besedili, da bodo morali napravo parka celovito davkoplačevalci, ter onim, ki so celo delali ovire pri napravi parka, pa naj odgovorijo oni, ki se veselijo uspehov Oplotničanov in mladina, ki se raduje z igranjem v tem lepem prostorčku, ki bo marsikaterega tujca privabil v Oplotnico. Seveda bo imela od takih obiskov Oplotnica le korist.

Udeleženci proslave 40-letnice mature z ljubljanske in novomeške gimnazije

O proslavi je »Jutro« poročalo 7. t. m. Od leve na desno v prvi vrsti so: Janko Mlakar, prof. v pok., Anton Lavrič, tajnik v poljedelskem ministrstvu, dr. Alojzij Rant, finančni svetnik v p., Jurij Kozina, sodnik okrož. sodišča v Novem mestu, Josip Vester, prosvetni inspektor v p., Fran Semrov, poštni tajnik v p., Hubert Završnik, notar Krško, Josip Reiser, direktor tehn. srednje šole, Anton Golf, župnik, Srednja vsa v Boh., dr. Ivan Orel, direktor učiteljskega p. — V drugi vrsti: Antan Jarc, bančni disponent v p., Maribor, dr. Valter Schmid, univ. prof. in arheolog, Gradec, Anton Kuder, sodnik okrož. sodišča, Novo mesto, Valentin Oblak,

župnik, Preska, inž. Karol Tavčar, šumarski svetnik, dr. Adolf Kaiser, viš. dež. sod. svetnik v p., Ivan Prole, prometni kontrolor v p. in dr. Metod Dolenc, univ. profesor iz Ljubljane, Jakob Ramovš, duhovni svetnik in župnik, Velike Lašče, dr. Ivan Modic, advokat, Ivan Košnik, gimn. direktor v p. — V tretji vrsti: Ivan Arhar, prometni nadzornik v p., Rudolf Röger, senatni predsednik, Gradec, Valentin Levčnik, viš. dež. sod. svetnik Celje, dr. Milan Škerlj, univ. profesor, Ivan Poženel, prometni inspektor v pok., dr. Mirko Grasselli, viš. državni tožilec, Ivan Valenčič, hranilnični uradnik, Ivan Zavbi, župnik Ambrus.

Rudarji, ki dve leti niso prejeli mezd Ugotovitve o izkoriščanju rudarjev v sandžaškem rudniku

Beograd, 9. septembra

Pred 14 dnevi je. kakor smo že poročali, ustavil svoj obrat rudnik Jarando v Sandžaku v raškem srezu. Do ustavitve velikega obrata je prišlo po strašnih primerih izkoriščanja delavcev in po intervenciji sreskega načelstva in orožništva. Rudarji so bili brez vseh življenjskih sredstev, rudnik jim je že dolge mesece dolgoval skromne mezde in ko je naposled med 600 rudarjev razdelil samo sto hlebov kruha, je prišlo do velikanskega razburjenja in, ko so zaradi tega oblastni izvedla preiskavo, do zatvoritve obrata. Sreski načelnik iz Raške je uvedel preiskavo, ki je spravila na dan še več kakor pa so pripovedovali sami rudarji. Ti reveži so celo svojo obleko prodajali okoliškim kmetom za živila in so bosi ter napol oblečeni delali v jamah. Uprava rudnika jim je že od nekdaj samo del zaslužka odplačevala v denarju, za ostalo pa so dobivali živež iz rudniških skadišč in prodajali. Preiskava je ugotovila, da je bil ta živež po ceni visoko nad živili okoliških prodajal, po kvaliteti pa pod vsako kritiko. Ug. to. l. je, da datirajo dolgovi na mezdah že dve leti nazaj.

Lastnik rudnika živi v Beogradu in se je

nekaj rudarjev napotilo tja, da izterjajo svoj zaslužek. Eden od njih, Jeramija Luković, je o tem svojem potu takole pripovedoval v uredništvu »Politike«:

— V Beograd sem prišel brez pare. Šel sem h gazdi Milanu in lepo sem ga prosil, pa zaman. Kaj sem hotel? Moral sem se pritožiti in odšel sem k odvjetniku, o katerem sem vedel že prej, da vodi neke zadeve našega rudnika. Poslušal me je, obžaloval moje bedo in 100 dinarjev mi je dal. V rudniku pa sem si uničil svoje zdravje. Po Beogradu sem taval že nekaj dni brez hrane in prenočišča. Na ulici sem začel bruhati kri. Neki Rus me je našel na cesti ter me odvedel k zdravniku. Poglejte, kaj mi je zdravnik napisal.

V zdravniškem sprečevalu stoji, da je rudar Luković jetičen in da mu je neobhodno potrebno klimatično zdravljenje v kakem sanatoriju ali vsaj negi v bolnišnici.

Rudarji pa po večini niso bili zavarovani in so bili sploh brezpravna raja, za katero se okolišč. kolikor toliko zanima šele sedaj, ko so primeri najhujšega izkoriščanja priklopili do vrhunca in ko je to izkoriščanje mnogim vzelo že zadnje življenjske moči.

V navedenem tednu morajo pošiljalci za vsako pismo in dopisnico v notranjem prometu plačati še posebno pristojbino po 50 par v korist Rdečega križa; ta pristojbina se prilipi na samo pošiljko v obliki posebne markice Rdečega križa. Markice se mora kupiti na pošti in pri vsakem prodajalcu poštarnih znamk. Če bi pošiljatelj opustil plačati to pristojbino, se prepriča prosti volji prejemnika, da jo on plača. Ako bi niti pošiljatelj, niti prejemnik te pristojbine ne plačala, se pošiljka vrne kakor nedostavljena v kraj oddaja.

Pristojbina 50 par se plačuje pri oddaji tudi za priporočena pisma, dopisnice, pakete (običajne in vrednostne) in za brzojavke v notranjem prometu. Za pošiljke, ki se glase za inozemstvo, ta pristojbina ni obvezna, toda se pošiljalcem glede na smotere Rdečega križa priporoča, da jo plačajo tudi za take pošiljke. Pristojbina 0.50 Din se bo plačevala v tednu Rdečega križa tudi za vse vstopnice v gledališča, kinematografe in druga slična podjetja, služeca javni zabavi.

Teden Rdečega križa

Ljubljana, 9. septembra.

Po čl. 42, toč. 11. zakona o Rdečem križu se en teden (7 dni) v letu, počeniš s tretjo nedeljo v septembru posvečuje propagandi ideje Rdečega križa, nabiranju članov in zbiranju prispevkov v vsej državi. V tem tednu ne more nobeno drugo društvo nabirati prispevke niti vršiti kakor »prireditelj, temveč edino sporazumno z Rdečim križem in za Rdeči križ.

Ker je društvo Rdečega križa v tekočem letu že proslavilo svoj zimski in poletni dan, torej letos v tednu od 17. do 23. septembra ne bo nabiranja prostovoljnih prispevkov v smislu navedene odredbe zakona o Rdečem križu se bo v tem času za vožnjo po železnici, z brodovi, aeroplani in z vsemi drugimi nevozniimi sredstvi javnega prometa med dvema ali več kraji plačevala predpisana pristojbina v korist glavnega odbora RK in sicer 0.50 Din za vsak vozni listek do 100 Din in še prav toliko za vsako pričeto stotino preko 100 Din.

Kriza naše srednje šole

Z današnjim člankom zaključujemo serijo člankov, ki nam jo je napisal izkušen in ugleden srednješolski profesor o perečem vprašanju, kako naj se povzdigne in okrepi naše srednje šolstvo.

V prejšnjih člankih smo povedali prav za prav vse, kar se da bistvenega reči o oni strani krize naše srednje šole, ki jo imamo v tej razpravi v vidu. So pa seveda še druge strani te krize, ki imajo druge in drugačne vzroke. V teh sklepih besedah jih moremo le mimogrede omeniti: zadržanje staršev, ki vidijo v šoli in profesorjih celo pri sedanjih do skrajne mere nizkih zahtevah sovraški in vodijo proti njim doma in drugod pravo vojni; dalje njihova slepa lahkovernost napram otrokom - učencem, ki jim natujejo lahko kar hočejo: lahkomiselnost, s katero jemljejo srednješolski študij, ki ga čisto smatrajo le kot nekaj sporta itd. K vsemu temu se pridružijo na drugi strani stalno vmešavanje izvenšolskih činiteljev v šolsko poslovanje in obliki intervencij, neupravičenih pritiskov itd.

Toda vsi ti pojavi so na koncu koncev bolj posrednega pomena in so v nekaki vzročni odvisnosti od one krize, ki smo jo opisali v tej razpravi. Čim bi bila ozdravljena ta bolezen, čim bi srednja šola zadobila zopet ono tradicionalno resnost, ki ne dopušča nobene šale, kakor n. pr. ne dopušča sotiščja, bi se avtomatično zacelile tudi vse druge rane in končno bi glasovi o krizi naše srednje šole utihnili sami ob sebi.

Vsi ukrepi, ki jih navajamo v prejšnjih člankih, bi se seveda morali izvajati brez vsake krutosti, toda na drugi strani tudi brez vsake popustljivosti na škodo prestiža, ugleda in tradicionalne resnosti srednješolskega študija. Tako stališče nikakor ne izključuje možnosti, da šola in profesorji vršijo svojo dolžnost tudi z resnično ljubeznijo do stvari in do otrok, ki so izročeni njihovim skrbim. Kdor je imel priliko, kakor pisec teh vrstic, slišati intimno mnenje otrok samih o šoli v tem oziru, ono mnenje, ki ga izražajo med seboj, ko mislijo, da so absolutno sami, ta mi bo pridrtil, da smatramo učence sami prebago šole instinktivno za dolgočasno in s tem za slabo.

V prejšnjih poglavjih smo ponovno omenili tudi sedanjí naval na srednje šole, posebno na gimnazije. V tem pogledu moramo tu precizirati svoje stališče, da ne bo nikakršna nesporazumljenost. Ukrepi, ki jih predlagamo, nima za cilj, da bi čim večjemu številu otrok onemogočili srednješolski (gimnazijski) študij, temveč le, da pristijo tiste, ki se temu študiju posvetijo, da se ga že v samem začetku lotijo z vso ono resnostno pridnostjo, ki jo ta študij zahteva, starše na, da ga smatrajo že takoj pri prvih korakih kot glavno življenjsko opravilo onih svojih otrok, ki jih pošiljajo v gimnazijo. Končno, a ne v najmanjši meri, se ima s predlaganimi reformami doseči to, da se odvrne od gimnazije vsaka demokratske, v katero imenu se vrši toliko destruktivne propagande proti njej in proti njenim predstavljenikom.

Razen teh pridržkov priznavamo v celoti

načelo, da imajo otroci vseh slojev pravico do srednješolske izobrazbe in da se jim ta ne sme krstiti s nikakim »numerus clausus«, naj bo v katerikoli obliki. Naval, ki ga srednja šola mora absolutno zajeziti, je torej le naval slabih dijakov, ki s svojo prisotnostjo v šoli le ovirajo pouk in ki jih je kljub uvedbi sprejemnih izpitov, še vedno velik procent.

Na drugi strani imajo in morajo imeti pravico do srednješolske izobrazbe otroci vseh slojev, revnih prav tako kakor bogatih. Toda to se mora dosežati na čisto racionalen način, t. j. z ustanavljanjem številnih in izdatnih štipendij za pridne dijake kmetskih in delavskih roditeljev, z ustanavljanjem dijaških domov za revne dijakove itd., ne pa na ta način, da bi se moral pouk na srednji šoli iz obzirov na socialni položaj učencev pristiskati navzdol.

Če se more sploh očitati srednji šoli, da hoče biti šola nekakih privilegirancev, tedaj velja to samo v tem pomenu besede, da gre tu za one privilegirance vseh slojev od najbogatših do najrevnejših, ki so od narave obdarovani s privilegijem zadostnih umskih sposobnosti in zadostne vztrajne pridnosti, potrebne za uspešno obvladovanje na primeri višini stoječega srednješolskega študija.

Na koncu še ena važna pripomba. Vse reforme, katerih potrebo poudarjamo v tej razpravi, veljajo seveda le za gimnazije ali splošne samo za one srednje šole, katerih zaključni izpiti (mature) dajejo absolutno pravo do vstopa na univerzo. To so torej one šole, iz katerih se rekrutirajo bodoči zastopniki najvažnejših in najodgovornejših poklicev (akademskih) kakor tudi bodoči duševni voditelji vsega naroda. Ni nobenega dvoma, da je v največjem interesu narodne celote, da bodi ta naraščaj najskrbneje izbran in prekaljen. To pa more dosežati le taka srednja šola, kakor smo jo v tej razpravi definirali.

Ta stran celotnega problema je tako zelo važna, da nastaja vprašanje, ali bi ne kazalo, da bi se izvedla tudi pri nas, kakor se je to že zgodilo v nekaterih drugih državah, globlja reforma gimnazije v pravkar omenjeni smeri. Ta reforma bi obstajala v tem, da bi se določili v vsaki banovini po potrebi po ena ali dve gimnaziji, ki bi imele izključno pravico priznavati zrelost za obiskovanje visoke šole, dočim bi vse druge gimnazije imele le dajati srednješolsko izobrazbo vsem onim učencem, ki se pozneje ne nameravajo posvetiti visokošolskemu študiju. Vzporedno s tem bi bilo treba misliti še na drugo važno ločitev gimnazij, namreč v moške in ženske. To pa zato, ker se sistem koedukacije obeh spolov ni izkazal, oziroma se je izkazal kot tvegan in nevarčen.

Naj pa go glede teh reform kakorkoli, dejstvo, ki ga bo moral priznati vsak objektivno poznavalec tega vprašanja, je, da so gimnazije nujno potrebne temeljite obnove.

več splačal, čeprav je bil na izredno lepem prostoru, saj leži 32.000 kvad. metrov obširno zemljišče tik ob železniški progi in postaji, od druge strani pa ga meji reka Sava. Računamo, da se bo lažje našel kupec za golo stavbišče kakor za tovarniške objekte.

Podiranje topilnice je prevzelo podjetje KTG, troje slovenskih industrijev, ki imajo topilnice železa, livnice, cevi in lesno industrijo na Hrvaškem pod Petrovo gorjo. Gradbeni material litijske topilnice je ostal po večini doma. Iz podrtih objektov so razpečali okrog 1 milijona opeke. Iz te se je že dvignil prizidek litijskega Sokolskega doma, prihodnjo pomlad si bo pričel graditi svoje glavno šmarni Sokol, iz ostankev je zraslo pri nas več stavb, ceneno opeko pa so odpeljali še na Vače, v Temeniško dolino, k Sv. Križu, na Savo in celo v Ljubljano.

Strojnicno, laboratorijsko in vse ostale tehnične pripomočke prepeljejo tja doli v Topusko, kjer domuje naša firma KTG (to so inž. Kavčnik iz Ljubljane, Tič Zdrav. ko iz moravške doline in Grušen iz Idrije). Te dni so naložili za prevoz 3 parne kotle, težke po 15.000 kg. Za to je moral priti iz mariborskih železniških delavnic poseben žerjav, ki je montiran na posebnem vagonu in dvigne 30.000 kg. To je največji žerjav v naši državi. Orjak je z lahko pograbil ogromne kotle in je popeljal z njimi po zraku ter jih je z materinskega položaja varno v pripravljene vagonne. Vsa razdiralna in nakladalna dela so se izvršila pod vodstvom obratovodje g. Jožeta Tiča iz Moravč. Nakladanju smo vneto prisostvovali radoznali Litijani, ki smo z želostjo ugotavljali: Litija gre fuč, saj smo izgubili »smelcarska« pljuča, ki grede doli na Hrvaško.

Drzna tatvina v kranjski trgovini

Kranj, 8. septembra. Včeraj je posetil znano trgovino s kolonialnim blagom Ahačič & Šiffer premeten tat, ki pa je bil vendarle precej kratkoviden. Med opoldanskimi urami, ko ni bilo nikogar v trgovini, je vlomil v pisarno in pobral iz miznice 8000 Din, dočim se vsote 40.000 Din, ki je bila v predalu, ni dotaknil. Zanimivo je, kako je tat prišel in odšel iz trgovine, ker so okna in vrata ostala zaprta. Sumijo, da je se skrival v skladišču in da se je izmuznil, ko so trgovino zopet odprli. Vsekar je gotovo, da so mu morale biti razmere v trgovini zelo dobro znane.

Delavci v sanatoriju

Ljubljana, 7. septembra. Mimo vsega tistega ogromnega zdravniškega in podpornega dela, ki ga Okrožni urad opravlja dan na dan po svojih ambulantah, ordinacijah, blaginjah in drugo, je ena izmed važnih panog njegove socialne zaštite lepo število zdravilišč, v katero pošilja OUZD svoje člane na specialno zdravljenje in okrevanje. V lanskem letu je OUZD poslal samo v sanatorije za jetiko 180 oseb, ki so ostale na zdravljenju skupaj 12.546 oskrbnih dni. Med temi njegovimi pacienti tvorijo ogromno večino delavci, in sicer je bilo med njimi 128 kvalificiranih, 42 navadnih in 10 duševnih delavcev. V Laškem topičah se je zdravilo 176 članov 3532 oskrbnih dni. V fizikalnem zdravilišču, ki ga ima urad urejenega v svojih prostorih na Miklošičevi cesti, se je lani zdravilo 128 oseb 3218 dni; v Mariboru, kjer je podobna ustanova začela delovati sredi lanskega leta, se je zdravilo 43 ljudi 1495 dni. V okrevališču na Rabu je lani iskalo odzdravitve in moči 101 pacient. — Po vseh teh zdraviliščih se zdravijo ponajveč ročni, zlasti kvalificirani delavci, ki so po svoji delovni organizaciji tudi stebel bolniškega zavarovanja.

Največ članov OUZD se zdravi po sanatorijih za tuberkulozo. Za svoje jetične paciente ima urad na razpolago zdravilišče Klenovnik, Brestovac in Golnik. Na Klenovniku se je v prvem polletju zdravilo 66 njegovih tuberkuloznih bolnikov. Povprečno ostane tu vsak pacient po 80 dni. Na Brestovcu se je zdravilo 26 njegovih bolnikov, na Golniku pa 5. Na Brestovcu ostajajo pacienti povprečno po 96 dni, na Golniku po 76. V Kraljevcu pošilja urad paciente z odprto kostno tuberkulozo. Med 6 bolnikov, ki so v prvem polletju iskali v Kraljevcu zdravje, je največ čevljarskih pomočnikov in vajencev, kakor se tudi po drugih sanatorijih zdravi največ tuberkuloznih delavcev in služkinj. — Toplice Laško so najbolj pripravne za zdravljenje revmatičnih, živčnih in podobnih obolenj. Prvih 6 mesecev se je zdravilo tu 82 članov in članic. Najdaljša oskrba za paciente v Laškem traja 30 dni, najkrajša pa 14 dni. V zdravstvenem oziru so po vseh sanatorijih zabeleženi prav dobri uspehi. Tudi v Laškem se v pretežnem številu zdravijo kvalificirani in drugi

ročni delavci. — Fizikalno zdravilišče, v katero prihajajo skoraj izključno ročni delavci, ki so potrebni mehanoterapije, ima urad v Ljubljani in v Mariboru. V Ljubljani se je v zadnjih mesecih zdravilo 58 oseb, v Mariboru pa okrog 60. Oskrba doba za to zdravilišče traja od 20 do 90 dni. Fizikalno zdravilišče operira s številnimi in kompliciranimi mehaničnimi aparati in se uporablja zlasti za zdravljenje kostnih prelomov in poškodb od nezdgo. — Okrevališče na Rabu ima OUZD predvsem za svoje rekonvalescente, za slabokrvne in telesno izčrpane, pa tudi za bolnike z zaprto kostno tuberkulozo in zaprto skrofulozo. V prvi polovici leta je bilo na Rabu 80 oseb, med njimi pretežno ženske. Povprečna oskrba na Rabu traja po 30 dni. Vključ krizi, s katero tudi naše socialno zavarovanje bide težke boje, OUZD svojih postavk za zdravilišča ni reducirala — saj se pa tudi razume, da zdravilišče za delavca ne more biti luksuz ali celo kaprica, temveč ga je lahko deležen samo ob uri najresnejše nujnosti.

Grški književnik o Sušaku in Reki

Ugledni grški književnik Kosta Uranis, ki se je udeležil zadnjega kongresa penklubov v Dubrovniku, je objavil v atenskem listu »Proia« svoje vtise s potovanja po Jugoslaviji, med katerimi posveča daljše poglavje tudi Sušaku. O Sušaku in Reki piše med drugim tudi takole: Gotovo se spominjate stare pripovedke o Salomonu, ki je odredil, naj se razseka truplo otroka, zaradi katerega sta se prepirali dve materi. To je tudi usoda Reke in Sušaku, kajti materi tega otroka sta Italija in Jugoslavija, Salomon pa je diplomacija. ... Reka in Sušak sta otroka, podobna siamskim dvojčkom; njuni telesi sta spojeni v eno samo telo.

Reka in Sušak imata dve obali, jugoslovensko, ki je manjša, in italijansko, ki je večja, pri tem pa zapuščena, skoraj prazna. Jasno je, da je Reka odsekana od svoje prave matere; ostala je brez mleka. Reka je propadla, ker je odsekana od svojega zaledja. Kri torej ne teče več po žilah enega od siamskih dvojčkov. ... Vprašali me boste, če je to zanimivo? Kakor kdo to razume. Meni se zdi vse zelo čudno. Sprehajate se ob morskem kanalu, ki je silno živahen, poln malih ladij. Na naši strani so jugoslovenski vojniki, visoko vzvrnani in mirni, na drugi strani pa poskakejo italijanski bersaljeri s svojimi razkošnimi perjancami. In še kako so oboroženi! Sprehajamo se po poti, ki je jugoslovenska, hiše na drugi strani pa so italijanske. Bizarnost se nadaljuje. Most deli dva mesta. Moji prijatelji gredo na drugo stran, da vidijo Italijo in da pošljejo »pozdrave iz Italije«.

KMETIJSKI VESTNIK

Pomoč in stroški pri jemanju vzorcev po vinskem zakonu

O jemanju vinskih vzorcev si čisto nič po svem na jasnem ne prizadeje stranke ne obča upravna oblastva, vsikdar pa tudi ne kontrolni organi sami. Zato je koristno, če to važno zadevo na kratko pojasnimo.

Po pooblastitvi kletarskega nadzornika, odnosno kraljevske banke uprave dravske banovine IK. No. 6487 od 27. avgusta 1932. (Razpis dravske finančne direkcije št. 125.682-8178 F. K. od 12. sept. 1932.) jemlje vinske vzorce zlasti za preprečevanje prometa samorodnega vina tudi osebe finančne kontrole. (par. 17. vinskega zakona, točka 3.).

Kontrolni organ, kletarski nadzornik in organ finančne kontrole ima po čl. 48., točki 3. pravilnika navedene pooblastitve, pravico: »Da po potrebi zahteva od najbližjega občega upravnega oblastva, da se mu prideli eden ali več spremljevalcev. S tem je potrebna pomoč pri jemanju vzorcev s strani občinskih in sreskih načelnikov ter načelnikov avtonomnih mest točno določena.

Stroški, ki nastanejo pri jemanju vzorcev, gredo na račun »lastnika« dotičnega proizvoda. Čl. 50. pravilnika odreja namreč v predzadnjem odstavku: »Za vzete vzorce se lastniku ne daje nikakor povračilo. Tu gre poleg proizvoda samega predvsem za steklenice, zamaške, zaboje. Ker je pod »vzeti vzorec« razumeti tudi vso posodo in vse druge pripomočke, brez katerih vzorcev proizvoda ne moremo ne vzeti, ne kam poslati, gredo naravno tudi stroški na primer za steklenice in vso embalažo v breme »lastnika«.

Sedmi odstavek pojasni l. par. 16. zakona o vinu v knjigi pisca »Vinski zakon in kletarski vedež« (ki je izšel pravkar v

Malo počakamo, da se vrnejo in da nadaljujejo pot v Slovenijo.

Naposled odhajamo. Pot nas vodi strmo navzgor in samo potok nas loči od Italije. To je meja. V samotni se nam pojavi tu pa tam jugoslovanski vojak kot edina trdnjava od te strani. Hrib, ki ga vidimo na oni strani poti, je italijanski. Vidimo na njem velike obrambne betonske zidove, ki jih mestoma prikriva gozdovje. Za tem hribom gradijo Italijani svoje trdnjave. Ti močujoči zidovi zaključujejo sliko te čudne meje, ko se pred nami odpirajo zeleni travniki, obkroženi z gozdom in pestrimi gorami kot idilični prolog veličastne severozahodne Jugoslavije.

Spomenik Vuku Karadžiću

Eden največjih mož jugoslovanske preteklosti, veliki borec za narodni jezik in književnost, Vuk Karadžić, ki je s svojim delovanjem najboljšo obeležil jugoslovensko kulturna in prosvetna stremiljenja v 19. stoletju, dosedaj še ni imel spomenika, ki bi izražal hvaležnost naroda. Njegov dom v Tršiću pri Loznici na podnožju zgodovinskega Gučeva je bil zapuščen in zanemarjen, Vukovo ime pa je bilo vdolbeno samo v nagrobno ploščo pri saborni cerkvi v Beogradu. Že pred leti so zbirali prispevke za zgradbo Vukovega spomenika v Beogradu, prispevki pa niso bili dovoljni in je ostalo samo pri načrtu.

Pred dobrim letom pa se je v Vukovi ožji domovini v Podrinju in v samem Tršiću ustanovil odbor, ki si je nadel naslednje naloge: obnovo Vukove rojstne hiše v Tršiću in postavitev spominskega stebra v gozdu Karadžića pri Tršiću, nadalje oživiljenje za zgradbo Vukovega spomenika v Beogradu, naposled pa zgraditev Doma kulture v Loznici, ki naj bi nosil Vukovo ime.

Prvo svojo nalogo je ta odbor s pomočjo rojakov in spoštovalcev velikega znamenitnika in narodnega delavca že dovršil. Po načrtu strokovnjakov in po mnenju znanih etnografov je rekonstruirana Vukova rojstna hiša v Tršiću. Ta hiša bo že sama dostojen spomenik in izraz narodne hvaležnosti, obenem pa tudi simbol čvrstih duševnih vezi med narodom in njegovo inteligenco. Rekonstruirana Vukova hiša bo posvečena 17. t. m. po sporedu, ki bo pozneje določen.

Slovenci v Zagrebu

radi obiskujejo domačo

Seršenovo ljutomersko vinarno

v Radičevi ulici 12 (prva ulica od Jelačičevega trga proti gradu). 10092

Maribor zgradi 32 zasilnih stanovanj

Dovršena bodo še to jesen za 489.000 Din

Maribor, 8. septembra.

V četrtek zvečer je župan dr. Lipold sklical izredno sejo, na kateri je občinski svet razpravljao o zgraditvi zasilnih stanovanj v Metelkovi ulici. Že na zadnji redni občinski seji je nacionalni klub predložil mestnemu županu interpelacijo, v kateri je kratko obrazložil stanovanjsko budočo prošnjo, naj bi mestna občina na kakršenkoli način prispevala na pomoč določenim in brezstanovanjem, katerih število se bo zlasti sedaj na jesen, kakor je razvidno iz sodnih odgovorov, še povečalo. Že takrat je g. župan odgovoril, da bo občinska uprava v zvezi zadevo resno v preces, ter je tudi ugotovil, da primanjkuje v Mariboru predvsem delavskih stanovanj.

Prvotno se je mestna občina pogajala s Scherbaumom za njegov mlajši in ostale objekte v Kopaljski ulici; ker bi pa adaptacija teh objektov za stanovanj preveč stala, je opustil upravni odbor mestne občine mariborske ta načrt, in pokrenil novo akcijo z ozirom na nujnost zadeve. Povabil je mariborske stavbenike inž. Slajmerja in inž. Jelenca ter Rudolfa Kiffmanna in Nasimbenija ter jim predložil novi načrt. Po tem načrtu so stavbeniki predložili ponudbo za zgradbo 32 zasilnih stanovanj in jo izdelali z ozirom na namen tako, da dobijo povrnjene samo dejanske stroške, dočim so se odrekli vsi vsakemu dodatku in ne bodo zahtevali nobenih obresti v prepičanju, da je njihova ponudba v intencijah mestne občine, ki bo na ta način z zneskom okroglo 489.000 Din lahko realizirala svoji socialni načrt.

Sejo je vodil in otvoril mestni župan dr. Lipold, ki je v početku poročal o podrobnosti načrta, nakar je podal še posebno poročilo referent finančnega oddelka občinski svetnik g. Saboty. Na občinskem svetu v Metelkovi ulici bo občina zgradila 32 zasilnih stanovanj za deložirance in brezstanovalce. Gradila bo v dveh etapah, in sicer 20 stanovanj s sobo in kuhinjo ter 12 stanovanj s sobo in kuhinjo. Celotni stroški, vstevši vsa dela in instalacije, so preračunani na okroglo 489.000 Din. Instalacijska dela bo izvršila mestna občina in se bodo stroški s tem še primerno znižali. Občina bo odplačevala omenjenim tvežem po 30.000 Din na mesec. Zasilna stanovanja bodo pričeli graditi še ta mesec in bodo že letošnjo jesen pod streho, tako da se bodo na zimo stranke že lahko vselile. Občinski svet je ponudbo omenjenih štirih stavbenikov in uradni predlog mestnega gradbenega urada soglasno sprejel in odobril.

Pljuča litijske topilnice gredo v svet

Litija, v septembru

Litijska topilnica jemlje svoj konec. Tovarno, ki so jo ustavili že leta 1924., so pričeli podirati po letošnjem novem letu. Sprva počasi in previdno, ker so menili, da se bo ob dvanajstih uri le zgasil kak kapitalist, ki bo potrkal z mošnjo po mizi in se ponudil za kupca naše topilnice. Pa ni bilo nikogar. Že osem mesecev pojejo krampl, lopate in smodnik nagrobno pesem stari tovarni. Obrat se topilnici ni

Liković Joža:

Svetinje letijo

Šmarne maše so minile, goreče solze sv. Lovrenca so se že zdavno posušile nad puščobnim temenom Krma, kvatrní zvon se je oglašal vrh Zalostne gore. Ob poti proti naši vasi nad Bregom me ni nič več spremljal radostni petpedit, veter se ni igral z drobnim lanom, ki je ležal povezan v šibkih snopih. Na praznih njivah so se bleščale solnčnice, ovenčane z zlatimi lističi. Porumenelo grmovje trepetlik se je živo odražalo kraj jaskov, temnomodre jagode drnčljak so se blestele med trnjem, stroki rdečega češmija so viseli sredi skalnih ograd. Košerine so obležale tako tihe in nekam zapuščene, le včasih se je spustil preko njih živahni kos, malo zašebetal in se zgubil v nerodovitem leščevju. Z železnice so udarjali težki zvoki, kramparji so trudno zabijali kamenje pod tirnice, vedno v enakomernih zamahih, vedno bolj težko in počasi, dokler ni dal progovni nadzornik zaželenega znamenja, da je delo končano.

Visoko v ozračju pa so se čuli zategli, žalostni kliči močvinskih ptic; njim so se odzivala nove družine krilatih drobnjavcev, ki so se še vedno vračali preko Barja in tonili v mehki modrini za Ljubljanskim vrhom. Morje jih je neprestano klicalo in vabilo, bela ledja planin so postajala mrzla in tuja. Nekje za Bevka-

mi so žgali morost, tanek dim se je dolgo vrtinčil v vlažnem ozračju in naposled presahnil, kakor da so ga posrkale nevidne ustnice zlatega večera, ki je umiral za gorami.

Ko sem prispel do prvih hiš nad Veseljem, se je zmračilo. Ustavil sem se v rebri onkraj Rožmanovega kovača; željno sem prisluškoval večernim utripom. Zapoznala čreda krav je zvedavo postajala pri napajališču. Samoten ptič je preletel Cerkvence, Marinov mlajši na Izvirku je nehal klockotati. S ceste so se čuli nagli koraki, z železnice so se vračali sključeni in trudni delavci. Od Ljubljanske so jeknili zategli glasovi, čolnarji so se pripravljali, da spustijo čolne na plav, vso noč bodo vozili od Komina do trnovskega pristana. Daleč za Barjem, nekje za Sv. Tremi kralji je gineval zlat usmev, ki ga je vrgla toneča zarja kot nepozaben poljub vsemu stvarstvu. Noč se je zgrnila, vsa mehka in usmiljena, še vedno enako prizanesljiva kakor nekdanj, ko smo ob takih večerih pričakovali s staro materjo, kdaj bodo začele leteti svetinje. To so orjaški drobiči zvezd, ki so jih odkrhnile neznane sile od materskega telesa; pregorevajo v zlatih meših, ki zapuščajo dolgo, ognjeno sled za seboj. Stara mati nas je navajala ob pogledu na utrinke k pobožnemu razmišljanju; čim se je zatrla zlata svetinja, se je prekrizala in dostavila, da je zletela duša k Bogu.

Tudi ta večer sem počakal na hribu tako dolgo, da so se zgostile zvezde. Slednjič se je utrnula svetinja, edina in zlata. Letela je preko Barja, vedno lepša in jasnejša, kakor zlat ogorek, ki je zdrknul z božje dlani in za večno pregorel sredi veseljstva. Od začudenja sem si zatisnil oči, spominil so zaživeli.

Nekoč sva se tod zakasnila z dekletom. Spočet se je bil večer, malce poleten, malce dehteč po jesenskem umiranju in trohnoži, večer brez žale misli in trpkosti. Oblaki so dolgo kopneli nad Trebevnikom, naposled so upala njihova bela lica, razgubili so se. Polagoma se je zmračilo, stvari so dobivale mehkejšo obliko, poti je zabrisala mlečna svetloba. Bronasti bratje v ozkih linah so se nehalo trkati na svoja posvečena prsa, verne duše so se selile skozi vsemir, bele zvezde so jih spremljale na neznani poti. ... S Pavlo sva sela na skladiščno nažaganega bukovja, ki je bilo pripravljeno za podpeške čolnarje. Prijetna utrujenost je naju prevzela, ona je ovila roke okoli mojih ramen, molče sva strmela v somrak. Od nekoč se je kral reznj vonj georgin, gnjočča jabolka so razširjala medenogrenki duh, listje je poletavalo in šelestelo, vedno tišje, ved-

Pristonajte k „Jadranski straži“

no bolestnejše, kakor da se trga tisočero neznanjih življenj. Nad Barjem pa se je razgrinjala poznopoletna noč, vsa sveža in ljubka. Roji zvezd se niso mogli zvrstiti preko Srobotnika, rimska cesta se je zgubljala med njimi, mlad mesec se je dotikal s srebrnim čelom polhovgrajskih vrhov. S Pavlo sva čemela in čakala na svetinje. ... Seznanila sva se bila kakor dvoje neboljjenih otrok, ki se slučajno ustavita pred bogato založeno izložbo in vneto strmita v razstavljene reči, pisane, svilene, mikavne. Želja združuje oba otroka, ko ogledujeta pestro drobnarijo za steklom, istočasno se pa ozirata tudi drug na drugega. Končno se sprimetata za roke in stisneta glavo, se bližje k steklovinu, porajajo se sanje, pozabljene so nevednosti. Tudi naju so združevale sanje, ki so se porajale v lepah daljavah. Revščina dveh mladih in hrepenceh ljudi je bila ono steklo, ki je zadrževalo, da se nisva mogla dotakniti vsega, kar se je razodevalo okoli naju v svoji mičnosti. Zato sva se zatekala v prosto naravo, kjer sva se zatekala v prosto naravo, kjer sva našla uteho. Najino poznanstvo je bilo tako priprosto in nehlinjeno, shajanje podobno srečanju nesrečnega videta z deklico v pravljici povesti. Od vsakega sestanika mi je ostal le sladek pojem neke dekliske lepote, svetlih las, razčesanih preko belega čela, drobnih usten in priprtih oči. Ona je nosila pisano jopico s svileno pentljo na levem

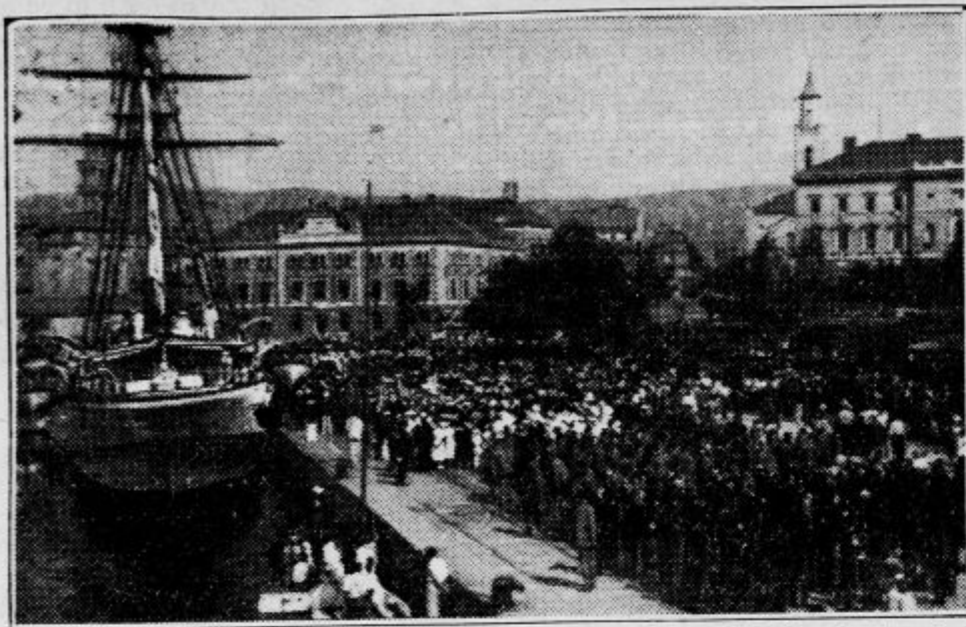
ramenu, ki se je tako poredno lovila z vetrom. Vsa zunanost je bila skromna in prikipna, konice šolčnikov obtolčene od ostrih kamenčkov. Tako sem jo poznal, včasih si je nadela kako novo drobnarijo, cenen obesek, mično zaponko, da je vnovič zaigral skrit odtenek njene lepote. Tudi ta večer je nosila novo ovratno verižico, ki se je tajinstveno poblskavala, kadar je trenila z glavjo. Njeni lasje so postali vlažni od rose, obraz brez ptez, oči globoke. Nič nisva govorila, sleherna besedica bi skali-lati tihožitje, ki se je naselilo med nama. Potrepijivo sva čakala, kdaj bo zletela prva svetinja ter prevzela s svojo lepoto naju in nebo.

Vas je postajala pokojnejša, lučice so migljale za rdečimi zavesami, izza polpriprtih okenc sva čula molitev stark, ki so priporočale sebe in verne duše božji milosti. Za jaski so se krivile želje, tam so našle svoje puščobno kotiče, neprijetne skrivnosti, zelene oči in blede plamenčki, ki so bojazljivo ježljali in pregorevali. Daleč v Barju je brnel v samotnih linah samček, ki ga je poglala zapoznala roka. Curki voda na Izviru so uspravajoče polzeli preko zlitih rak, nad Dormiševim dolcem je vokal skovir, zvezde so začele trepetati v objemu hladnejše noči, postajale so redkeje in jasnejše.

Ko sva s Pavlo tako strmela, so začele leteti svetinje, sprva drobne in pla-

Zmagoslavje Jadranske straže

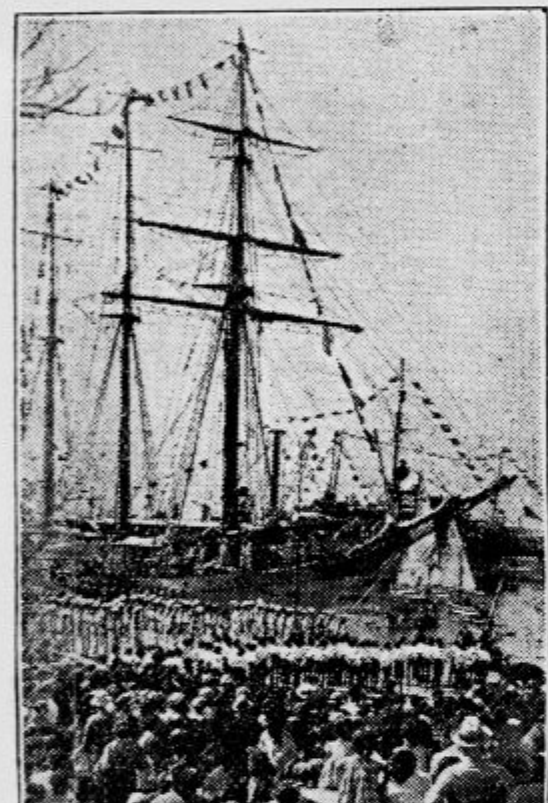
Prodrla je med narod in ga pritegnila k morju

Množica jadranskih stražarjev je navdušeno pozdravila prihod šolske ladje »Jadrana« v splitsko pristanišče

Split, 9. septembra.

Na slovesen način je bil na Mali Šmaren v Omišlju blagoslovljen in otvorjen dečji dom oblastnega odbora Jadranske straže iz Velikega Bečkereka. To je prvi veći dom jadranskih stražarjev iz notranjosti države ob Jadranu. Začeli so ga graditi leto zgodaj pomladi in so delo končali že v začetku poletja. Poslopje je visoko 15 m, dolgo pa 22 m in pol, notranjost pa je tako praktično in okusno urejena, da bodo lahko v domu nastanili čim več otrok. Jadranski stražarji iz Velikega Bečkereka so z domom vred blagoslovili tudi svojo društveno zastavo, katero jim je podaril veliki učenjak profesor dr. Mihajlo Pupin, ki je rodom iz Idvora v Banatu.

Najsvečanější je bil prizor, ko so na »Jadrana« zaplapolale zastave

V Omiš stala delegata Jadranske straže iz vseh pokrajin pripeljala parobroda »Krin« in »Bakar«. Prebivalstvo jih je sprejelo z lepimi prisrčnimi manifestacijami. Ves Omiš je bil okrašen s trobojnicami. Po blagoslovitvi je predsednik oblastnega odbora Jadranske straže v Velikem Bečkereku, dr. Miša Matić v daljšem govoru

očrtal pomen Jadranske straže. Zaključil je takole:

Stara naša tradicija narodne zavesti in zvestobe nas je uvela v organizacijo Jadranske straže in sedaj sém na obalo Jadrana, kjer je v znak te tradicije zgrajen ta dom. Mirno bomo orali svojo zemljo in obirali koruzo, vi v Omišu pa obdelujete svoje vinograde in lovite ribe. Če pa bi bilo treba, bi se v orožje spremenile tudi naše kose in naši plugi. Treba je samo da ob Drini zatrobi zbor, da odjeknejo Šarplanina, Lovčen, Durrmitor, da Drina pozove Savo, Sava Dunav, Dunav Tiso in Dravo: V boj za našo Adrijo! S Primorci vred imajo vsi Jugoslovenci vedno v mislih značilne besede našega vzvišenega vladarja: Bodite kakor doslej tudi v bodoče, budni stražarji našega Jadrana; z vami je vsa domovina!

Dan prej so delegati Jadranske straže na ganljiv način izkazali čast in priznanje nemu najzaslužnejšim borcem za svobodo jugoslovenskega Jadrana, ustanovitelju in prvemu predsedniku Jadranske straže blagopokojnemu Jurju Biankiniju. Popoldne so se iz Splita odpeljali delegati »parnikom« »Krin« in »Bakar« v Stari grad na Hvaru, kamor je pripelala tudi šolska ladja »Jadrana«, ki je pred starigradskim pristaniščem čakala na delegate. Na romantičnem starigradskem pokopališču se je vršila ob 16. prirska komemoracija pokojnemu dr. Biankiniju, potem pa so delegati obiskali tudi njegov rojstni dom v tipični mali starigradski ulici, imenovani Srednja ulica. Ta ulica in tudi sosednje so bile polne častilcev zaslužnega pokojnika.

Vse te lepe svečanosti dobro označujejo besede, ki jih je spregovoril v Omišu predsednik izvršnega odbora Jadranske straže, ban dr. Tartaglia: »Za Jadransko stražo, za zmago njene ideologije in za razvoj našega naroda je važno to, da je velik del prispevkov za nabavo šolskega broda »Jadrana« zbran od kontinentalnega dela našega naroda, da so pri odkritju spominjske plošče ustanovitelju Jadranske straže prisostvovali mnogoštevilni delegati iz notranjosti države, da so nadalje dom na Omišu zgradili kontinentalni Bančani za svoj pomlad in da je zastavo podaril naš veliki rojak dr. Pupin, ki je po rodu Bančanin in ki je našel svojo drugo domovino v Ameriki. To je zmaga ideologije Jadranske straže! Morje ni več interesna sfera prebivalstva ob morju, kajti pritegnilo je k sebi tudi kontinentalni del našega naroda. To je najočitnejša zmaga Jadranske straže in našega morja!«

Švicarski slavospev Jugoslaviji

»Co-op Illustrierte«, 14-dnevna ilustrativna priloga švicarskega združnega tednika »Genossenschaftliches Volksblatt«, ki ga izdaja Zveza švicarskih konzumnih društev v Bazlu (V. S. K.), je posvetila v svoji zadnji (17.) številki z dne 23. avgusta celi dve strani Jugoslaviji ter objavila k temu osem slik v modrem barvotisku. K slikam je o Jugoslaviji napisal Walter Schweizer naslednji članek, ki je pravi slavospev naši domovini:

»Ta bridka, skalnata obala Dioklecijana in Tina Pattiere predstavlja sliko, ki te izredno zgrabi. Napol divja je še, pa vendar že od davnih časov blagoslovljena od kulture. Sonce, voda, nizko, vedno zeleno grmovje, na večjih višinah slično pragozdu, kamor roparske zgradbe ljudi v vseh stotletjih niso prodrele. Na samotnih otokih divje idile; ovce v kameniti kotanji; majhni rajski vrtovi v prirodi, v katero so se vrnili moderni hoteli; razvaline rimskih palač in saracenski kasteli (gradiči), brez-

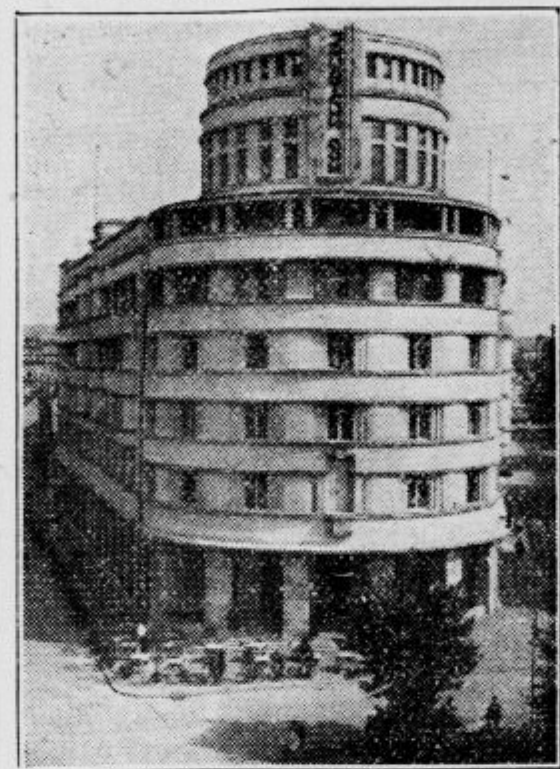
he, pozneje ognjene in jačje. Od Pokojišča do Korena, od naročja sv. Marjete do božje zlahte pod Krimom. Toliko jih še nisem videl, vse nebo je migljalo. Včasih se je nama zazdelo, da so se pretrgale vrste zvezd, jarka svetloba je plamtela in segala nekam v večnost, se dotikala barjanskih tal in najinih obrazov. Noč je postala svetla, večnost je pljuskala, zlati meti so se neprestano zgubljali sredi neizmerne vesoljstva. Čudovite poznopoletne noči! Stisnila sva se tesno drug k drugemu, poiskal sem njeno drhtečo dlan in jo nesel k obrazu. Končno je naju prevzela veličastna grozničavost, zdrznila sva se in vstala, veter se je kral za najinimi stopinjami...

To je bil naš poslednji večer. Kruta vsakdanjost je posegla v najino tihožitje, Pavla je bila nemudoma premeščena nekam v Vojvodino. Po dolgih letih sem se ustavil na tem hriščku in zopet opazoval zlate svetinje. Spomnil sem se vsega, prav vsega, plahih stopinj, rahlih dotikov, trenutkov brez besed, nočnega vetriča, ki je naju opozarjal na pozno uro in rosno pot čez Paško. Ko sem se vrnil domov, je legla na zemljo neskončna noč, polna trepetov in hlada. Nobena svetinja se ni utrnila, zvezde se niso ganile, srce je otrpnilo. Dolgo sem zrl preko Barja, ki je tonilo v nočnih mrakovih. Kam si poletela Pavla, svetinja zlata in nepozabna...

hrbtu s pripombo, da matere nosijo v originalnih nosilnicah svoje otroke na hrbtu in da spremljajo tako otroci matere na vseh potih brez vsake muke. K tem slikam bi pripomnil, da so prav lepe, samo pri tekstih spodaj manjkajo opombe, iz katere pokrajine so, tako da bo — kdor je neuk — menil, da je po vsej Jugoslaviji tako. Vsekakor pa teh dvoje strani predstavlja izredno lep prispevek k tujski propagandi za Jugoslavijo. —n.

Obrtniški dom v Beogradu

Preteklo nedeljo je bil v Beogradu svečano blagoslovljen in otvorjen impozantni obrtniški dom, ki nam ga kaže pričujoča slika. V tej lepi palači, ki so jo začeli graditi lani konec junija in so jo dovršili leto prvega maja, bodo imele vse obrtniške ustanove in organizacije lepe prostore in bo tako dom središče in žarišče napredka našega obrtništva. Slovesni otvoritvi obrtniškega doma so poleg zastopnikov Nj. Vel. kralja, vlade, trgovinskega ministrstva ter obrtniških organizacij in ustanov iz vse države prisostvovali tudi zastopniki bolgarskih gospodarskih organizacij. Otvoritev tega krasnega doma jim je gotovo dala najboljši dokaz o velikem napredku jugoslovenskega obrtništva, ki ima v vsej državi že 50 svojih lepih in dobro urejenih

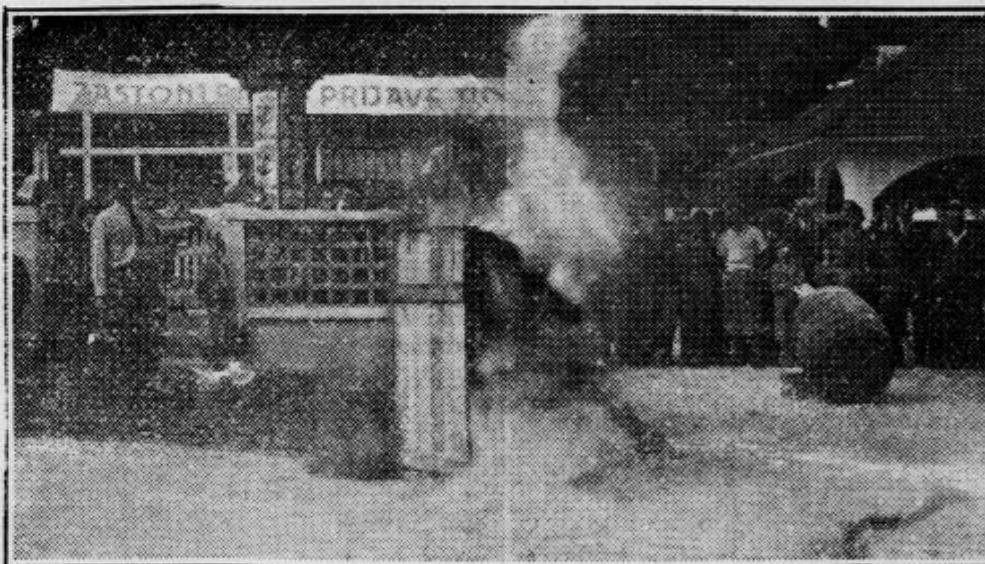

domov. Združenje obrtnikov v Beogradu, ki je bilo ustanovljeno že leta 1887., si je leta 1911. ustanovilo fond za zgradbo obrtniškega doma. Leto dni pozneje je kupilo za dom tudi zemljišče. Dne 22. junija leta 1914. so na tem zemljišču položili že temeljni kamen, potem pa je načrte tako kruto uničila svetovna vojna. V osvobojeni domovini je združenje z vso vnamo zasledovalo svoje cilje in je tako sedaj tudi prišlo do uresničenja lepega načrta.

Z velesesja: bodoči letalci zborujejo...

okrog Frana Pretmerja iz Čirčič pri Kranju, ki je razstavil brezmotorno letalo lastnega izdelka.

»Ogenj«, ki so ga na mah pogasili s »Fokostopom«.

KMETOVALCI! Naročajte skupno!
Vsa Vam potrebna gnojila pri

TVORNICI ZA DUŠIK D. D. RUŠE

OZIR. PRI ZADRUGAH IN DRUŠTVIH, KI ZASTOPAJO TVORNICO.

"Riviera"

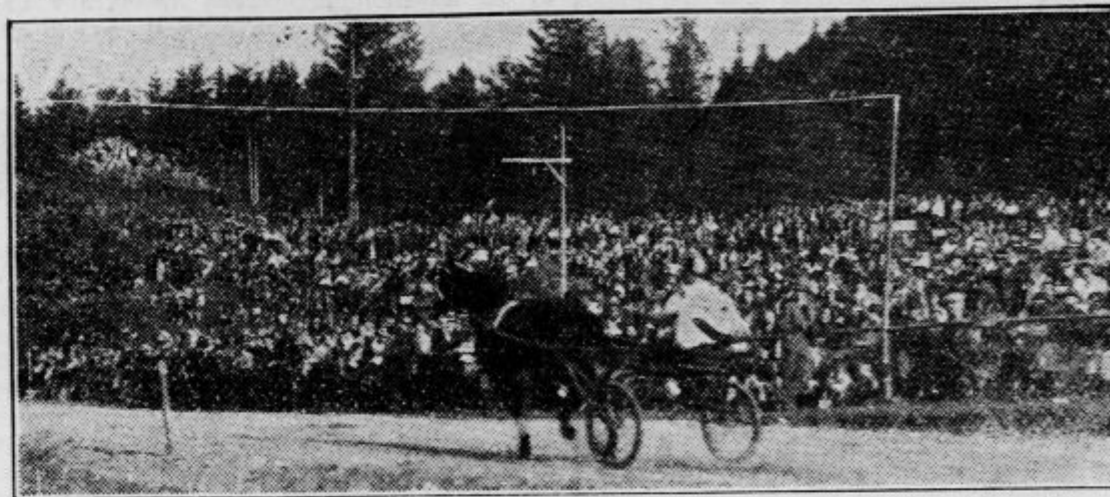
odlikovano terpentinovno milo izdelano na bazi čistega olivnega olja

HRANI VAŠE PERILO.

POSKUSITE!

PREPRIČAJTE SE!

Dirke na Bledu in na Murskem polju

Franc Kodela vozi pri dirki letovišča Bled z Uskokom zmagovalno skozi cilj.

Bled, 9. septembra.

Poleg premovanja goveje živine, se vrše ob priliki kmečkega praznika na Bledu vsakokrat tudi velike konjske vozne in jahalne dirke, ki jih priredi »Jahalna in dirkalno društvo Bled«. Te dirke so tudi merilo za stanje naše konjereje, ki od leta do leta napreduje in vzgaja tudi dirkalne konje, ki so lastnikom v ponos.

Pri dirkah na Mali Šmaren je tekmovalo lepo število konj v šestih dirkah za nagrade v skupnem znesku 10.000 Din. Doseženi so bili ti-le rezultati:

Dirka letovišča Bled 2100 m. Enovprežna dirka za 3-12letne ameriške dirkače jugoslovenske reje: 1. Uskok II., petletni črni žrebec (Franc Kodela, Vič) 4 : 40; 2. Julija, šestletna rjava kobila (Aleš Pavlin, Podbrezje) 4:42; 3. Rudi L., 10letni beli žrebec (Janko Kocjan, Ljubljana) 4 : 45; 4. Dizma (Božo Bon, Krško) 4 : 47.

Kmečka dirka 2000 m. Enovprežna dirka za kmečke toplokrvne konje z zapravljički. 1. Lina (Fran Kerin, Sv. Križ) 4 : 30; 2. Olga (Janko Novak, Radovljica) 4 : 40; 3. Elza (I. Kamna gorica) 5:01; 4. Prama (Miha Primožič, Prištava) 5:02.

Jahalna galopna dirka 1600 m. Galopna dirka brez zaprek in brez izenačenja teže za lahke kmečke konje (sportni konji izključeni): 1. Lina (Fr. Kerin, Sv. Križ) 2 : 25; 2. Pubi II. (Bernard Gabrijel, Koritna pri Bledu) 2 : 31; 3. Pubi I. (Andrej Janša, Ko-

ritno pri Bledu) 2 : 31,2.

Dirka dravske banovine 2200 m. Enovprežna dirka za 3-12letne ameriške dirkače jugoslovenske reje: 1. Uskok II. (Franc Kodela, Vič) 4 : 01; 2. Rudi L. (Janko Kocjan, Ljubljana) 4 : 05; 3. Julija (Aleš Pavlin, Podbrezje) 4 : 08; 4. Dizma (Božo Bon, Krško) 4 : 40.

Gorenjska dirka 1000 m. Enovprežna dirka za mrzlokrvne kmečke konje s kmečkimi vozovi za nagrado Hranilnice dravske banovine: 1. Mici (Anton Mežan, Grad Bled); 2. Luca (Janez Mrakun, Križe pri Trzinu); 3. Plaza (Valentin Tonej, Mošnje); 4. Ričca (Anton Zupan, Zaspri pri Bledu).

Jahalna galopna dirka 2400 m. Dirka z zaprekami za širiletno in starejše jugoslovenske konje: 1. Perun, dveletni rjavi konj policijske uprave Ljubljana (jahač Anton Pavlovič); 2. Prenes, 11letni črni konj Maksa Severja, Ljubljana (jahač Bojan Sever); 3. Rudi, dveletni rjavi konj policijske uprave Ljubljana (jahač Lojze Cvetrežnik). Pri tej dirki se je sijajno odrezal komaj 13letni Bojan Sever, ki je pokazal lep slog tudi pri zaprekah in je z malenkostno razliko došel za zmagovalcem na cilj.

Izidi muropoljskih tekem

Ljutomer, 9. septembra

Na dan kmetijskega praznika, v nedeljo 3. t. m., so se vršile na evenskem dirkališču jesenske dirke Kola jahačev in vozačev. Obširna je bilo izredno mnogo. Izidi voženj so nastopili:

I. Dirka g. senatorja dr. Ploja. 1. heat: 1. Lenčika (Novak Alojz, Banovec) 2.49 (km 1.46); 2. Uskica (Slavič Josip, Bunčani) 2.50 (1.41.5); 3. Drago (Vreg Rihard, Ljutomer) 2.51 (1.47); 4. Rodaun II. (Babič Fran, Kranje) 2.52 (1.49.2). — 2. heat: 1. Rodaun II. 2.46 (1.45.2); 2. Stella (Šumak Fr., Ljutomer) 2.51 (1.45.2); 3. Slavka (Jureš Fr., Bunčani) 2.52 (1.47.5); 4. Lenčika 2.53 (1.48.3). 3. heat: 1. Rodaun II. 2.38 (1.45); 2. Uskica 2.45 (1.39); 3. Stella 2.50 (1.44.5); 4. Felčika (Heric Fr., Boreci) 2.51 (1.42.5). Sklepná klasifikacija: 1. Rodaun II.; 2. Lenčika; 3. Uskica; 4. Stella.

II. Dirka dravske banovine: 1. Nandica (Slavič Marko, Ključarovič) 3.54 (1.52.5); 2. Zaria (Vaupotič Joško, Lukavec) 3.56 (1.59); 3. Kiki (Bunderl Ivan, Veržet) 4.06 (2.04); 4. Lelka (Vaupotič Jak., Lukavec) 4.16 (2.06); 5. Pridna (Slavič Ludvik, Grabe) 4.30 (2.15).

III. Oficijska jahalna dirka: 1. Dilber (Velič Miloš, Čakovec) 2.02 (1.16.2); 2. Vip (Strahinovič Miodrag, Čakovec) 2.03 (1.16.8); 3. Seka (Milovanović Drag., Čakovec) 2.09 (1.20).

IV. Dirka kmetijskega praznika: 1. Nandica 3.55 (1.48); 2. Džana Dillon (Razlag, Vek. Sitarovič) 3.59 (1.45); 3. Zaria 4.04 (1.56); 4. Pridna 4.15 (2.01); 5. Kiki 4.18 (2.03).

V. Kmetijska jahalna dirka: 1. Čudna (Slavič Ludvik, Grabe) 2.25 (1.30); 2. Bogda Filipič (Anton, Grlava) 2.27 (1.31); 3. Gidra (Cimerman Fr., Babinci) 2.29 (1.33); 4. Uska (Spindler Alojz, Bunčani) 2.34 (1.36); 5. Ela (Novak Alojz, Banovec) 2.35 (1.37); 6. Selma (Makovec Marko, Lukavec) 2.58 (1.50).

VI. Dvovprežna dirka: 1. Prima - Lenčika (Slavik L. Novak A.) 4.47 (1.57); 2. Rodaun II. — Nina (Babič Fr. — Slavič A.) 4.48 (1.56); 3. Stella Uskica (Šumak Fr. — Slavič J.) 4.49 (1.53); 4. Slavka - Kiki (Jureš Fr. — Bunderl I.) 5.03 (2.10).

Kolo jahačev in vozačev v Ljutomeru je prešlo za brezhibno organizacijo opisane dirke v današnji gospodarski krizi zahvalo in priznanje Centralne kasačkih društev.

Čitajte tedensko revijo
„ŽIVLJENJE IN SVET“

OZIMINE,

gnojene pred setvijo, dajo dvojno žetev od ne-gnojjenih!

Zrno je lepo in težko, moka prvovrstne pecivosti! Zato gnojite ozimam z

NITROFOSKALOM-RUŠE

na lažjih tleh; z

NITROFOSOM

na težjih tleh;

APNENI DUŠIK

je za jesensko gnojenje najidealnejše dušično gnojilo.

Domače vesti Za vsako priliko

Slovanski kongres pravnikov v Bratislavi je bil odprt v četrtek in je bila v prisotnosti prosvetnega ministra dr. De-dera izvršena na univerzi promocija odličnih slovaških pravnikov za častne doktorje prava. Med promoviranimi častnimi doktorji bratislavske univerze sta profesor za ustavno pravo na beograjski univerzi dr. Slobodan Jovanović in redni profesor ljubljanske univerze dr. Metod Dolenc. Nadalje so bili promovirani za častne doktorje: profesor sofijske univerze dr. Bobčev, profesor lvovske univerze dr. Dabkowski in krakovski znanstvenik dr. Kuvanski. Promocija je bila posebno svečana in so udeleženci priridili častnim doktorjem prisrčne ovacije.

Kongres za praktično krščanstvo. V Novem Sadu se je že v petek zbralo veliko število delegatov iz evropskih držav in iz Amerike, da prisostvuje kongresu organizacije za praktično krščanstvo. Ta organizacija je bila ustanovljena l. 1925. v Stockholmu. Za sedež letošnjega kongresa je bil izbran Novi Sad, ker je bački episkop dr. Keiney zelo aktiven član organizacije, in pa tudi zaradi tega, da bo objavljeno sodelovanje na letošnjem kongresu številnim zastopnikom vzhodnih cerkva. Kongresni odbor je v četrtek že pripravil dnevni red kongresa.

Dame so najelegančnejše, ako nabavijo DAMSKE PLAŠČE pri K. PUČNIK

Šelenburgova ul. 1, nasproti kavarni Zvezde
ZA GOSPODE NAJUGODNEJE
vse, kar nudi krojaštvo. 240
Za sport izgotovljene specialitete.

Vojaške vesti. V vojni mornarici so napredovali v čin poročnika fregate Franc Valentinčič, Oskar Bizjak, Božo Vrančič, Emil Rajer, Stanko Jamšek, Milan Malnarčič in Milan Sonec. Zrakoplovni podporočnik Branimir Petrič je imenovan za poročnika. — V rezervi so imenovani: Ladislav Ropas za pehotnega kapetana 1. razreda, Josip Zagar za pehotnega kapetana 2. razreda, Vinko Kozuh za nižjega vojnega uradnika 2. razreda ekonomske stroke, Josip Košta za nižjega vojnega uradnika 3. razreda ekonomske stroke, dr. Alojzij Pirnat za sanitnega kapetana 1. razreda, Josip Grušovič za artiljerijskega kapetana 1. razreda, Dragotin Jeričević za artiljerijskega poročnika, Ferdinand Sinkovec pa za inženjerskega kapetana 1. razreda. Imenovana sta Zaharija Radina za pomočnika upravnika dravske vojske in pomočnika, Branko Mamula pa za vršilca dolžnosti komandanta 10. planinskega bataljona. Zandamerijski podnadrednik Franc Domitor je odločeno s srebrno svetlinjo za vestno službo.

Dravska finančna direkcija objavlja: Oni upokolenci, ki za mesec september se niso prejeli pokojnine, se opozarjajo, da to bodo prejeli še isti dan, ko bo mestna kontrola dala svoj vizum. Mestna kontrola pa vizuma še ni dala, ker je zmanjkalo kreditov, ki bi jo po gotovosti dne 25. septembra. Zato urgenco nimajo smisla.

Natečaj za uradniške pripravnike sodne stroke. Ministertvo vojske in mornarice je razpisalo natečaj za sprejem petoro kandidatov za uradniške pripravnike za sodno stroko v vojski in mornarici. Natečaj je objavljen v »Službenih Novinah« št. 171 in v »Vojnem listu« št. 25 letošnjega leta.

Potujoča higienska razstava. Na razna vprašanja o namestitvi potujočih higienskih razstav, obvešča Higienski zavod v Ljubljani merodajne činitelje, da je pripravljen namestiti razstavo povsod, kjer bo v glavnem preiskrbljeno: za primeren prostor (dvorana, telovadnica ali več manjših vezanih prostorov); za prevoz razstave iz Ljubljane in nazaj in za dovoljno udeležbo. Razstavo namesti zavod vedno tako, da je ljudstvu pristopna od ene do druge nedelje. Skrbni za potreben tiskovni reklamni material, predavanja (povečini filmska) in pojasnjevanje razstavljenih predmetov. Priporočljivo je potujočo higiensko razstavo združiti z razstavo o negi dojenčkov ali z gospodinjstvom tečajem. Prevoz razstave oskrbi tudi Higienski zavod proti vrnitvi za porabljen benzin. Podrobna pojasnila daje Higienski zavod v Ljubljani.

Pozor, reducirani (odpuščeni) rudarji! September 1933. je za reducirane rudarje silno važen. Po novem pravilniku imajo tudi vsi odpuščeni rudarji pravico do pokojnine, ko obnemorejo. Plačati je treba pri krajevni ali glavni bratovski skladnici za ves čas po odpustitvi do sedaj le 20 Din priznanilca. A ta mali znesek mora biti plačan še ta mesec, sicer so vse pravice brezpogojno izgubljene. Povejte to čitatelji vsem prizadetim revežem.

Nova šolska knjiga. Francoska vadnica, II. del, prof. R. Južnič je dotiskana. Učiteljska tiskarna jo prične razpošiljati jutri 11. t. m.

DANES MENI

zdravo lepo in štedljivo Lutz peč.

Tempo današnjega časa zahteva, da si nabavite najmoderneje pohištvo. Tega si oglejte pri firmi Albert Cerne, mizarstvo pri remizi, Zg. šiška pav. F.

NE ZAOSTAJAJTE!

Tudi Vi si privoščite izvrstnih sardin in postvri, ki se tako poceni dobe v delikatesi V. A. Janeš na Aleksandrovi cesti.

Krema „LA TOJA“ za raziranje
edinstvena na svetu!
Eleganten gospod se brije samo z njo!

Sprememba radio-programa. Namestu »Potovanja po Poljskem« do danes ob 10.30 predavanje Rudolfa Dostala o ženski vstaji na Bledu v francoski dobi.

V poročilu o tekmovalju harmonikarjev je ime Slavko Sternem napačno in se more pravilno glasiti Slavko Semen iz Kranja.

Razpis nagrad. Uprava Radio Ljubljane razpisuje tri nagrade v višini 1000 Din, 600 Din in 400 Din za izvršne skladbe pod naslednjimi pogoji: 1) Skladbe naj temeljijo na slovenski narodni pesmi bodisi v obliki potpurije, variacij, parafraz ali kakorkoli. 2) Trajanje minimum 10 minut. 3) Za ansambl salonskega orkestra v naslednji zasedbi: violina I. in II., (viola ad lib.), violončelo, kb. flauta, oboa (ad lib.), klarinet, trombeta, (pozavna, ad lib.) harmonij, klavir in tolkala. 4) Zadnji rok za vlaganje je 15. november 1933 a partituro in glasovi. Vsakemu izvodu naj bo priloženo geslo. Material in pravica izvajanja sta pridržana Radio Ljubljani.

Smrt rojaka v Ameriki. Kakor poročajo »Prosveta«, je v Chicagu nedavno legel v grob zadnji med glavnimi ustanovitelji »Slovenske narodne podpore jednote Janez Stonič. Dolgo let je bil bolan in veliko je trpel. Pred 22. leti ga je zadel mlitovod na desni strani in tedaj je prenehalo njegovo uspešno delovanje v korist naših rojakov v Ameriki. Že tri leta ni mogel iz postelje. Stonič se je rodil 12. julija 1864 v Otovu pri Črnomlju. V Ameriki je bil 50 let. Zaprta žena, tri odrasle sinove in dve hčeri, brata Jakoba v Kaliforniji in sestro v Chicagu. Mlajši brat Franc je umrl v juniju 1933. Pokopali so ga na češkem narodnem pokopališču.

Zaključek kongresa dermatologov. V petek popoldne je bil v Zagrebu zaključen V. kongres Jugoslovenskega - dermatološko - venerološkega društva. Kongresisti so sprejeli resolucijo, ki se bavi največ s pobijanjem endemskega sifilisa. Resolucija zahteva, naj se organizira znanstveno raziskovanje te bolezni v njenem središču v Bosni, kjer je nad 100.000 luteikov. Začetna akcija pobijanja te bolezni naj se v nobenem primeru ne prekine, temveč forsira z izdatnejšimi sredstvi. Pred razhodom so si kongresisti ogledali tudi higiensko razstavo na zagrebškem velesejmu.

Prijatelj št. 9. Izšla je najnovejša številka te naše priljubljene ilustrirane družinske revije. V njej sodelujejo sodružniki vseh naših boljših literarnih revij. France Bevk objavlja novelo »Nedolžni otroci« iz svoje zbirke »Povesti o strahovih«. Anton Ingolič se je spet oglašil s krepko povestjo »Ljubezen na Kamenškem«, Vladimir Bartol pa priobčuje duhovito humorosko »Zgodba o treh originalnih računarjih«. Zorko Fakin je v spomin rajnemu prof. dr. Francu Jesenku napisal pot »Slutnja«. Pavel Karlin se je oglašil z izčrpano biografijo Clauda Farrèreja. Cvetko Kristan se je spomnil pedsedatelstva smrti. I. S. Turgenjeva in objavlja razen njegovega življenjepisa prevod mojstrske novele istega pisatelja Obesite ga! Ruskoslovo je zastopano še z dvema humoroskama. A. P. Čehova »Smolok« in J. Jegorova »Pokorok«. Interesantna je članek »Kaj mora vedeti možki pred zakonom«. Rubrika »Iz tehničnega sveta« razglablja o možnostih, kako bi ljudje prišli na Mars in o raznih drugih tehničnih novostih. V razpravi »Priroda je večji mojster kakor človek« vidimo različno med ustvarjanjem prirode in človeka v krasnih mikroskopskih reprodukcijah. Poučni so ilustrirani članki »Boj za obstanek med rastlinami«, »Divjaki in njih kozmetika« in »Ljubkost je žensko bogastvo«. Napeto je pisan risen članek »Ljubljana in Laborija« »Lov na slonok«. Branko Kreft nadaljuje svoj roman »Kalvarija za vasjo«, ki se že bliža koncu. Za zabavo pa skrbijo dobre smešnice in uganki z nagradami. Tej številki »Prijatelj« je priložena zbirka novel Clauda Farrèreja »Opjok«, ki je »Jutro« o njej že pisalo. Revija »Prijatelj« stane z desetimi leposlovnimi knjigami vred 132 Din. Zavezo knjig v plačo se doplača 60 Din. Naroča se pri upravi v Ljubljani, Dalmatinova ulica 10/I.

Zakaj bi bili malodušni, zakaj bi obupavali? Še danes lahko z malim rizikom dobite stotisoče ali pa tudi milijon dinarjev, če posvetite pozornost priligi današnje številke. Malodušnost in brezupnost naj izgine, poslušajte se naročnice in te priloge. Stari rek »brez srečke ni dobričak« je danes še bolj na mestu kakor kdaj poprej. Pri današnjih razmerah ni mogoče na drug način s tako malim tveganjem in v tako kratki dobi doseči tolikih uspehov, kakor vam jih nudi srečka državne razredne loterije. Poleg tega je pri tem kolu povišano število velikih dobitkov za 10 glavnih dobitkov in je na ta način znatno zvišana tudi možnost, da dosežete eno od teh velikih srečk.

Novi principi pri izdelavi radijskih aparatov. »Super Inductance« princip je nov pri izdelavi sprejemnih radijskih aparatov. »Philips radio« ga je uvedel pred tremi leti. Izkazal se je odlično, ker omogoča, da se na enostaven način pride do selektivnih aparatov z odlično reprodukcijo. Nad ostalimi imajo ti aparati tudi to veliko prednost, da ne šume in da so v pogonu zelo mirni. Najvažnejši element pri aparatu tega principa je vreteno. Praktični polzkusi so ugotovili, da samo ta princip popolnoma odgovarja evropskim razmeram, ker je izdelan za sprejemanje evropskih postaj. Aparati so opremljeni z razpredelnico, v kateri pa niso vpisana imena postaj, Philips ima svojo precizno nikrometsko skalo in tabelo, na kateri so napisane postaje. Postaje se iščejo ravno tako, kakor se iščejo telefonske zveze s številkami. Prednost teh skal je jasna, ker se nikdar ne vara in ne da napačne zveze.

Prva džamija na Jadranu. V Hercegovnem se gradi prvo muslimansko svetišče na Jadranu. Načrt je izdelal inž. Sulejman Sarifič. Džamija je projektirana v arabskem, minaret v indijemskem, portal pa v perzijskem slogu. To bo prva džamija v indijemskem minarelu v naši državi.

Storklje na potu v prezimovališča. Ptičja opazovalnica v Rossittenu ob kurški zemeljski kosi na Vzhodnem Pruskem bo izpuščila dne 12. t. m. 52 mladih belih storkelj, da preizkusi, če pridejo brez starih ptic v prezimovališča. Storklje bodo imele na spodnji strani vidna barvasta znamenja, da se že v letu spoznajo. Ker bodo te storklje letele morda tudi nad našimi pokrajinami, naj vsakdo, ki bi jih opazil, naznani to z natančno navedbo kraja in časa po poštni prosti dopisnici Ornitološkem observatoriju v Ljubljani (Narodni muzej).

nudi vodilna konfekcija

FRAN LUKIČ

damske obleke in plašče, od preprostih do luksuznih. Kvaliteta in kroj daleko nadkrljujeta izredno nizke cene. Prepričajte se!

Šolskim vodstvom in p. n. učitelstvu. ki je naročilo knjigo Antauer. Do stvarnega uka v I. razredu, sporočamo, da smo večer vse knjige razposlali, kar jih je bilo dosadja naročenih. Na razna vprašanja glede cene sporočamo, da sedaj ne velja več subskripcijska cena. Kjer knjige še niste naročili, naročite jo takoj, šola se je pričela! Naročila sprejemajo vse knjigarne, komisijška zaloga pa je pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Gg. dijakom, slušateljem tehnike in tehniške srednje šole sporoča trgovina Iv. Bonač (nasproti glavne pošte) da ima največjo zalogo priznanih finih učil, samoprodajo vodilnih in prvovrstnih risalnih orodij »Nestler«, risalnih desk, risalnih sklenih, pavznih papirjev itd. Cene nizke. Edina oficialna zaloga Jadranske straže za Slovenijo.

Učenci in starši! Prvovrstne šolske potrebščine po konkurenčnih cenah in največja izbira, to so prednosti obče znane trgovine Bonač v Ljubljani, nasproti glavne pošte. Oficialna zaloga Jadranske straže.

Darujte podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Pod Trnco 2-III.

Christoforov zavod, Ljubljana, znana najstarejša privatna trgovska šola, vpisuje dnevno le še tekoči mesec na Domobranski cesti 15. Vpisnina 30 Din, mesečna šolnina 120 Din, revni popust. Šolsko leto se prične 2. oktobra. Zahtevajte prospekt.

Obledete oblike barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.

TUDI DANES

se vrši vpisovanje v Dopisno trgovsko šolo v Ljubljani, Pražakova 8-II. od 10.—12.

Pohitite z vpisom, da ne boste izgubljali dragocenega časa in ugodnosti, ki vam jih nudimo samo sedaj.

Iz Ljubljane

Udeleženci mednarodnega odvetniškega kongresa, ki se bo vršil v Dubrovniku, in sicer okrog 20 delegatov iz Francije, Belgije, Luksemburga, Anglije in Amerike, so večer ob 21.40 z orient - ekspresom prispele v Ljubljano. Do Rakeka sta se jim peljala nasproti zastopnik ljubljanske odvetniške zbornice g. dr. Boris Furlan, iz Beograda pa g. dr. Kostić. Odlične goste je poleg stanovskih tovarišev na ljubljanskem kolo dvoru pozdravil tudi ravnatelj »Pulnika« g. Pintar, kajti več delegatov je izstopilo v Ljubljani, da bodo danes napravili izlet na Bled. V ponedeljek bodo nadaljevali pot v Zagreb, potem pa bodo preko Bosne z avtomobili polovali v Dubrovnik na kongres. Ostali inozemski odvetniki pa so iz Ljubljane nadaljevali pot v Beograd.

V Ljubljanskem šahovskem klubu se začne v ponedeljek 18. t. m. izbirni turnir za finale medmestnih tekem. Igralo se bo po saveznem pravilniku (20 potez na uro) v kavarni Evropi vsak večer razen sobote in nedelje. Prijavnine ni in tudi ne posebnih nagrad. Šest najbolje plasiranih pride v reprezentanco. Pravico do udeležbe

Atelje za arhitekturo

Notranjo opremo

Ing. arh. E. Tavčar

Šelenburgova 6/II., Ljubljana.

Zobni atelje

FRANJO RADOVAN

nasproti velesejma

zopet redno ordinira

10120 Telefon 21-12

Največja

tombola

v državi

danes ob 3. uri v Kranju

Prvi dobiček Din 10.000 v gotovini 10045

Zvočni kino Ideal

DANES PREMIERA!

Siegfried Arno

v velezabavni burki. Največje film Siegfrieda Arna, ki nas uči kako se osvajajo današnja moderna dekleta

Neizkušeni ženini

Bomba smeja! Predstave ob 3., 5., 7. in 9. uri zvečer

Pavla Marija Kocjančič

zopet redno ordinira

ima jo tudi močnejši igralci izven kluba. Prijaviti se je ustno ali pismeno na naslov: Milan Vidmar ml., Karlovska 1, najkasneje do sobote, 16. t. m.

Javen železniški šoh, ki ga sklicuje Uedineni savez železničarjev, bo danes ob 10. dopoldne v dvorani Delavske zbornice. Razpravljalo se bo o ukrepih zaradi zadnjih redukcij delavskih prejemkov, brezplačnih dopustov, o zahtevah upokojenec in nastavljenega oseba.

Izid tekme izložb. V aranžerskem tednu je komisija ocenjevala izložbeno okna trvdki, ki so se prijavile k tekmovalju glede izgradbe, učinkovitosti, barve ter estetičnih vidikov. Ocenja je bila zelo težka, ker so bile vse izložbe lepe. Najorginalnejše pa so bile od Nove založbe, papirnice, od trvdke za porcelan, steklenino in železnino B. Žiljič od drogerije Kanc v Židovski ulici. Pri teh je bila ocena lahka — namreč 1. mesto. Med cvetličarnami je dobila trvdka Herzmannsky v obeh lokalih 1. mesto. V stroki modnih čevljev je bilo prisojeno trvdki šinkovec priznanje za tri izložbe. Drogerija Kanc v nebotičniku je dobila 3. mesto. Drugo mesto v čipkarski stroki je bilo priznано Vidmarjevi izložbi v šolskem drevedu. Ta izložba bi bila z estetskega vidika prva v tej stroki, če ne bi motil napis na špi. Priznanje je bilo izrečeno tudi trvdki Gagl za specialno izložbo nogavic. V damski modi je komisija soglasno prisodila 1. mesto trvdki Zargi na Sv. Petra cesti. V moški modi Magdiču drugo, Zargi pa tretje mesto. V konfekciji sta dosegli trvdki Paulin in Schwab priznanje. Manufakturo je komisija ločila v skupini profesionalov in amaterjev. Od prvih je dobila 1. mesto trvdka Souvan, 2. mesto trvdka Urbanc, trvdka Rekord pa priznanje. V drugi skupini je bilo prisojeno zaradi okusnih barv trvdki Mayer 1. trvdki Teokarovič pa 3. mesto. Za lepo razstavo rokavic je bilo trvdki Perko v pasaži nebotičnika priznано 2. mesto. Med specerijami, slaščičarnami in delikatesnimi trgovinami je dosegla trvdka Legat 2. mesto, slaščičarna Petriček, ki je razstavila lastne izdelke, pa 3. mesto. Trvdka Mahtoh in Šober je bilo izrečeno za najokusnejšo, pri tem pa za aranžma najtežo izložbo priznanje. Originalni izložbi Nove založbe je bilo prisojeno 1. mesto, trvdki Tičar za tehnične predmete pa 2. mesto. V krznarstvu je dobila 2. mesto trvdka Eber. Izložba mestne elektrarne je dobila 2. mesto, trvdki Jax in Lustra (parketno voščilo) pa priznanje. Trvdka B. Žiljič je dosegla 1. mesto v železnini, v modernih kuhinjskih potrebščinah in posebej še v porcelanu. Trvdki »Jeklo« je bilo v železnini izrečeno priznanje, v porcelanu pa 2. mesto. V pohištvenih stroki je dobila 1. mesto »Oprema«. Komisija je ugotovila veliko zanimanje za lepo moderno izložbeno okno, ki je za nadrobno prodajo poleg časopisne reklame glavni faktor. Izrekla je pohvalo vsem trgovcem, gg. aranžerjem pa želela obilo uspehov.

Ljubljanski Sokol začne jutri z redno telovadbo dece in naraščaja, in sicer po nastopnem urniku: moška deca torej v petek od 17. do 18. ure, moški naraščaj torej v petek od 19. do 20. ure, ženska deca ponedeljek in četrtek od 17. do 18. ure, ženski naraščaj ponedeljek in četrtek od 19. do 20. ure. Vpisovanje dece in naraščaja se vrši vsakokrat ob času telovadbe pri vodniku (ci) oddelka. Opozorjajo se starši in oskrbniki dece in naraščaja, da bo k obisku telovadbe pripuščena samo deca in naraščaj, ki bo imela dovoljenje staršev ali oskrbnikov.

Ustanovitev novega strokovnega društva privatnih nameščencev. Dne 4. t. m. se je vršil v Ljubljani ustanovni občni zbor »Društva interesov socialnih pridobitev privatnih nameščencev v Ljubljani«, okrajšano z začetnicami DISOP. Društvo ima v glavnem namen varovati in ščititi interese privatnih nameščencev v njihovem pokojninskem, nezgodnem, bolniškem, starostnem in sploh v vseh vejah socialnega zavarovanja. Dalje ima namen ščititi in varovati vse pridobljene pravice in socialne pridobitve ter pripomoči do izboljšanja socialnih, duševnih in materialnih koristi vseh privatnih nameščencev. Sedež društva je v Ljubljani, delokrog se pa razteza na vse območje kraljevine. Letna članarina je 12 Din, pristopnina 5 Din. Tajništvo ima svoje prostore na Aleksandrovi cesti št. 5.

Volilni imeniki za volitve v Delavsko zbornico se nahajajo tudi v tajništvu Narodno strokovne zveze, kjer naj se oglašijo vsi zainteresirani!

Okrajna organizacija JNS na Barju priredi danes v gostilni Putrich na Dolenski cesti veliko nagradno streljanje in krogljanje od 9. dopoldne do 11. Od 15. naprej pa se bo vršila istotam velika vrtna veselica, na kateri sodeluje godba na pihala. Vstop prost in vabimo vse člane sodružnih organizacij in vse prijatelje k obilni udeležbi.

Pevsko društvo Ljubljanski Zvon ima prvo vajo mešanega zbora jutri 11. t. m. točno ob 20. Sprejemajo se tudi novi pevci in pevke.

Pevski zbor »Glasbene Matice« v Ljubljani. Vaje se vrše v ponedeljek in četrtek ob 18.15 za soprane, ob 20. za tenorje, v torek in petek ob 18.15 za alte, ob 20. za baze.

Dravska oblast Ferialnega saveza vabi vse odbornike na sejo, ki se bo vršila jutri ob 19. v prostorih ZKD, Kazina II. nadstropje.

Na I. in na III. državni realni gimnaziji v Ljubljani (Vegova ulica) bo otvoritvena služba skupno za oba zavoda v četrtek 14. t. m. ob 8. v cerkvi sv. Jakoba. Učenci, ki so se vpisali na I. državno realno gimnazijo, naj pridejo v šolo takoj po službi božji, učenci, vpisani na III. realno gimnazijo, pa isti dan ob 3. popoldne v isto poslopje, ker bosta obe gimnaziji imeli ves pouk v šolskem poslopju v Vegovi ulici 4. Podrobnejše odredbe so objavljene v avli šolskega poslopja.

Mestna ženska realna gimnazija. Otvoritvena služba boja bo v četrtek 14. t. m. ob 9. uri pri uršulnikah. Po maši se zberejo gojenke v svojih razredih na zavodu. V petek, dne 15. t. m. se bo pričel redni pouk ob 8. uri. Več na oglašni deski.

Poštna tombola. Združenje poštarnih zvančnikov ter služiteljev, pododbor v Ljubljani priredi svojo tradicionalno tombolo tudi letos na Kongresnem trgu dne 10. t. m. ob 3. popoldne. Tombola vsebuje 11 krasnih dobitkov. Občinstvo se opozarja, da pridno poseže po tablicah.

Zakaj ni gospod doktor nestrpen, ker ta tramvaj zopet ne pride? Ali ni od tega čakanja že ves besen? Nikakor ne! Saj on je odlične

bonbone in ta je dobre volje.

Kdor je Kiki počuti se bolje, Kdor je Kiki ta je dobre volje.

Kiki čudo osvežuje, se priče, prija.

PROIZVOD: UNION, ZAGREB

Nekaj popravkov glede poročila o otvoritvi novega Obrtniškega vajenskega doma. Pomotoma je bil v poročilu izpuščen zastopnik ljubljanske sokolske župe starosta dr. Josip Pipenbaher, dalje velik prijatelj mladine profesor dr. Šorli, dr. Windischer je pa zastopnik trgovsko društvo »Merkur«.

Otvoritev esperantskega tečaja bo v četrtek 14. t. m. ob 8. zvečer v šoli na Grabnu, Cojzova ulica. Uči diplomiran učitelj esperantist. Prva ura je poskusna in neobvezna; vpis ob zaključku. Če metoda po kateri so poučujo, je najbolj praktična in najzabavnejša.

NAJVEČJO IZBIRO

in najlepše modele za jesen in zimo dobite še sedaj — do konca velesejma pa še 10% popusta v damski konfekciji

A. PAVLIN, LJUBLJANA

Kongresni trg 5 (Zvezda)

Neprijeten požar v pasaži na Alek. sandrovi cesti. Okoli pol 15. ure je v trgovini z jedilnim orodjem v pasaži nebotičnika eksplodirala večja pločevinasta tuba z vnetljivim mazilom. Okolica pisalne mize je bila kakor bi mignil v piemenu. Lastnik je požar skušal pogasiti s cunjami. Njegov trud je pa bil, kakor je kazalo, zaman in je zavpil opazujočim pasantom, naj kličejo gasilce. A še preden so gasilci prišli, se mu je požar le posrečilo pogasiti. Vendar je medtem že zadonel od pošte sem gasilski rog in pred Daj-damom se je ustavil velik gasilski arto. Nabrala se je takoj množica ljudi, ki so se začudeno vpraševali po požaru. — Lastnik trgovine ne trpi skoro nobene škode. Priznati je le srečnemu naključju, da mu je požar uspešno pogasiti. V nasprotnem primeru bi utegnila nastati katastrofa. Pri gašenju — ali pri eksploziji si je trgovec precej opeknel levico.

Pozor pred sleparji, ki zbirajo denarne prispevke. V zadnjih dneh sta se pojavila v Ljubljani dva moža iz južnih krajev, ki sta se oglašala v raznih poslovnih prostorih in tudi pri privatnikih ter zbirala denarne prispevke za izdajo neke patriotske knjige. Sklicevala sta se na razne osebnosti in tudi na razne ustanove, pozneje pa se je izkazalo, da so bila taka sklicevanja deloma lažljiva, deloma pa sta si možakarja v drugih krajih z raznimi lažmi pridobila priporočila, ki sta jih skušala tu izkoristiti. Vse denar, ki sta ga nabrala, sta porabila za sebe. Policija je oba sleparja že izročila okrožnemu sodišču ter opozarja javnost, naj ne zaupa ljudem, ki zbirajo denar in razne svrhe, če se ne morejo izkazati s potrili od lokalnih oblasti.

Davčna uprava Ljubljana - okolica razglaja prodajo zaradi davčnih zastankov zarubljenih predmetov na dan 16. t. d. od 8. do 12. v mestni baraki, Jegličeva cesta št. 10. Na prodaj bo razno pohištvo, šivalni stroji, kolesa, motorna kolesa, obleka, gramofoni itd.

Pregled koles. Vojaška oblast bo v najkrajšem času pregledala in popisala vse moške bicikle. Za mesto Ljubljano bo pregled na Ambroževem trgu, kamor bodo morali po abecednem vrstnem redu pripeljati vsi v Ljubljani bivaajoči lastniki svojih kolesa, opremljena z evidenčnimi številkami in knjižicami. Kdor bi svojega kolesa ne pripeljal pravočasno k pregledu, bo kaznovan po vojaško-kazenskem zakonu. Datum pregleda bo objavljen v časopisih. — Mestno načelstvo (vojaški urad) v Ljubljani.

Trgovski tečaj. Vpisovanje bo dne 13. t. m. ob 9. uri. Sprejemni izpit se bo vršil dne 14. septembra ob 8. uri. Redni pouk dne 15. t. m. ob 8. uri.

Katje Delakove šola za ritmično gimnastiko in umetniški ples. Dukičev blok. Vpis dnevno od 10. do 18. ure.

Damska konfekcija

plašče, oblek

AVGUST IGLIČ

damski salon

JOSIPINA IGLIČ

najnovejši francoski in angleški kroji, nizke cene. Tavčarjeva ul. 3. 10121

u— Redno vpisovanje v enoletni trgovski tečaj pri Trgovskem učnem zavodu v Ljubljani, Pražakova 8/II., se prične jutri, v ponedeljek ob 9. dopoldne in traja do vseh sred, 13. t. m. ob 6. popoldne. — Učenci, oziroma učenke naj pridejo v spremstvu staršev, oz. njih namestnikov v navedenih dnevih med določeni urami (dnevno od 9. do 12. in od 16. do 18. ure) v ravnateljsko pisarno; s seboj naj prinesejo knjižni list, domovnico in zadnje šolsko izpovednico. — Redni pouk se prične v petek 15. t. m. ob 8. zjutraj v učilnicah zavoda. — Na zavodu poučujejo same prvostopne učne moči, strokovni profesorji po najmodernejšem učnem načrtu; zato je zavod priznan kot eden najboljših in v ceni šolnine najzmernejših, kar ga veštrano priporoča.

u— Orkester na harmonike. Harmonika (mehi), že od nekdaj nekako nacionalno glasbilo našega ljudstva, se je v zadnjem času izredno izpopolnila. Kako raste zanimanje za to glasbilo, o tem pričajo med drugim vsakoletne tekme na ljubljanskem jesenskem vselejmu. Že pred leti so skušali po zaslugi znane Hohnerjeve trdnice združiti več harmonik v ansambelski igri. Poskus je uspel in danes imamo po vsem svetu (celo na Japonskem) orkestre na harmonike, ki prav uspešno muzicirajo na ljudskih koncertih. Četudi smo Slovenci navadno med prvimi, smo vendarle šele te počinice imeli priliko slišati v Mariboru in na Bledu orkester mladih harmonikarjev, ki je nastopil s prav lepim uspehom. Ni čuda, da se je pojavila tudi v Ljubljani želja, da bi se ustanovil sličen orkester. Ako pa hočemo, da se bo ta želja uresničila, je treba tudi nekaj skrbnih priprav in temeljitega študija. Ker se igra izključno po notah, mora biti harmonika, ki želi sodelovati v orkestru, podkovan ne le v igranju harmonike, temveč tudi v teoriji. V ta namen se bo otvoril v Ljubljani tečaj za mladino (ne izpod šestih let), ki bo omogočil vsakemu, ki čuti veselje do tega glasbila, da se temeljito izobrazi v igranju. Če bo šlo po sreči, bomo že prihodnje poletje slišali orkester domačih harmonikarjev. Da bo mogoče stvar dobro pripraviti, doletiti program in dobiti vsaj približen pregled, naj se zglasijo zainteresirani na Bleiweisovi cesti 21. priključje med 10. in 11. dopoldne ter med 5. in 6. popoldne, kjer bodo dobili vsa nadaljnja pojasnila.

u— Prevzem gostine. Staroznano gostilno pri »Stefanu« na Miklošičevi cesti, nasproti Frančiškanske cerkve je prevzel g. Petrič, gostilničar z Dunajske ceste, ki je znan kot star strokovnjak, kar jamči, da bo tudi v tem podjetju nudil svojim gostom izmed najboljših vrst štajerskih in dalmatinskih vin gotovo najboljša. Vedno bodo na razpolago tudi gorka in mrzla jedila po najnižjih cenah. Sprejemajo se tudi abonenti na hrano.

u— Opozarjamo na razstavo krznarskih izdelkov trdnice L. Rot na vselejmu v paviljonu G.

u— Novo otvorjena elektromehanična delavnica »Unitas« inž. Manda, Šelenburgova ulica 7. tel. 22-19, izvršuje vsa popravila električnih strojev in aparatov solidno in poceni. Obrat v tovarni Ljubljanske komercialne družbe, Celovška cesta 90a. Telefon 29-64.

u— Lepi izdelki našega mizarstva vzbujajo pri občinstvu posebno pozornost na vselejmu. Tako je postavila v paviljonu E št. 75-76, trdnica Egidij in Karel Erjavec. Brod, poleg tacevnekega mostu, pošta St. Vid nad Ljubljano, dve krasni spalnici in dve jedilnici. Tudi ugodna domača trdnica I. R. Vehar, Ljubljana, Graška ulica 12, staroznana že po svoji solidni izdelavi, je razstavila v paviljonu E moderno in zelo solidno pohištvo.

Novi grobovi

V čestiti starosti 93 let je umrla v Borovnici gospa Jera Šigelj, mati uglednih naših javnih delavcev in inteligentov, ki jim je v ljubeznivi in požrtvovalnosti ugledala pot v življenje. Pogreb blage mame bo danes ob 16. — V Ljubljani je umrla gospa Karla Rodica, tašča zdravnika dr. Minara. K večnemu počitku jo bodo spremlili danes. — V Braslovčah je umrla gospa Marija Marčičeva, soproga upokojene nadučitelja. Pokojnica je bila vzor matere in gosposinje, silno dobrega srca, da so jo poznali reveži od blizu in daleč. Blago pokojnico bodo položili k večnemu počitku jutri dopoldne na domačem pokopališču. — Pokojnim blag spomin, žalostnim naše iskreno sožalje!

Madona Karle Bulovčeve

Na vselejmu je med drugimi umetniki razstavila tudi ga. Karla Bulovec-Mrakova. Njena »Madona«, razstavljena pod imenom »Tolažnica žalostnih«, je karton in risba v takem obsegu, kakršni so redki. Način umetniškega podajanja in pojmovanja umetnine je pa docela nov.

»Tolažnica žalostnih« je Madona z otrokom v naročju, sedeča na oblakih, za katerimi se vidi zemeljska obla. Zamisel je preprosta, a v svoji enostavnosti silno učinkovita. Gledalca prevzame veličastna milina Madoninega izraza; učenik, ki ga je umetnica znala pričarati z Madoninim oblakom; tajinstvenost more razigranosti deteta, ki daje kompoziciji notranje ravnotežje.

V svoji kompoziciji »Dekle s papirami« je Karla Bulovčeva upodobila vse strpljenje, grozo in lepoto življenja, kakor je poudarila kritika, ki je bila kompozicija lani razstavljena v Pragi.

V »Tolažnici žalostnih«, je pa poveljčala materinstvo, in to tako popolno, kakor to more samo slovanska žena.

Napovedati omenimo, da ime »Tolažnica žalostnih« ni edino možen naziv te umetnine. Pomen in bistvo tega dela bi morala popolneje zaobsegel naziv: »Mati Božja«.

Iz Maribora

a— Minister Srkulj v Mariboru. Danes popoldne se pripelje z avtomobilom preko Ptuj v Maribor v okviru svojega inšpekcijskega potovanja minister za zgradbe g. dr. Stjepan Srkulj.

a— Udrženje rezervnih oficirjev in bojnikov bo proslavilo v petek 15. t. m. svojo slavo, združeno s parastopom za padle junake, ki so ob proboju solunske fronte dali življenje za domovino. K spominski svečanosti, ki bo istega dne ob pol 11. dopoldne na Trgu svobode (v primeru slabega vremena na verandi restavracije Union), se vabijo vsi rezervni častniki in bojniki ter vse prebivalstvo mesta Maribora.

a— Napredovanje v mornariški službi. S kraljevim ukazom so dne 6. t. m. o priključitvi 10-letnice rojstva prestolonaslednika Petra napredovali za poročnike fregate naslednji poročniki korvete, absolventi mornarske gimnazije v letu 1927: Franjo Dolinšek iz Črnomlja, Arnost Kopriva s Spodnje Poljske ter Franc Prelog in Ivo Reblja, oba iz Maribora.

a— Z obnega zbora DVA v Mariboru. Na četrtkovnem zboru Društva jugoslovenskih akademikov v Mariboru je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik iur. Zoran Mulej, podpredsednika tehn. Tone Germek in muz. Albin Sever, tajnika med. Jože Grlic in iur. Drago Tribnik, blagajnika iur. Vasiljko Kocuvan in tehn. Bojan Perme, odbornika tehn. Mirko Skok in fil. Jaro Dolar, revizorja med. Rado Kopic in iur. Slavko Janc.

a— V študijski knjižnici se z 11. t. m. zopet uvedejo običajne uradne ure. Knjige se bodo izposajale vsak delavnik od 15. do 18. ure. V istem času bo tudi odprta čitalnica.

a— Promenadni koncert v mestnem parku bo danes dopoldne od 11. do 12. ure. Igra tukajšnja vojaška godba.

V ponedeljek premiera!

Scampolo

a— Iz maribor-ke bolnišnice. Dne 8. t. m. je padel s skednja 21-letni delavec Serdinšek Anton iz Voseka in se običajno poškodoval po telesu. — Med vožnjo je počilo prednje kolo težke naloženega voza vozni 22-letnemu Alojzu Žunkovcu iz Maribora, pri čemer se je voz nagnil na žun-kovala ter ga zelo težko poškodoval. Oba poškodovanca se zdravita v bolnišnici.

a— Včerajšnji živiliški trg je bil zelo dobro založen. Na prodaj so pripeljali slaninariji 10 voz sveže svinjine in slanine, kmetje pa 34 voz poljskih pridevkov in 14 voz sadja. Perutnine je bilo okrog 2000 kljunov po razmeroma nizkih cenah. Cena sadja je močno padla.

Knjigarna Tiskov. zadruga
v MARIBORU, Aleksandrova cesta 13
ima v zalogi

šolske knjige za vse šole

in veliko izbiro šolskih potrebščin.

Dijaki kupujte v naši knjigarni!

a— Ob življenju zaradi izživljanja. V ponedeljek 7. avgusta zvečer je prikolovratil mimo Ganzejtjeve hiše v Spodnji Breznici Leopold Skrbis, ki je izzival in klical na korajžo, ker se mu pa nihče ni hotel odzvati, je pričel posvati Ganzejtjeve domače tri ženske, in sicer mater, njeno sestro in hčerko. V tem je prišel z dela domov domači sin, 23-letni slikarski pomočnik Ludvik. Energično je zahteval od izživca, naj se odstrani. Ta pa je dejansko napadel Ludvika Ganzejtja, ki je naglo odskočil in po hitel v hišo, kjer je zgrabil samokres in oddal skozi okno strel, hoteč preplasi izživca. Nesrečen slučaj pa je hotel, da je držal roko preizkušeno in se je zarila krogla Skrbisu v čelo. Ranjena se takoj prepeljala v mariborsko bolnišnico, kjer pa je že naslednjega dne umrl. Ganzejt je svoje dejanje odkrito priznal in izpovedal, da Skrbisa nikakor ni hotel zadeti, temveč samo postrašiti in pregnati ter da se je tragično dejanje zgodilo zgolj po nesrečnem naključju. Senat je upošteval ta njegov zagovor in ga obsodil na 8 mesecev strogega zapora, pogojno za dobro treh let.

Človek zavaruje svoje objekte in blago,

da bi v primeru požara dobil zavarovalnino in ne bi bil gospodarsko uničen. Redno plačuje zavarovalniške prispevke, ko ga pa doleti nesreča, da mu ogenj uniči skladišče, dobi namesto zavarovalnine drago cenilno komisijo, ugovor s strani zavarovalnice proti izplačilu dogovorjene vsote in nazadnje se mora, da bo nesreča še večja, poslužiti sodišča, tožbe. Pa čaka tako leto dni, a odškodnine ni. Čemu je potem še potrebno zavarovanje? Mar ni res nobena izgoda iz takih razmer? Kdo mi more svetovati? A. Arbetter, Maribor. 10119

a— Zobozdravnik dr. Kartin, specialist za ustne in zobne bolezni, Maribor, Slovenska 9, zopet redno ordinira.

Iz Celja

a— Vekoslav Finčgar t. Včera zjutraj je umrl v Celju (Gospoška ulica 16) v starosti 54 let trafikant g. Vekoslav Finčgar. Pokojni je bil zaveden narodnjak. Pred vojno je bil nekaj let železniški uradnik, pozneje pa je služboval kot solicator v Mariboru in v odvetniški pisarni pokojnega dr. Filipiča v Celju. Med vojno je prišel v rusko ujetništvo, odkoder se je vrnil še pred koncem vojne na podlagi izmenjave kot vojni invalid preko Sibirijske v Celje, kjer je prevzel glavno tobakno zalogo. Pokojnik je bil doma od Sv. Lovrenca na Dravskem polju. Pogreb bo v ponedeljek 11. t. m. ob 17 iz mrtvašnice okoliškega pokopališča. Pokojniku bodi ohranjen blag spomin, preostatim naše iskreno sožalje!

a— Zadnja uprizaritev Novačanovega »Hermana Celjskega« bo danes ob 16. v

mestnem parku. Obisk priporočamo tudi okoličanom, ker so zveze za povratek ugodne.

a— O razvoju plezalne alpinistike v Savinskih Alpah bo predava v torek 12. t. m. ob 20. v risalnici meščanske šole znani alpinist g. Boris Režek iz Ljubljane. 70 lepih skioptičnih slik.

a— Nesreča vojaškega avtomobila. Na praznik popoldne je vozila vojaška avtomobilska kolona po cesti od Zidanega mosta v Celje. Okrog 15.30 je na nevarnem klancu med Rimskimi topicami in Laškem nenadoma zdrknil avtomobil, na katerem je bil oficir z 9 vojak, čez cestni rob in treščil v jarek. Pri tem je počila 23-letnemu redovcu Elemiru Sirni lobanja, 21-letni redovc Emu Červenka si je zlomil levo nogo, 21-letni redovc Radoslav Matovič pa si je zlomil rebro na levi strani prsi in je dobil notranje poškodbe. Oficir in ostali vojniki so ostali nepoškodovani. Ponesrečenje so prepeljali v celjsko bolnišnico. Poškodbe Elemira Sirne so smrtonosne varne.

a— Usoden padev. V sredo je delal 43 letni posestnik Franc Malik na Starih lesmenih v občini Tolstem vrhu pri Konjicah visoko seneno kopico. Ko je bil že visoko na kopici, se je kol, na katerem je bila kopica pritrjena, zlomil. Malik je padel tako nesrečno, da si je zlomil levo podlaktico. Zdravi se v celjski bolnišnici.

V ponedeljek premiera!

Scampolo

a— V kavarni okraden. Na praznik zvečer je nekaj tat izmaknil v neki celjski kavarni kočevskemu krošnjarju Andreju Pet. tchauuerju rjavo usnjato denarnico s 350 Din gotovine in nekim potrdilom. Storilec so že na sledi.

a— Drzna tatvina in vlom v Logarski dolini. Na Mali Šmaren zgodaj zjutraj se je splazil neznan tat skozi okno v zavetišče Ferjalnega saveza v bližini Planinskega doma v Logarski dolini. V zavetišču sta spala urarski vajenec Favst K. in trgovski pomočnik Pavel L. iz Celja. Tat je spečemu Favstu K. ukradel vso obleko, srajco, čevlje, srebrno žepno uro, denarnico, s 60 Din in nahrbtnik z živili, Pavlu L. pa hlače, nogavice in karbidno svetilko za kolo. K., ki je bil okraden do gola, ima okrog 1300, L. pa okrog 400 Din škode. Storilec so na sledi. Istega dne je nekdo vlomil v sosednji Planinski dom ter ukradel iz neke šrambe možko kolo znamke »Kosmos«, fotografski aparat in še več drugih predmetov.

Manufaktorno blago
se kupuje, kljub najboljši
kakovosti, po izredno nizki
ceni pri
**ANTON
BRUMEC**

CELJE, Kralja Petra cesta št. 13.

a— K nedavni notici »Onesnaženje Voglajne brez koca in kraja«, nam poroča Cinkarna d. d. v Celju, da od cinkarniških objektov do izliva Koprivnice v Voglajno ne morejo cinkarniške odpadne vode onesnažiti Voglajne, ker cinkarna po svojih kanalih nima neposrednega stika z Voglajno, ampak le polom Koprivnice. Cinkarna ugotavlja, da je komisija, ki se je vršila 7. junija 1933, v tej stvari ugotovila: »Duh iz teh ponikovalnic (Westnovih) je tipičen katanov duh in po izjavi celjskih zaslopnikov oni anirad, ki je v koncentriraniši obliki glavni povod za prižobe«.

a— Nove srečke drž. razredne loterije se dobijo v podružnici »Jutra« v Celju.

a— Kino Union. Danes ob 16.15, 18.30 in 20.45 ter jutri ob 20.30 zvočni vefilem »Človek brez imena« in dve zvočni predigri.

PRIMARIJ 10115

Dr. I. RAIŠP v Celju
zopet redno ordinira.

Iz Škofje Loke

šl— Kraljevski par v Škofji Loki. Ob pri- liki obiska, ki sta ga naredila Nj. Vel. kralj in kraljica v Poljansko dolino, je tudi Škofja Loka mogla pozdraviti visoka gosta v svoji sredi. Dvosedalni avto, ki ga je šofirala kraljica, je privozi v mesto po Kapucinskem predmestju. Pri trgovini Rudolfa Zierhera je poprašala kraljico po poti za Poljansko dolino, nakar je oddravl dvorni avto po Nunki ulici. Mestnem trgu in Poljanski cesti v dolino. Novica o vožnji kraljevskega para se je po mestu brž raznesla in meščani so z nestrpnostjo pričakovali, kdaj se Nj. Vel. kralj in kraljica povrneta. Okoli 19. je avto res spet pasiral mestne ulice in je prebivalstvo ljubljani vladarski dvojici navdušeno vzklikalo. Kralj je na pozdrave prijazno odzdravil.

šl— Nabiralno akcijo za trboveljske rudarje je organiziral škotjeljski Rdeči križ. Meščani so sprejemali poizrtvovalne nabiralce z zadovoljivim razumevanjem in se je nabralo prav precej blaga in perila, pa tudi nekaj denarja. Ker nabiralna akcija še ni zaključena in se bo nadaljevala še po okoliških vaseh, so spravili darove v mesto hišo, potem pa se bo odposlala vsa roba v Trbovelje.

šl— Najstarejša Škofjelokanka, Marija Kankljeva, je umrla pri Labaharju v Kapucinskem predmestju. Ženica je dosegla leto starost 94 let in je bila kljub visokim letom vedno pri polni zavesti, čeprav se je držala zadnji dve leti po večini postelje. Pokopali so jo na loškem pokopališču. — Blag ji spomin!

Iz Litije

l— Smrt zavednega moža. Dne 5. t. m. so položili k večnemu počitku posestnika Antona Petka iz Strmce. Bil je stara slovanska korenina, ki ni nikoli podlegel tujim vplivom, temveč je s svojim naravnim razumom uvideval, da politične strasti niso prava pot za konsolidacijo razmer v naši mladi državi. Zaradi svoje tolerance je užival vsesplošno spoštovanje pri vseh slojih in strankah. Osobito siromaki ga je bilo pozabiti, ker je bil res dobričina. Tu di Lašanom je bila njegova kmetija v dobi 7 suhih vojn let prava žitna zakladnica. Ob žalostinkah mestne godbe je spremljal številna množica blagega pokojnika na mestni pokopališče. Bodi mu blag spomin, njegovim svojcem naše sožalje!

l— V ponedeljkovem »Jutru« je bilo potoma navedeno, da je zastopal pri slavnostni otvoritvi Sokolskega doma v Laškem šibeniški sokolski župo br. Ivković. V resnici jo je zastopal honorarni konzul in podžupan šibeniški br. Jadronja.

Iz Zagorja

z— Obdarovanje najrevnejših rudarskih družin. V korist brezposelnih rudarjev in njihovih družin je bila v Ljubljani odigrana nogometna tekma med policijskimi stražniki in uslužbenci mestnega dohodarstvenega urada. Prireditelji so zbrali 7000 Din in je od tega zneska odpadlo na Zagorje 1900 Din, na Loke - Kisovec pa 600 Din. Denar je bil razdeljen na občini med 68 najrevnejših rudarskih družin v prisotnosti dveh zastopnikov dobrodelne prireditve. Zastopnika, ki sta se osebno prepričala o veliki bedi, sta obljubila pomoč novih podpornih akcij. Prirediteljem kakor tudi ljubljanskemu občinstvu izrekamo v imenu vseh obdarovanih najsrčnejšo zahvalo.

Iz Trbovelj

t— Kres v spomin ptujskih dogodkov. Tukajšnji podružnici CMD sta zaigrali 8. t. m. zvečer na letnem letovistvo Sokola velik kres. Slavnosti je prisostvovalo veliko število rodoljubnega občinstva. Učitelj g. Božič je imel lep spominski govor, pevski zbor »Zvona« pa je zapel več rodoljubnih pesmi. Občinstvo je vztrajalo na proslavi, dokler ni velika grmada popolnoma dogorela.

t— Volitve v Delavsko zbornico. Volilni imeniki za volitve v Delavsko zbornico so od 9. do 18. t. m. razgrnjeni v pisarni Bratovske skladnice.

t— Srečke državne razredne loterije za novo kolo so dospele in se dobe pri podružnici »Jutra«.

V ponedeljek premiera!

Scampolo

Iz Prekmurja

pm— Fotoklub imamo tudi mi. Preteklo soboto je imel soboški fotoklub svoj prvi sestanek, na katerem je g. prof. Musič temeljito potrebo ustanovitve nove organizacije in podrobno obrazložil namen kluba. Podčrtal je zlasti dejstvo, da je glavni namen kluba gojitve domovinskega fotografije: predstaviti na javnih razstavah in s pomočjo tiska domačinom in tujcem naše Prekmurje in vse njegove značilnosti v lepi sliki ter tako utemeljiti posebno prekmursko zbirko. Preko diaprojektov bo krožila lahko po vsej domovini. Upravičeno je torej upanje, da bo javnost podpirala stremeljenje fotokluba. Po živahni debati o načrtu organizacije so bila sprejeta pravila, kakor so bila predložena. G. prof. Musič vodi do nadaljnjega vsa pripravljala dela do ustanovitve občnega zbora.

pm— Tekmovanje strelske družine. Strelska družina v Murski Soboti pod predstvom majorja Narandžiča zaznamuje v zadnjem času prav lepe napredek Skoraj v lastni režiji si je pred kratkim zgradila eno najlepših strelšč, preteklo nedeljo pa je priredila prvo nagradno streljanje. Odziv članov kakor tudi drugega občinstva je bil velik in borba ostra. Prvenstvo je odnesel nadzornik finančne kontrole g. Toš Franjo, ki je dosegel 74 točk. Drugo mesto je zavezal narednik g. Hribar (74 točk). Tretje mesto g. Koren (71 točk), četrto pa g. inž. Lah (61 točk). Prva tekma naših strelcev je v vsakem pogledu uspeša.

pm— Pomočnik notranjega ministra gospod Lukič, ki je že dalje časa na zdravljenju v Slatini Radenci, je nedavno obiskal s svojo gospo Mursko Sobotu. Ogledal si je grad in park, obiskal je sresko načelstvo ter si ogledal vse soboške zanimivosti. Po zakuski pri g. narodnem poslancu Benku se je zopet vrnil v Radence.

Z Jesenic

z— Velika sokolska javna tombola se bo vršila danes, v nedeljo ob 15. uri pred Sokolskim domom. Glavni dobitki so: vagon prvostopnega trboveljskega premoaga. 20 m² bukovih vrh. Zaboj sladkorja v kockah, vreča fine moke, bala šifona in nebroj drugih lepih dobitkov. Preskrbite si tablice po 3 Din, dokler so še v zalogi!

Iz življenja na deželi

BLED. Za proslavo rojstnega dne Nj. kr. Vis. prestolonaslednika Petra, zaščitnika Jadranske straže in obenem jadranskega dne, se je na predvečer v Gasilnem domu na Milnem zbrala gasilska godba, broječa 20 moč, in deputacija Jadranske straže Bled, odkoder je povorka točno ob 20.30 odkorakala po Bledu. Na čelu je stopal strunski zastavonoša Sokol Stare Leopold, ki je v kroju JS nosil trobojnič z grbom Jadranske straže. Za njim je korakala deputacija JS in gasilska godba pod vodstvom g. Repeta Slavka, trgovca, obdana s baklami in lampjoni. Ko so obhodili glavne ulice Milna, so se podali tudi v Grad. Občinstvo je povedo, ko je zaslišala godbo, prihrumelo na cesto ter deloma stalo ob hišah in hodnikih v špalirju, deloma pa tudi sledilo godbi, tako, da je bilo ta večer prav živahno vrvenje po vsem Bledu. Posebno pozornost pa je izzvala razsvetljava vse grajske kopeli in pa raketne pred Park-hotelom. Ta gesta Ivana Kende je manifestacija prav posebno poudarila. Drugi dan so se razprodejale razglednice Sokolskega broda »Jadrane« in kolki JS v prid skladu za zgradbo lastnega doma — letovišča na morju za člane dravske banovine. Bilil so poleg razglednic tudi vsi kolki do zadnjega komada razprodani, kar dokazuje, da je letošnji skromni program te v bodoče vsakoletne proslave popolnoma uspel.

DOL PRI HRASTNIKU. V prihodnjih dneh prične šolska kuhinja na tukajšnji šoli zopet delovati. Preteklo šolsko leto je bilo razdeljenih 10356 tonih obedov, ki so oblojali iz dveh obrokov. Da je bila tako izdatna pomoč naibedenjšim sploh možna, gre zahvala ravnatelstvu premoagokopne družbe za mesečne prispevke. Iskrena zahvala na tudi vsem občanom, ki so prispevki v živilih pripomogli do tako izdatnega samaritanskega dela. Vodstvo kuhinje se je zopet poverilo učitelici Miroslavi Jurko, ki je tudi preteklo leto z učenkami najvišjega razreda uspešno vodila vso kuhinjska dela.

— Jadranska straža s Sokolom je rojstni dan prestolonaslednika Petra slovesno proslavila. Na predvečer se je začel kres ter so godba in visoko v večernem zraku se razblinjajo rakete naznanjale prihod slovesnega dne.

LJUTOMER. Brez hrupa in skoro neopazeno se je te dni odšlil v Ptuj davčni nadzornik in ljubiteljski organizator slovenski uradnik in Ljutomeru. Njegova zavednost mu je napravila celo preganjanje in premetstev na Gornje Štajersko. Po premetstvu se je zopet vrnil v naše mesto ter nadaljeval že prej započeto delo za povzdig naše kmečke konjereje. Več let je spretno roko in izredno vnemo vodil Kolo jahačev in vozačev ter organiziral poleg številnih dirk proslavo društvene 50 letnice. Za svoje delovanje je bil odlikovan s redom sv. Save. Ob večjih sokolskih slavnosti je organiziral vedno zelo številne oddelke kmečke konjereje. Njegova soproga je kot odlična altistinja nastopala na sokolskem odru v mnogih uspešnih vlogah ter je leta delovala pri številnih prireditvah v raznih štorih. Ljutomer bo narodnozavedno obitelj Drvenikov pogrešal.

V MORAVCAH se je sestalo učiteljsko moravške doline, da proslavi 70letnico upokojenskega šolskega upravitelja Janka Tomana. Prišlo je tudi učiteljsvo iz Vrhpolja, Peč, Sv. Trojice in deputacija, ki so jo tvorili predsednik kamniškega društva g. Anton Arigler iz Trzinja, Janez Stenovec iz Domžal in Janez Primožič iz Mekinji. Salon g. Cirila Tomana je bil lepo dekoriran. Sredi dvorane je med zelenjem in trobojnicami visel portret jubilara, delo slikarja Jerine iz St. Gotarda. Jubilara je pozdravil g. šol. upr. Josip Napokoj iz Moravč. V imenu organizacije JUJ srez Kammik mu je čestital g. predsednik Anton Arigler. Iskrene besede, ki so povečevale starega izkušnega borca nele kot učitelja in javnega delavca temveč tudi kot vzornega in značajnega tovariša, so vse prisotne ganile. G. Arigler je izročil g. Tomanu krasno diplomu častnega članstva kamniškega učiteljskega društva. G. njnen se je zahvalil g. Janko Toman vsem za iskazano pozornost. Še na mnoga letal

RAKEK. Na meščansko šolo na Rakeku se je letos vpisalo 46 učencev in učenk, to je največje število, odkar obstoja zavod. Ravnateljstvo pa je moralo odkloniti še nadaljnjih 8 prijavljenih, ker ni na zavodu, ki je nastanjen v poslopju osnovne šole, dovolj prostora. V poslednjih letih je zaznamovali na Rakeku lep napredek, to da za šolo, to je za našo mladino, se je premalo skrbi. Zdjaj, ko je Rakek elektrificiran, bo treba pristopiti k rešitvi šolskega vprašanja. Merodajni faktorji naj nekoliko razmislijo, kako bi dobili obmejni Rakek s pomočjo državnih in banovinskih podpor tudi primerno šolsko stavbo, ki bo odgovarjala vsem današnjim zahtevam pouka in vzgoje. Skrajni čas je, da prispeva k vzdrževanju meščanske šole tudi banovina; zakaj že 7 let skrbi in vzdržuje meščansko šolo občina Rakek sama, dasi jo poseča 40 odst. učencev in učenk iz vseh občin loškega okraja.

SNEBERJE-ZADOBROVA. Pevsko društvo je pripravljalo blagoslovitev in otvoritev svojega doma že za to nedeljo, iz raznih razlogov pa je moralo slavnost preložiti na 24. t. m. Društvo opozarja že sedaj prijatelje petja in narodne noše na to prireditev, ki se bo vršila ob vsakem vremenu.

ŠKOFLJICA. Letos poteka 35. leto od ustanovitve gasilskega društva, ki stopa s svojo delavnostjo vedno bolj v ospredje zanimanja vseh prebivalcev. Najlepši dokaz njegove delavnosti sta društveni dom in njegov inventar, ki se vedno bolj izpopolnjuje. Velike napredke beleži društvo tudi letos kljub splošni gospodarski krizi, posebno skrb pa posveča ureditvi in oplešanju svojega doma. Marljivi člani so napravili lično ograjo ter uredili poleg doma lep prostor za razne prireditve. V kratkem bodo oplešali tudi notranjost doma, da bo dom vse preurejen ob proslavi 35-letnice društva, ki se pripravila za jesen.

VRHPOLJE. Mlado gasilno društvo na Vrhpolju je v nedeljo priredilo svoje slavje, združeno z blagoslovitvijo nove brizgalne. Ze zgodaj popoldne so se začele zbirati gasilske čete iz raznih krajev kamniškega srca. Posebno veliko udeležencev je bilo iz Kamnika in Radomelj. Kmalu po nauku je g. župnik Valentin Jerše ob navzočnosti sreskega načelnika Vouška, narodnega poslanca Cererja, župnega načelnika Fajdice in mnogobrojnega drugega občinstva blagoslovil lepo okrašeno brizgalno. Nad brizgalno je plapolala mogočno velika državna trobojnjica. Brizgalni je kumoval

Starši, preden kupite čevlje za svoje otroke, ogledajte si našo izbiro.

Vrsta 3162-00

Za dijake, ki mora daleč v šolo peš, močne čevlje iz mastnega usnja z neraztrgljivim in nepremočljivim podplatom. Za deco do 10 let Din 45.-, za deco do 14 let Din 59.-.

Vrsta 3222-00

Za skavte in dijake udoben polčevelj z jezikom iz duboksa, ki je najlepši okras za deco. Za dijake do 10 let Din 49.-, za dijake do 14 let Din 69.-.

Vrsta 5662-00

Lahki čevlji z usnjenim podplatom iz najfinjšega boksa, fleksibel, na robu šivani. V zalogi imamo črne in rumene Din 49.- za otroke do 6 let, za otroke do 10 let Din 69.-.

Vrsta 6622-22

Za dečke in deklice čevlji iz najboljšega boksa z močnim usnjenim podplatom in usnjeno peto. Za dijake do 10 let Din 79.-, za dijake do 14 let Din 99.-.

Vrsta 6262-00

Za dečke visoki čevlji iz duboksa z močnim usnjenim podplatom za vsak štrapac. Za dijake do 10 let Din 79.-, za dijake do 14 let Din 99.-.

VSII TI ČEVLI SO IZDELANI Z JUGOSLOVENSKIMI ROKAMI V NAŠIH JUGOSLOVENSKIH TVORNICAH.

Železničar : Hermes

Ob vsakem vremenu na igrišču Hermesa s predtkmo. Pričetek ob 15.

Prvorazredni zagrebški Železničar nastopi danes v prijateljski tekmi proti Hermesu. Tekma bo zanimiva tudi zaradi tega, ker nam bo pokazala razliko med našo in zagrebško prvorazrednostjo. Zato pričakujemo, da bodo Hermežani znali častno odrezati.

Glavna tekma se prične ob 16.30, predtekma pa ob 15., ob vsakem vremenu. V predtekmi bosta nastopila moštvi Grafike in VSK Triglava. Vstopnina je skrajno nizka.

Sportni dan Diska v Domžalah

Eden najstarejših podeželskih sportnih klubov domžalski Disk ima danes svoj tradicionalni sportni dan. Zaradi splošne krize letos sicer v zmanjšanem obsegu, vendar tako, da bo prišla sportna publika na svoj račun. V nogometni tekmi, ki se prične točno ob 16. si je izbralo domače moštvo nasprotnika v renominiranem moštvo Primorja iz Ljubljane. Za domačine, ki so sicer sedaj v izvrstni formi in kondiciji, bo to moštvo letos najhujši protivnik, tako da nimajo prav nikakega izgleda na zmago, napeli pa bodo sigurno vse sile, da dosežejo čim boljše rezultate. V predtekmi ob 14.15 nastopi kombinirano moštvo Zolaga proti rezervnemu moštvo Diska.

Pripravi smo, da bo domžalska publika, ki je vedno znala ceniti stremeljenja Diska, tudi letos podprla svoj klub gmotno in moralno z obilnim posemom; vstopnina minimalna, samo 3 Din. Domžalčani pridite polnoštevilno!

Dva sportna dneva

Na Rakeku

Rakovski sportniki so tudi letos svoj praznik proslavili najsvečanije in z velikim uspehom.

Pri prvi tekmi je bil tek na 2000 m, katerega se je udeležilo 11 tekačev. Naslov prvaka Notranjske je uspešno branil član SK Javornika, Mršek Tone in tudi letos sigurno zmagal s časom 6:21.5, ki je mnogo boljše od lanskega. V naslednji tekmi teku na 100 m smo dobili novega prvaka Notranjske, iz 1933, in sicer (s časom 1:22) Svetka Rajka (Sokol Planina). — Čas je od lanskega nekaj slabši. Na startu je bilo 6 tekačev, ter je dosegel drugo mesto Tušar Srčko (Javornik), tretje Urbas Viko (Javornik). Švedska stafeta, domena SK Javornika, je tudi letos ostala sigurne plen prireditelja. Moštvo Javornika (Bračar R., Urbas V., Šušteršič Fr. in Šušteršič Milan) je zmagalo s časom 2:35.1 ter si tako pridobilo tudi letošnje prvenstvo Notranjske Juniorske stafeto 4x100 m odnesla daleč pred ostalimi Černika. Čas 1:03.4. Popoldne se je spored nadaljeval na lepem igrišču SK Javornika. Najprvo se je občinstvo iz srca nasmajalo moštvo zatemnelih zvezd, ki je moralo dorasajočemu naraščajo kloniti z rezultatom 2:5. Nato je nastopil proti izbranemu domačemu moštvo stari znanec ASK Primorje iz Ljubljane. Pred pričetkom je pozdravil goste in jim čestital k tolikim lepim uspehom v ligaškem tekmovanju in drugih sportih podpredsednik SK Javornika G. Gornik F., sen.

Primorje : Javornik 6:1

ASK Primorje, zastopano po svojem I. moštvo, je pokazalo svojo poznano krasno igro, polno tehničnih fines, trikov, točne kombinacije, kritja in sijajnega pregleda. Nasprotniku so dali lekcijo kako se mora igrati moči ekonomično izkoriščati. Dobri so bili vsi enako, le vrtar nekoliko nesiguren. Domačini se vidno popravljajo ter je ta konstatacija pred skorajšnjim prvenstvom posebno razveseljujiva. — Najboljši izmed vseh je bil vratar Škulj Napad je bil najšibkejša formacija moštva. Najboljši tehničar je bil Bršček, le škoda, da ga je težja poškodba močno ovirala. Sodil je g. Hobacher. — Spored je bil zvečer zaključen z animirano zabavo v Sokolskem domu.

SK Javornik je v nedeljo ponovno dokazal, koliko življenjske sile tli v pustih kraških tleh. Želimo mu, da bi veliki napor ne bili zaman.

V Zagorju

V nedeljo je tudi SK Zagorje priredil sportni dan, ki pa je proti pričakovanju uspel dokaj slabo, v propagandnem oziru in tudi v bistvu. Vzrok je bilo deloma slabo vreme, glavno zlo pa je v nezdružljivih razmerah, ki sicer maskirane, odnašajo teren zdravemu sportnemu tekmovanju. Sportni dan SK Zagorja je minil brez vidne udeležbe domačih klubov. Če pojde tako dalje, bo začel zagorski sport prav kmalu propadati. Zato je dolžnost vseh uvidnevnih činiteljev, da še o pravem času preprečijo grozečo propast, da s pravim

sportskim duhom podajo roke k skupnemu napredku.

Aranžman je bil deloma pomanjkljiv in zato se je spored po nepotrebnem dokaj vlekel.

Stafetni tek za plinž. Loskotov pokal.
Proga 350 x 400 x 400 x 1000 x 200. Ker so izostali zunanji prijavitelci je SKZ na hitro roko postavil še drugo stafeto. S tem je že sam ob sebi prešel pokal, tretji borjen, v stalno klubovo last. Rezultat: SKZ I: 6:08; SKZ II: 6:27.

Distančni tek na 3000 m za prvenstvo Zasavja. Dva zunanja konkurenta. Tekli so 11 krogov na igrišču. Novi prvak zmagal v velikem stilu. 1. Skarar Franc (SK Primorje) 11:28.6. 2. Podjed Vinko (SKZ) 11:57. 3. Grebenc Karol (SK Retje, Trbovlje) 13:04.

Troboj (disk, skok v daljino, tek 100 m). Štirje tekmovalci. Slabi rezultati. 1. Kolenc Črto 948.87 točk, Medvešek Alojz 783.42, Keršnik Jože 677.35, Juvancič 533.07. — S tem je bil ob maloštevilni publiki izžrpan dopoldanski program. Popoldne ob treh se je začela predtekma.

SK Trbovlje rez. : SK Zagorje rez. 3:1 (0:0). V prvi polovici sta bila nasprotnika enakovredna, pozneje pa so se dali domači presenetiti.

SK Hermes : SK Zagorje 3:1 (2:1). Vodstvo dosežejo domači, kar da gostom nekaj elana. Pred vodstvom bi domačim pristojala zmaga, zaigrali so vsaj pošteno. Znanja pa so v vsej igri pokazali zelo malo, toda igra je bila v splošnem vseskozi živahna. Sodnik g. Reitmayer. Publike do 400.

Med odmorom sta dve domači stafeti tekli švedsko stafeto 800 x 400 x 200 x 200. Časi so bili: 1. 4:21.6, 2. 4:27.2.

Službene objave LNP

Sklepi glavne skupščine dne 13. avgusta (Nadaljevanje)

D. Zrebanje tekem, tehnična določila.

Tekme poudarjene lige, ljubljanskega okrožja in Kranjske province izžreba o. o. LNP, v ostalih okrožjih pa jih izžreba o. o., vpoštevajoč termine, ki jih določi p. o. LNP.

Prva tekma se odigra vedno v kraju prvoimenovanega kluba in na njegovem igrišču, če ima verificirano igrišče, o. o. LNP, ki ga izbere prvoimenovani klub, revanžna tekma pa se igra v kraju in na igrišču nasprotnika.

Za tekmovanje, nenastop klubov, nastop z neverificiranimi igralci ter sploh za vse prestopke veljajo določila pravil in pravilnikov JNS.

Želje, odnosno dosežene sporazume glede delegiranja sodnikov, je poslati najkasneje osem dni pred tekmo na OZDS pri LNP. Če se klubi sporazumejo na sodnika izven območja LNP, morajo to javiti najmanj 14 dni pred tekmo, sicer OZDS ni primoran, da sporazum upošteva.

Pritožbe proti odigranim tekmam je vložiti, v poudarjeni ligi, v priporočenem pismu v roku treh dni po odigrani tekmi. Isto velja za kvalifikacijske tekme za prestop v poudarjeno ligo. Za ostale tekme pa je vlagati pritožbe v roku osmih dni. Prekasno vložene pritožbe, nepravilno podpisane pritožbe in pritožbe brez take se ne bodo upoštevale.

Prvenstvene tekme se odigravajo samo na verificiranih igriščih. Klubi, ki imajo taka igrišča, so dolžni postaviti drugim klubom, ki takih igrišč nimajo, svoja igrišča na razpolago proti 10%-tni odškodnini od bruto inkasa, odnosno, v poudarjeni ligi, proti odškodnini najmanj 200 Din. V drugem razredu pa proti odškodnini najmanj 100 Din, v kolikor se prizadeži klubi ne sporazumejo drugače z upravo igrišča.

E. Finančni predpis.

Prvoimenovani klub mora preskrbeti na lastne stroške vso reklamo, prijavo inrediteljstvo.

Od bruto inkasa tekme se odbije:

a) od tekme poudarjene lige:

1. Po 5% za LNP in JNS, v kolikor LNP odnosno JNS zviša ta odstotek, se avtomatično poviša skupni odstotek.

2. 5% za vse ostale klube v dotičnem mestu (kraju). Teh 5% se razdeli koncem vsake sezone med vse v dotičnem mestu (kraju) obstoječe klube v enakih delih.

3. 10% za vsakega kluba, ki sodeluje v nacionalni ligi, na teh odstotkih ne participirajo.

4. Stroški za sodnika, policijo, poudarjenega delegata in za okrepčila.

Preostanek se razdeli v enakih delih med oba tekmujoča kluba.

V kolikor se kluba drugače ne sporazume (n. pr. vsak klub potuje na lastne stroške in obdrži svoj inkaso doma, ali pavšalna odškodnina itd.), mora domači klub plačati gostujočemu klubu, ako polovični preostanek ne presega tega zneska, naslednji minimalni znesek:

1. znesek, ki ustreza polovični vožnji za 13 oseb tretjega razreda osebnega vlaka za dotično potovanje po najbližji progi;

2. k temu še pavšalna odškodnina za hrano in druge stroške v znesku:

do razdalje 50 km ... 75 Din
> 75 > ... 150 >
> 100 > ... 250 >
> 150 > ... 350 >
preko 150 > ... 500 >

Blagajno vodi domači klub, ki mora preskrbeti pravočasno vstopnice, kontrolo pa ima gostujoči klub, ki more dva dni pred tekmo vstopnice s svojim žigom prežigosati in postaviti k blagajni svojo kontrolo. Kontrolo izvaja tudi LNP po svojem delegatu odnosno delegatu o. o. Predprodaja stopic se sme prirediti šele v petek v 8. predpolno, t. j. dva dni pred tekmo, če je preje žigosal vstopnice nasprotni klub.

Poudarjeni delegat, odnosno delegat o. o., ako ni delegiran poudarjeni delegat, ima pravico zaračunati kot odškodnino tretji razred osebnega vlaka in 50 Din pri oddaljenosti do 100 km, a preko te oddaljenosti 100 Din.

Pri vseh tekmah, ki se vrše v istem kraju in niso združene s potovanjem, pa se po obračunu gornjih odtegljajev razdeli prebitek, odnosno deficit, med oba igrajoča kluba. Blagajno vodi vedno prvoimenovani klub, k. mora preskrbeti vstopnice.

Obračun sestavi delegat LNP odnosno o. o. (ako delegat LNP ni delegiran) v štirih izvodih. Ako ni delegiran noben delegat, sestavi obračuna prvoimenovani klub. Po en izvod obračuna, v katerem je na eni strani točno navesti ločeno po cenah vsr. prodane vstopnice, na drugi strani pa vse izdatke v smislu gornjih propozicij ter razdelitev prebitka odnosno izgube, je dostaviti zastopnikoma obeh klubov, pristojnemu o. o. in LNP. Obenem z dostavo obračuna mora delegat biti osebno izročiti bilo po čepovni položnici nakazati poudarjeno tudi 10%-tni prispevek. Prispevek 5-tih odstotkov za klube v dotičnem kraju razdeli poudarjeni blagajnik koncem prvenstvene sezone.

b) od ostalih prvenstvenih tekem, izvzemši nacionalno ligo: vse odtegljaje, ki veljajo za poudarjeno ligo, izvzemši 5% za ostale klube.

c) od vseh prvenstvenih tekem, včevši nacionalno ligo: pa se odvaja poudarjeno še znesek, ki je določen s posebnim pravilnikom za poško, benl fond in za vzdrževanje poudarjenega tajništva.

F. Predpisi za primer neodigranja tekem

Ako kateri klub iz kakršnihkoli razlogov ne more nastopiti in prepusti tekmo na sprotne klubu, mora to javiti v roku osmih dni, kakor je predpisan in določeno po pravilnikih JNS.

Ako klub ne nastopi v revanžni tekmi mora povrniti nasprotniku naslednje stroške:

a) ako sta kluba iz istega kraja, za reklamo, za prijavo, ev. za policijo in za sodnika, če pridejo na teren;

b) ako sta kluba iz različnih krajev mora klub, ki odpove tekmo, plačati nasprotniku vsaj v predpisih določeno minimalno odškodnino za vožnjo in prehrano, odnosno oni znesek, ki ga je prejel od prizadetega kluba v prvi tekmi, ako je bil ta znesek večji od minimalne odškodnine.

Ako sta kluba iz raznih krajev in gre za prvo tekmo, mora klub, ki tekme ne pravčasno odpovedal, povrniti nasprotniku vse stroške, kakor so označeni pod a)

9. Zaključne določbe.

V vseh primerih, ki niso tukaj predvideni, odloča u. o. LNP.

X. Prvenstveno tekmovanje v LNP.

Vsi klubi se delijo: 1. v prvorazredne (poudarjena liga); 2. v drugorazredne.

A. Prvorazredni za leto 1933/34 so: Maribor, Rapid, Železničar (vsi Maribor), Čakovski sportski klub, Hermes (Ljubljana) in zmagovalec iz dveh kvalifikacijskih tekem med prvaki Celje (Celje) in Elanom (Novo mesto) ter ASK Primorje, če izpade iz nacionalne lige.

B. Drugorazredni so vsi ostali klubi, ki igrajo prvenstvene tekme ločeno po okrožjih, kakor sledi:

a) Štajerska provinca:

1. Mariborsko-čakovsko okrožje: Svoboda - Maribor, Gradjanski, Mura in ev. novi klubi.

2. Celjsko okrožje: Atletiki, Olimp, Šoštanj, Laško, Jugoslavija, Celje (v kolikor se ne plasira v poudarjeno ligo) in ev. novi klubi.

3. Trboveljsko okrožje: Amater, Trbovlje, Dobrna, Retje, Hrastnik, Rudar.

Svoboda - Zagorje, Zagorje, Sloga - Zagorje, Litija, Delavec in ev. novi klubi; ti klubi tekmujejo v dveh skupinah, prvaka obeh skupin igra koncem prvenstva dve tekmi in je zmagovalec v teh tekmah prvak trboveljskega okrožja; razdelitev klubov v skupine izvede u. o. LNP sporazumno s klubi.

b) Kranjska provinca:

1. Ljubljansko okrožje: Ilirija, Jadran, Grafika, Slovan, Korotan - Ljubljana, Svoboda - Vič, Reka, Sparta, Sloga - Ljubljana, Svoboda - Zalog, Disk, Domžale. Na predlog G. Kureta sklene skupščina soglasno, da se v okolišju ljubljanskega policijskega rajona v bodoče ne sprejme noben nov klub. Gornji klubi tekmujejo v dveh ločenih skupinah, prvaka obeh skupin igra koncem prvenstvene sezone dve tekmi in postane zmagovalec v teh tekmah prvak ljubljanskega okrožja; razdelitev klubov v dve skupini izvede u. o. LNP.

2. Dolenjsko - posavsko okrožje: Krško, Elan (v kolikor se ne plasira v poudarjeno ligo) in ev. novi klubi.

3. Gorenjsko - notranjsko okrožje: Bratstvo, Korotan - Kranj, Javornik in ev. novi klubi.

Prvak poudarjenega drugega razreda se dobi tako: prvak trboveljskega okrožja igra s prvaki celjskega okrožja dve tekmi in zmagovalec iz teh dveh tekem igra dve tekmi s prvaki mariborskega - čakovskega okrožja; zmagovalec v poslednjem tekmovanju je prvak štajerske province. Prvak ljubljanskega okrožja igra dve tekmi s prvaki dolenjskega-posavskega okrožja in zmagovalec v teh dveh tekmah igra dve tekmi s prvaki gorenjsko-notranjskega okrožja; zmagovalec v poslednjih dveh tekmah je prvak kranjske province; prvaka štajerske in kranjske province igra med seboj dve tekmi, zmagovalec postane prvak drugega razreda LNP in preide avtomatično v poudarjeno ligo, dočim izpade poslednji v poudarjeno ligo avtomatično v drugi razred svojega okrožja.

C. Določila za odigravanje prvenstvenih tekem.

V poudarjeni ligi kakor tudi v drugem razredu se tekmuje za prvenstvo po točkah in se vrše vse tekme po pravilih in pravilnikih JNS. Zadnje plasirani klub v poudarjeni ligi pade avtomatično nazaj v drugi razred v svojem okrožju, prvak drugega razreda LNP pa prestopi avtomatično v poudarjeno ligo.

V primeru, da imata v kvalifikacijskih tekmah oba kluba enako število točk in enako goldiferenco, se dobi zmagovalec na ta način, da se igra v revanžni tekmi podaljšek 2 x 15 minut, in ako še ni odločitve, odloči žreb, ki ga izvede sodnik takoj na igrišču v prisotnosti obeh kaptanov in službojočega odbornika.

★

(Nadaljevanje s seje p. o. 6. t. m.)

Verificirajo se s pravom nastopa dne 16. t. m. za Svobodo, Zagorje: Drnovšek Fran, Lebeničnik Karel, Lebeničnik Jože; za Hermes, Ljubljana Košmerl Josip; za Jadran Ljubljana Kovačič Nikolaj, Marolt Ivan; za Primorje, Ljubljana Sinkule Rudolf, za Svobodo, Vič Vinšek Franc, Zemljak Slavko.

S pravom nastopa dne 16. t. m. za mednarodne, 6. decembra za prijateljske in 6. marca 1934 za prvenstvene tekme se verificirajo za Svobodo Vič Jenko Gabrijel, za Bratstvo, Jesenice Brun Viktor.

Pozivajo se klubi, da pošljejo izkaznice do prihodnje seje, in sicer Svoboda, Vič za igralca Košmerla Jožeta, Hermes, Ljubljana za igralca Sinkule Rudolfa, Slovan Ljubljana za igralca Jenka Gabrijela.

Zavrne se verifikacija igralca Kolarica Ervina za Slovan, Ljubljana in Primorje, Ljubljana, ker je predložena za dva kluba. Nadalje se zavrne verifikacija igralcev Šebek Karola, Mlakar Janka, Cinkovč Jožeta in Kozjek Vinka za Bratstvo, Jesenice, ker niso predložene po tri slike za vsakega igralca in podani točni podatki.

Igralci Arh Ivan, Škubic Slavko in Guna Oto bodo verificirani za Amater, Trbovlje, čim pošlje za vsakega po eno sliko in savezno izkaznico.

Vzamejo se na znanje dopisi Javornik Rakek št. 96 ng od 4 t. m. — dopis Amaterja, Trbovlje br. 134-33 od 2 t. m. — dopis Bratstva, Jesenice št. 228-33 od 5 t. m. — dopis O. N. P. Osijek, br. 75-33-34 od 2 t. m.

Dopis Korotana, Kranj št. 309 od 5 t. m. — dopis SK Trbovlje, Trbovlje št. 110-33 od 4 t. m. — dopis Svobode, Zagorje od 4 t. m. in zapisnik M. O. Trbovlje od 4 t. m. se odstopijo u. o. v nadaljnje postopanje.

Kazenski odbor se preda igralec Dekleva Ivan (Ilirija, Ljubljana) na podlagi prijave Bratstva, Jesenice.

Poziva se SSK Celje, Celje, da sporoči do prihodnje seje, ali so zadržki proti verifikaciji igralca Opraš Leopolda, ki se prijavlja za drug klub in da pošlje njegovo izkaznico.

(Dalje.)

V nekaj vrstah. Četrtkovno nočno prijateljsko tekmo med Gradjanskim in Concordijo v Zagrebu so »purgerje« s 6 : 1 (3 : 1) odločili zase. — Za sredo 13. t. m. je po dolgih pregovorih definitivno sklenjena mednarodna tekma Zagreb : Budimpešta — Na današnji nogometni nastop v Varšavi ima že »net mračno zgodovino JNS bo moral uvesti preiskavo, kajak so odpovedali vsi zagrebški igralci, ki so bili

določeni v reprezentanco. Po toči bomo pa spet zvonili in valili krivdo drug na drugega. Reda je trebal — V predtekmi pred finalno tekmo Austria : Ambrosiana so dunajski policijski stražniki zmagali nad enajstoricjo zagrebških stražnikov s 4 : 1 (3 : 0).

Današnji sport v Celju. Danes priredil Klub slovenskih kolesarjev v Celju prvo dirko za klubovo prvenstvo na progi Celje-Konjice-Celje. Start bo ob 14. pred trgovino g. Gamsa na Mariborski cesti, cilj pa istotam okrog 15.40. Na sportnem igrišču pri »Skalni kleti« bo ob 16. prijateljska nogometna tekma med Ilirijo iz Ljubljane in Atletiki iz Celja.

SK Svoboda v Trzinu priredi 17. t. m. vsakoletni sportni dan. Ob 7. bo cvetlični dan, ob 11. s'afetni tek 4x100 m za prehodni pokal Svobode, ob 13.30 predtekma, ob 15. glavna tekma, ob 17. pa v združenem domu prosta zabava s plesom. Ker je čisti dobiček namenjen za sportno propagando, so vabljeni vsi klubi.

ASK Primorje (kolesarska sekcija). Vso na dirkah 8. t. m. plasirane dirkače obveščamo, da bomo dostavili kolajne na naslov kluba, čim bodo izgotovljene. — Pri zrebanju dobitkov je dobila prvi dobiček (moško kolo) štev. 1551, drugi dobiček (žepno oro) štev. 19, tretji dobiček (darilo Spectrum) štev. 977, četrti dobiček štev. 1737. Lastniki izžrebranih števil naj se zgledajo zaradi prevzema dobitkov najkasneje do 14. t. m. med 8. in 12. pri gospodu Stanku v Delavski zbornici — I. nadstopje.

SK Grafika poziva igralce Trpin, Mekina, Ploh, Bežan, Strohmajer, Ustnik, Struckelj, Verčnik, Katavič, Bončar, Trobešek, Potrat, Martinič, Stupica, da pridejo ob 14. v gostilno »Belič« v Šiški. Igramo proti Jadranu pred tekmo Hermes : Železničar. Opremo preskrbi gospodar.

SK Jadran. V nedeljo ob pol 10. naj bodo na igrišču Primorja: Pelc, Bracar, Kiselj I in II, Kranjec, Kovačič, Kalčič, Lipovšek, Prezelj, Oven I in II, Kosmač, Trepšek, Rakovec, Bežalj, Tomšič, Blažič, Klir, Kalaš, Kocijan, Markič R., Goli, Lukežič, Lovišek, Šušteršič I in II, Burger.

SK Reka. Danes ob 13.20 naj bo 1. moštvo na glavnem kolodvoru. Igramo v Trbovljah.

SK Svoboda, Vič poziva vse svoje igralce, da se zanesljivo zgledajo na igrišču Primorja, in sicer ob 8. zjutraj. Jutri igra prvo moštvo in rezerva. Opremo je prireditelj s seboj na igrišče.

SK Zalog. Danes ob 14.30 igramo v Domžalah z Diskom II. Postava: Tonček, Adolf, Dolbec, Gvido, Janko, Danilo, Rudi, Edo, Jakec, Milan, Sanzi; rez. Završnik II., France in Likovič.

SK Mars. V ponedeljek bo redna odbojarska seja, na katero se vabijo naslednji gg.: Zupančič Evgen, Zavrl Rudolf, Zavrl Ivan, Vrhovec Jože L., Humar Ivan, Ocvirk Rudolf, Strah J. in vsi odborniki.

Smučarski klub v Celju bo imel svoj III. redni občni zbor v soboto 16. t. m. ob 20.30 v klubovi sobi pri »Zelenem travniku« v Celju. Na dnevnem redu je razprava o minulnem delu in prihodnji seziji.

Sport na Japonskem

Vodja osrednjeevropskega japonskega zavoda v Berlinu prof. Kuroda je objavil v nekem nemškem listu zanimive podatke o japonskem sportu,

Kraljestvo mode

Moderni jesenski klobuki

Veliki ali mali klobuki? Visoke ali nizke oblike? Kakšna tvoriva bodo moderna? Mnogo okrasja ali nič? — To so vprašanja, ki danes zanimajo elegantni ženski svet. Vsaka žena namreč dobro ve, da je za lep celotni videz ravno klobuk največjega pomena in zato ni čuda, da se je okrog novih jesenskih klobukov osredotočilo toliko želja.

Končno pa je moda s težko pričakovanimi novimi modeli prišla vendarle na plan in glede na njihovo različnost upamo, da bodo ustregli vsem okusom in vsem zahtevam.

Predvsem je treba pibiti, da so mali klobuki zmagali na celi črti. Moderni klobuk je torej majhen in se tesno oprijemlje glave, vendar pa razodeva toliko bogastvo zamisli in je izdelan iz tako različnih tvoriv, da se nam ni treba bati enoličnosti v modi klobukov. Klobučina, razne bleščeče svilne in baržuni, pa tudi mikavne sestave vseh teh tvoriv in številni okrasni učinki nam ustvarjajo oblike, ki se razlikujejo od vseh dosedanjih.

Predvsem nas zanima peresno okrasje, ki ga moda uporablja na sto raznih načinov. Doslej smo se zadovoljili z enostavnim trakom, sedaj pa iščemo bolj vidnih učinkov. Zato se poslužujemo peresja vseh vrst in ga sestavljamo v komplicirane oblike, ki so bile toliki značilne za modo naših babic in ki zopet enkrat dokazujejo, da se vse na svetu ponavlja! Često vihi.

Tudi za letošnjo sezijo

je trdka

L. ROT

krznarstvo, MESTNI TRG 5

nabavila po jako ugodnih cenah veliko izbiro kožuhovine in v lastni delavnici izdelala več krznenih modelov (plaščev) in modnih jopic.

Peen:

Modra kuverta

Zadnji sem prebiral neko knjigo o ženskem gibanju, t. j. o bojih za ženske pravice. Knjiga se imenuje »Upornice« in je zelo slavna.

Ima tri dele in sega prav do današnjih dni, tako da imajo osebe zadnjega dela najlepšo priliko, da se ob porciji ajdamskega sira jezé na japonsko nesramnost.

V prvem delu te knjige nastopa starina Lodevijk Coornvelt, ki je — mimogrede rečeno — edina nekaj vredna moška oseba v vsej knjigi. Očane razvija simpatične in slej ko prej koristne nazore. N. pr. zavrača svojega sina Klaasa, ki pripoveduje o nameravani modernizaciji pošt in o izboljšnem dostavljanju pism, nekako takole: Cemu, vraza, naj mi prinašajo pisma v hišo po dvakrat na dan? Da bi se dvakrat jezil, ko jih bom prebiral in odgovarjal? Še tako je teh sitnosti več ko preveč!

O, modri Lodevijk, kako upravičena je bila tvoja odklonilna beseda, kako dalekoviden tvoj strah!

Kaj neki bi si mislil, ako bi videl naše kisle obraze, ko odpiramo in prebiramo (po dvakrat na dan) »dospelo pošto«!

Kaj neki bi rekel, ko bi videl naša prepada lica in naše tresoce se roke, kadar —

Da — kadar! —

Vsak čas, vsaka doba stoji v gotovem znamenju. Srednji vek n. pr. v znamenju

mo klobučke, ki so popolnoma prekriti z malimi peresci, včasih pa nadomestimo peresno okrasje z resastimi trakovi, ki so nekakšna imitacija perja. Jako priljubljene in za novo modo značilne so tudi cvetlice iz tankega krzna.

Vse to pa še ne pomeni, da moderni klobuk brezpogojno rabi drugačno okrasje. Tudi iz istega tvoriva ustvari spretna roka mnogo lepega, in sicer s tem, da na pravi strani namesti okusne gube ali silkovit rob.

Na naši sliki najdemo vse modele, ki so značilni za novo modno smer.

Tudi preprostim klobukom skušamo podati nekaj nenavadnega. Naš prvi model nas seznani s tako obliko iz okusno nagu-

Od leta
1813
odličan
bel šifon.

bane klobučine, ki jo zgoraj opremimo z ozkimi prerezi, skozi katere potegnemo trak in ga zavežemo v pentljo. Na ta način nastane nenavadna oblika, ki jo nosimo k jesenskim kostumom, tudi k elegantnemu plašču. Če napravimo klobuk iz baržuna, dobimo elegantno popoldansko pokrivalo.

Drapirani klobuki iz bleščeče svilne ali baržuna učinkujejo posebno očarljivo. Opremimo jih s poševno našitim pozlačnim perescem, ki se posebno okusno odraža od temnozelenih in rjavih modelov (2. skica).

Mnogo pozornosti vzbujajo klobuki s takozvanim »petelinovim grebenom«. Naša tretja skica nas seznani s takšnim modelom, ki ga bomo še često srečali!

Popolnoma s peresci prekriti modeli so jako priljubljeni. Elegantno učinkuje postrani našita viseča rajčica (predzadnja skica).

K najbolj zanimivim jesenskim oblikam spadajo enostransko visoki klobuki, ki jih najraje opremimo z resastim trakom v obliki stiliziranega peresa (zadnja skica).

ALI STE ŽE BILI V MODNI TRGOVINI

Frank Abe

Igrišča ulica 3, za dramskim gledališčem, in se prepičali o nizkih cenah modnega, galanterijskega blaga, konfekcije. Plašči, že od 175 Din, obleke od 40 Din, volneno blago od 25 Din, kravate 4 Din, nogavice od 2,75 Din i. t. d. samo pri F. ABE.

DAMSKÉ PLAŠČE ZA JESEN

v različnih najnovejših fazonah, v cenah od 240.— Din naprej nudi v veliki izbiri

F. I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29. 10.000

Topla obleka

Nikar ne zaupajte toplemu vremenu pozne poletja! Danes ali jutri se vreme spremeni. Rabili boste torej toplo obleko. Zato ne odlašajte z nakupom toplega blaga v lepi jesenski barvi kakor rdečkasto rjavi, temno zeleni ali vinski rdeči. Izogibajte se pisano vzorčastega blaga, če hočete obleko mnogo nositi. Enobravno

vzorčastih ali čisto gladkih blagov se najmanj naveličamo. Malo okrasja, učinek naj bo v barvi in v blagu samem... Lepi gumbi pa so vedno elegantni.

Nenavadni so resasti robovi, ki bodo letos jako moderni. Na naši sliki vidite, kam je treba namestiti rese. Slika predloži moderen model s kazakom in širokim ovratnikom, ki si ga zaradi njegove originalnosti velja zapomniti!

OMIŠ PRI SPLITU

HOTEL BELLEVUE, nova stavba, tekoča voda. Penzije Din 60.— do 80.— Za daljše bivanje zahtevajte specialno ponudbo. 120

Poznate li lepe nove zapestnice

ki se prilegajo vsaki jesenski obleki iz blaga? Po svoji nenavadni originalnosti se razlikujejo od vseh ostalih — izdelane so namreč iz usnja, ki je previdno našito na jekleno ogrodje, tako da je zapestnica čvrsta. Takšne komade izdelujemo iz krodilovega usnja, pa tudi iz enobarvnega, ki ga opremimo z našitim temnim robom.

Rešitev krizaljke „Noč“

Vodravno: 2. voz. 4. Eros. 5. čar. 6. denar. 8. ura. 9. trn. 10. rž. 11. dr. 12. ime. 14. Ra. 15. žar. 16. beg. 17. aol. 19. ris. 21. iver. 23. alina. 24. Sodoma. 26. niti. 28. trikot. 29. Juno. 31. prejeil. 32. Erdut. 34. Aida. 35. niton. 37. po. 38. apolon. 44. ža. 45. mladost. 48. cm. 50. nagon. 51. Ebal. 53. ar. 55. alabaster. 58. obisk. 59. ob. 60. da. Navpično: 1. Morana. 2. večernica. 3. zora. 6. dur. 7. rožmarin. 9. tragedija. 10. riž. 11. drevo. 13. Erilnje. 16. Bistrica. 18. osat. 20. Saturn. 22. roke. 25. moj. 27. Indijec. 30. out. 31. pa. 33. top. 36. nož. 39. p. m. 40. ol. 41. lan. 42. oda. 43. noge. 46. soba. 47. tnal. 49. mlask. 52. labod. 54. rt. 56. biba. 57. as.

Hitlerjevih govorov — in prav to je nevarno! — različen je le datum in — število:

Glasom izpisa... dolguje...

Pozivam Vas, da položite... v moje roke najkasneje do... V nasprotnem slučaju sem primoran...

Čudim se, da še ni tozadevnih tiskanih formulirjev. Ali ne bi kazalo, da si nabavi priložen tiskarski strojek? Polom v tej branži je izključen...

Njega dni so sprejemali modre kuverte le poklicni zamudneži in občeznani nepoboljšljivci. Danes dežujejo kar na debelo! Nič ne varen pred njimi.

Ne osrečujejo samo posameznikov, temveč tudi večje skupine, da kar cele države! Evropa n. pr. je vsa kar preplavljena z modrimi kuvertami, ki nosijo žig: USA! Triumf modrih kuvert je popoln in krut kakor Tamerlanov in podoba je, da je vsak odpor zama. Nemci, znani trmo-glavci, so se mu uprli na ta način, da so se enodušno obrekli v rjave srajce in se oborožili s hakenkrajci — pravijo, da bo to zaleglo. Bomo videli!

In kdo bi si bil mislil! Celo Francozom, tem bogatim varčljivcem — ni bilo prizanešeno! Z »dospelo pošto« so sprejeli zadnji tako modro kuvert, da jim je »kar sapo zaprla! Zankrat so se izmazali s priznanim ljudovitostjo: vtaknili so tozadevno kuvert (žig: USA) lepo v žep. sami pa so razposlali na razne naslove prav čedno številce kuvert...

Zdravniška posvetovalnica

F. M. Iz Vašega opisa ni razvidno, kakšne vrste je Vaša ohromelost in kaj je bil pravi vzrok, da ste oboli, ker prehlad je bil najbrž samo neposredni vzrok. Vsekakor je pa dobro znamenje, da se je otrpljivost obolih udov že popravila in je upanje, da boste vsaj za lažje delo sposobni. Najbolje je, da greste vsaj za nekaj časa v bolnico, da Vas zopet točno preiščejo. Ker ste siromašni, si preskrbite poprej ubožno spricevalo. — I. B. Če je že 10 let, odkar ste preboleli kapavico ter niso medtem nastopili nobeni pojavi, se lahko smatra, da ste ozdravljeni in da ni nevarnosti za okužitev. Pajčevine, katere opažate v urinu, so brez pomena in običajni pojav prestane kapavice. Za vsak slučaj Vam pa priporočamo, da se voda mikroskopsko preišče. Tudi zaradi opisanih bolečin si ne delajte skrbi, priporočamo Vam pa, da nosite suspenzorij. — Pozitiv. Ker ni izključeno, da si delate mogoče po nepotrebnem skrbi, ker perilo lahko izostane tudi lahko iz drugih vzrokov, Vam priporočamo, da greste k zdravniku, kjer boste dobili nadaljnja navodila. — A. J. J. Prav lahko je mogoče, da Vam je perilo izostalo vsled prehlada, posebno ker izključujete nosečnost. Ker ste si istočasno pokvarili želodec, Vam priporočamo strogo dieto in pa ureditev stolice. Poskusite tudi tople obkladke in sedeče kopeli. — A. M. Normalna teža tri in četrt letnega otroka je 15,25 kg in dolžina 95 cm. Ker torej za ¼ kg premalo tehta, je predvsem važna kreпка hrana in mnogo gibanja na svežem zraku. Splošna oslabelost je najbrže tudi vzrok vseh drugih opisanih pojavov, ki bodo prešli, čim se telo okrepi. Zaradi operacije in cepjenja Vam pa lahko odgovori samo strokovnjak, ki je otroka preiskal. — A. T. Prav lahko je mogoče, da je vzrok bruhanja želodčna nevroza. Uživate hrano v malih obrokih, zato pa v manjših presledkih, torej večkrat. Ogibajte se vsakega razburjenja in vlezite se vsaj za par minut po vsaki jedi.

Kako nastaja naduha?

Premnogim boleznim, ki so doslej jadrle le prebogostoma pod imenom histerije in nevastenije in ki jim medicina ni vedela pravega vzroka, je našel dunajski dermatolog dr. Erwin Pulay sedaj pravi izvor in pravi način ozdravljenja.

Opazil je, da nastopajo mnogovrstne motnje v beljakovinski presnovi zaradi nedostatnega delovanja znamenite žleze možganske podaljške, hipofize, ki posega tako odlično še v marsikatero drugo notranje dogajanje v telesu.

Dr. Pulay je odkril, da ima hipofiza med drugim tudi nalogo osrednjega regulatorja beljakovinske presnove, motnje v tem oziru pa povzročajo celo vrsto do danes nepojasnjenih obolenj, med katerimi navajamo različne vrste izpuščajev, srbjenja, lisajev in žare osipe na koži, naduho, seneno mrzlico, vnetja v sluznicah, nepravilna izločevanja v duplnah nosa in grla, hipne napade nahuha, nastajanje žolčnih in obistnih kamnov, vnetja v žolču in obistih, glavobole z omedlevicami, migrene, nespečnost, depresije, utrujenost, krče padavičnega značaja, trganje v kolkih in druge simptome, ki spadajo vsi pod isto poglavje »beljakovinske bolezni«, kakor jo imenuje dr. Pulay. Nekatere motnje v vidu in seksualne narave gredo tudi na račun oslabiljenega delovanja hipofize.

Tako so zdaj mnogovrstne bolezni združene v bolezensko enoto z istim vzrokom — in seveda tudi z istim načinom zdravljenja, ki ga vrši dr. Pulay s primernimi dietetskimi ukrepi in hormonalnimi postopki. Uspehi so bili veliki celo pri pacientih, ki so jih bolezni tega izvora trpinčile že dolgo vrsto let in jim noben zdravnik ni vedel leka.

Nega rok

Roka pride z vsemi mogočimi stvarmi v dotik in z roko dojavljamo hrano telesu. Nega rok tedaj ni samo lepota zadeva, temveč še bolj zdravstvena. Ena izmed temeljnih zahtev higiene je ta, da si roke pred vsako jedjo umijemo. To je veliko važnejše nego umiti roke po jedi.

Tudi rednega negovanja nohtov ne smemo pozabiti, saj se med drugim zlasti pod nohtom nabira vsakovrstna nesnaga. Posebno pri malih otrocih je paziti na čistost rok in nohtov, kajti od umazanosti, ki se otroku nabere pri lazenju po tleh, dobi v zvezi s svojo navado, da vtika prste vsak hip v usta, vse mogoče bolezni, bezgavke itd. Tudi ne bi smeli dopuščati, da se mali otroci igrajo s psi, ki jih radi božajo in si puste od njih lizati roke. Marsikakšna otroška bolezen izvira od tod.

Roke, ki pridno delajo, postanejo rade hrupave in razpokane. To ni potrebno. Umivanje prstnih in od vsakovrstnega dela umazanih rok je seveda najvažnejše, a ko-

PRISTOPAJTE K AEROKLUBU

Presneto nerodna stori! In — kar je najhujše: poklicani faktorji niso pogrnili še nobenega uspešnega sredstva proti tem vražjim modrim kuvertam! Prav nič še nismo slišali o kakem ANTIKUVERTINU ali RAZDOLGONU! Še samega Roosevelta baše, pa še pošteno, čeprav je prvovrsten izvedenec v kuvertni stroki!

Tudi konference, ki so se dozdaj še povsod obnesle, so na tem polju klavno odpovedale. Res so se sestali imenitniki — žalostna jim majka — a že na prvem banketu so si skočili v lase, kar se dozdaj še ni zgodilo! In ni ostalo, kakor po navadi — pri besedah! Ko so jim servirali tgate de veau a la genevoise, so si pričeli metati modre kuverte v zobe — komaj jih je pomiril kučegazda, vsakega posebej je moral odpraviti iz mize v aeroplan —!

Kar se čče meglega odnosa do modrih kuvert, je ta naslednji:

1. Omisli sem si veliko, solidno rjavo kuvert. Opremil je nisem s hakenkrajcem, pač pa s črkama N in P, kar pomeni: neplačano (nikakor ne: ne plačam!)
2. V to rjavo malho spravilam usodne modre kuverte in pošteno skrbim, da se kup ne poveča (žal, se zaradi močne konjunkturalne dozdaj še ni zmanjšal) —
3. Sklenil sem, da bom kupoval srečke
4. Sklenil sem, —
5. Sklenil sem, —
6. Sklenil sem, —

Na podlagi teh šestih točk upam, da bom nekot z mirno samozvestjo odpr »dospelo pošto«.

Vseh dobrih reči so tri.

Če je to res, je med temi tremi rečmi gotovo Radensko zdravilna voda. Radenska zdravilna voda ni samo radikalno zdravilno sredstvo proti boleznim želodca, jeter, ledvic in preosnove, temveč je tudi izborna pijača, ki vas osveži in okrepi. Kdor redno in dosledno pije Radensko zdravilno vodo, ni nikdar bolan in se počuti mladostnega in krepkega. 10035

Ža na rokah se da pri delu često obvarovati s primernimi rokavicami. Kdor misli, da te pri delu ovirajo, ne ve, da izvršujejo kirurški danes celo z dvojnimi rokavicami najdelikatnejše operacije. Spetkeča malo motijo, potem pa se jih človek privadi. Seveda pa so priporočljive najbolj bele rokavice, ki se dajo prati in ki se tudi čim bolj pogosto operejo.

Vsak večer si je treba roke temeljito umiti s toplo vodo in milom, osušiti in dokler so še malenkost vlažne namazati z glicerinom ali lanolinom. Čez roke pridejo ponoči potem udobne rokavice, drugače se mazilo obrise ob rjuhe. Če koža ni hrupava ali razpokana, jo po topli vodi oplakemo še z mrzlo vodo, da se utrdi. Hrapavim rokam pa ni treba hladne vode, temveč jih namažimo po umitju s salicilnim ali resorcinom lanolinom oziroma s cinkovim mazilom s temi snovmi.

Transfuzija krvi brez darovalca

V Brisbaneu so hoteli rešiti nekega bolnika s prenosom krvi. Ko je bilo treba izvršiti transfuzijo, so v bolnišnici ugotovili, da nimajo na razpolago nobenega darovalca krvi. Telefonirali so v skoraj 1000 km oddaljeni Sidney, kjer so našli darovalca. Njegovo kri so vjeli v termovko, katero so prvim brzim vlakom poslali v Brisbane. Transfuzija se je nato izvršila brez vsakih težav.

Radio

Nedelja, 10. septembra.

LJUBLJANA 8.15: Poročila. — 8.30: Gimnastika. — 9: Prenos sokolskih svečanosti iz Pluja. — 10: Gledališče kot umetnost (prof. Šest). — 10.30: Potovanje po Poljskem (Vuga Odon). — 11: Radio - orkester. — 12: Čas, plošče. — 15: Kmetijsko predavanje. — 15.30: Šramel - kvartet Dolinšek. — 16.30: Plošče. — 17: Radio - orkester. — 20: Pevski koncert ge. Pavle Lovsetove. — 20.45: Radio - orkester. — 21.30: Čas, poročila, plošče. — 22.15: Havajske kitare z ve lesejma.

Ponedeljek, 11. septembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 19: Radio - orkester. — 20: Uvedba ljubljanske razsvetljave pred 140 leti (R. Dostal). — 20.30: Solistični vokalni koncert ge. Ant. Skvarča. — 21.15: Radio - orkester. — 21.45: Čas, poročila. — 22: Havajske kitare z ve lesejma.

BEOGRAD 12.05: Orkester. — 19: Narodne pesmi. — 20.40: Slušna igra. — 21.25: Plošče. — 22.25: Ciganska godba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20.30: Orkestralni in pevski koncert. — 22.40: Lahka glasba. — PRAGA 19.50: Klavirski koncert. — 20.15: Komemoracija za poljskima letalca:ma Zwirkom in Wigurjem. — 21.15: Preno iz Brna. — BRNO 19.50: Koncert iz Prage. — 21.15: Orkestralni koncert. — 22: Lahka godba. — VARSAVA 17.15: Klavirskie skladbe. — 17.50: Arie in pesmi. — 20.05: Orkester. — 21.20: Prenos opere. — DUNAJ 12.30: Lahka godba orkestra. — 13.10: Nadaljevanje koncerta. — 17.15: Skladbe za čelo. — 20: Koncert opernega zbora. — 22.35: Komorna glasba. — BERLIN 20.05: Mozartov koncert za dve violini, obbo, čelo in orkester. — 21: Dunajska operetna glasba na ploščah. — 22.10: Godba za ples. — KÖNIGSBERG 20.15: Mešan program. — MÜHLACKER 20: Večer lahke glasbe. — 22.20: Klavirski koncert. — 23.05: Prenos koncerta draždanske filharmonije. — BUDIMPESTA 17.30: Orkester. — 19: Madžarske pesmi s cigansko godbo. — 20.30: Orkestralni koncert. — 23.20: Lahka in plesna glasba. — RIM 17.15: Vokalen in instrumentalni koncert. — 20: Operni večer.

Torek, 12. septembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 19: Radio - orkester. — 20: Resnica in zmo ta o duhovih. — 20.30: Francova simfonija v B-duru na ploščah. — 21.15: Slagatelj poje ge. Ziberlova. — 22: Čas, poročila, radio-orkester.

BEOGRAD 11: Radio - orkester. — 19.30: Koncert godalnega kvinteta. — 20: Pesmi. — 20.30: Plošče. — 21: Orkestralni in pevski koncert. — 22: Plošče. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20.30: Koncertni večer. — 22.40: Plesna glasba. — PRAGA 19.25: Vojaška godba iz Moravske Ostrave. — 20.20: Prenos iz Brna. — 21: Koncert solistov. — 22.15: Plošče. — BRNO 19.25: Koncert godbe na pihala. — 20: Orkester balalajk. — 20.20: Slušna igra. — 21: Prenos iz Prage. — VARSAVA 17.05: Arie in pesmi. — 18.35: Pesmi. — 20: Koncert solistov. — 21.10: Lahka in plesna glasba. — DUNAJ 11: Koncert solistov. — 12.05: Lahka godba orkestra. — 17: Vojaška godba. — 19.05: Koncert dunajskih simfonij. — 20.05: Obelganje Dmaja pred 250 leti. — 23: Koncert na ploščah. — BERLIN 21: Sodobna orkestralna muzika. — Prenos nočnega koncerta iz Hamburga. — KÖNIGSBERG 19: Skladbe R. Straussa. — 20.35: Literarni program. — 21.05: Orkestralni koncert. — MÜHLACKER 19: Orkester. — 20.35: Plesni večer. — 21: Mešan program iz Hamburga. — 23: Nočni koncert iz Lipekega. — BUDIMPESTA 17.30: Lahka glasba. — 18.30: Znameniti dirigenti na ploščah. — 19.30: Veseloigra. — 21.50: Koncert opernega orkestra. — 23: Ciganska godba.

Specijelni entel oblek, azuriranje, predtisk, najhitrejša postrežba, najnižje cene pri Matek & Mikeš, Ljubljana poleg hotela Štrudel.

Vezanje raznovrstnih monogramov, perila, zavez, prigrinjali; entlanje, izdelovanje gumbic. Valed najmodernejše ureditve podjetja — najnižje cene. 79

Iz življenja in sveta

Mehanika v življenjskih pojavih

Zakon o ohranitvi energije v človeškem telesu

Znaneost se je že zdavnaj zanimala za vprašanje, koliko se dado življenjski pojavi osloniti na mehanične zakone narave in ni samo slučaj, da je Robert Mayer svoj zakon o ohranitvi energije odkril baš pri opazovanju krvotoka.

Ta zakon velja, kakor vemo po točnih meritvah, za vsa delovanja v našem organizmu. Toplota, ki se sprošča pri zgorevanju v organizmu, nam je potrebna za vzdrževanje telesne temperature, za izenačenje toplotnih izgub z izžarevanjem, izhlapevanjem itd. Brez toplote, ki se obnavlja neprestano, bi v kratkem času umrli od hladote.

Po drugi strani bi morali umreti od pregretja pri težkem mehaničnem delu, če bi se telo ne ščitilo samo z avtomatičnim, povečanim oddajanjem toplote in znojenjem.

Vse življenje temelji na izmenjavi raztopljenih snovi, tedaj na gibanju tekočin, ki jih uravnava srce. Z vsakim utripom pride v počivajoče telo kakšnih 70 cm³ krvi, na dan preko 5 t. Ze pri srednjem delu se te količine zvišajo za štiri do petkratno vrednost. Pri tem se kri iztisne v nekakšen sistem elastičnih cevi, ki jih imenujemo arterije. Baš njih elastičnost je za delovanje srca zelo važna, kajti dočim se pri togem, poanplem žilju pomika vsa količina krvi s samo močjo srca, odpade pri elastič-

nem žilju veliko tega dela na žile same. Kakor se spreminja brzina krvnega obtoka, tako se spreminjajo tudi njegove množine v prilagoditvi s potrebami. Normalno kroži le kakšnih 5 l krvi po telesu, ostalo množino hranijo posebne telesne shrambe in jih le po potrebi spuščajo v obtok.

Na funkcije naše krvi vpliva predvsem dihanje. Dihanje in krvotok sta drug drugemu natančno prilagodena. Če potrebuje kakšen delujoči organ več kisika in prideluje temu primerno več ogljika, se ne zviša samo množina pritekačice krvi, temveč se po dražljajih ogljika na dihalno središče poveča tudi dihanje.

So seveda življenjski pojavi, ki jim naše sedanje fizikalno in kemično znanje ne more natanko videti v vzroke in učinke. To velja predvsem za delovanje notranjih žlez in za delovanje mišičnega stroja, ki deluje z višjim koristnim uspehom nego naši najboljši toplotni stroji. A brez dvoma temeljijo tudi vsa ta dogajanja na preprostih naravnih zakonih. Drugo pa je vprašanje, koliko se dado fizikalni zakoni uporabiti za življenjska dogajanja v obmejnih omejenih med telesnim in duševnim življenjem, predvsem za dogajanja v živčnih osrednjih organih. Tu pač ne pridemo do jasnosti, dokler ne bomo odkrili, kaj je bistvo življenja in kakšen je njegov zakon.

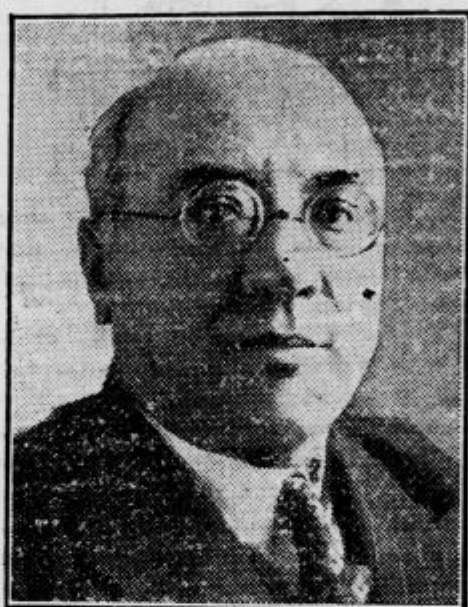
Ribe brez oči

Oči globokomorskih rib so po neki znanstveni domnevi sposobne gledati s pomočjo kratkovalovnih žarkov, ki edini morejo dospeti do njihovih globčin.

Marsikateri teh rib imajo ogromne, iz glave moleče oči kakor n. pr. tiste čudne, rdeče ribe, ki so jim dali ime teleskopske ribe. So pa tudi ribe, ki niso sposobne občutiti nobene svetlobe. Sem spada riba »clarias fuscus« iz tropske Azije, ki se orientira samo s pomočjo dolgih, bradnih niti, ki mu obdajajo glavo od vseh strani.

V zadnjem času so odkrili na Madagaskarju sladkovodno ribo, ki živi v podzemskih jamah in nima niti nastavkov za oči. Po znanem fiziološkem zakonu, da nerabljeni organi polagoma okrnevajo, o izginjajo, je riba svoje oči pač izgubila. Vendar pa žival ni popolnoma slepa, kajti neke stanice pod njeno kožo so zmožne dojemati svetlobne razlike. Svoj plen pa si išče riba gotovo z nekim drugim čutom. Če zgane vodo v njeni bližini, bo splavala proti vzroku gibanja kakor so pokazali poskusi v akvariju. Na ta način ji je tudi zelo lahko ujeti. Slične pojave so opazovali baje tudi pri naši »človeški ribici«.

Novi minister francoske vojne mornarice

Albert Sarraut, bivši minister za kolonije, naslednik pokojnega G. Leyguesa

Golobi — tihotapci kokaina

V vojaški golobnjak pri Fontainebleauju je pred časom priletelo dvanajst tujih golobov. Golbi so bili bujno pernat, da se je to nekemu vojaku zdelo sumljivo. Zadel jih je ogledovati, slednjič je tudi enega ujel in pri tem ugotovil, da ima golob poleg svojega perja še mnogo tujih peres, čijih tulci so bili napolnjeni s kokainom.

Kriminalna policija se je zanimala za lastnika in je ugotovila, da so se golobi končno nastanili pri nekem kmetu blizu Marseillea. Oblast je pri njem odredila preiskavo in res so našli kokain, ki ga je mož vtihotapiljal iz Barcelone. Golobi so v zadnjih letih pretihotapili iz Španije v Francijo nad 20 kg kokaina, katerega je poslal kmetu njegov španski dobavitelj Castello iz Barcelone.

Glad v Ukrajini

V zadnjem času poročajo listi spet o veliki lakoti, ki vlada v najbolj zatorodni deželi na svetu, v Ukrajini. Ta slika, ki je izšla v sovjetskem uradnem glasilu »Izvestija«, nam kaže na nazoren način, kako se boljševizem bori zoper lakoto. Sredi brezkončnih žitnih polj uradnih »kolhozov« stoji leseni stolpi, na katerih pazijo posebni čuvaji, da lačni ljudje ne odnesejo niti bilke.

Kava in sport

Da bi zvišali svoje vrline, pijejo nekateri sportniki pred javnimi nastopi kavo. To delajo v domnevi, da jih bo kava ojačala. Toda kaj pravijo o tem zdravniške preiskave?

Prof. dr. Grober, ki deluje kot sportni zdravnik na univerzi v Jeni, pravi, da ni mogel doslej v nobenem primeru ugotoviti povoljnega vpliva kave na sportno udejstvovanje. Ne pozna primera, da bi se zaradi pitja kave izboljšal kakšen rekord, pointenzivilo delovanje organizma itd. Pač pa pozna že mnogo primerov, ko je telo pod vplivom kofeina odpovedalo pokorščino, ker se je pregodaj izžepalo. Kava ovira tudi krvni obtok in povzroča hitrejšo obrabo sil organizma. Kava je škodljiva vsakemu običnemu, sportniku pa še prav posebno.

Družina — žrtev strupenih gob

Družina dunajskega vrtnarja Riharda Buchheita je v gozdu nabirala gobe. Oče, ki je bil čisljan poznavalec gob, je doma odbral užitne gobe od neujžitnih in je naročil, naj prve pripravijo.

Vsa družina je z največjim tekom sedla k mizi in povžila gobe. Kmalu po tem usodnem obedu pa so nastopile posledice. Družina je zbolela, devetletna hči je takoj umrla, oče in dva sinova pa se borijo s smrtjo in ni upanja, da bi jih rešili.

DOBRO JE, ČE VEŠ...

da se je vrnila v Gdynio poljska ekspedicija, sestojeca iz inž. Centkiewicza, Siedleckega in Lysakolskega, ki so preživeli 14 mesecev na Medvedjem otoku ter nabrali obilico dragocenega znanstvenega materiala;

da je ruska vlada odlikovala bivšega francoskega ministrskega predsednika Edvarda Herriota povodom sedanjega obiska v Rusiji s činom polkovnika, nakar je Herriot izjavil, da bo pospeševal rusko-francoske odnose ter služil miru in demokraciji;

da skrivajo ljudje na Angleškem po strokovnih cenitvah za 60 milijonov funtov šterlingov zlata, večinoma zaradi tega, ker ni zlato podvrženo nobenim davčnim dajatvam;

da sta prispela Charles Lindbergh in njegova žena v Stockholm, kjer sta gosta švedskega prestolonaslednika;

da je ruski diktator Stalin poklonil poljskemu maršalu Piłsudskemu policijske akte caristične policije o revolucionarnem delovanju Piłsudskega pred vojno;

da je v provinci Asturiji na Španskem izbruhnila stavka socialističnih rudarjev. Stavka kakšnih 20.000 delavcev. Povod zanjo je dal sklep rudarskih podjetij, da ne bodo več podpirala starih, dela nezmognih rudarjev;

da razsaja v St. Louisu v Ameriki spalna bolezen, ki je doslej zahtevala 72 žrtev. Pet sto bolnikov so izolirali v barakah;

da pripravljata nemška vlada zakon, ki predvideva smrtno kazen za posilstvo in ugrabljenje žensk;

Proti Hitlerjevski borba v Avstriji

Razdeljevanje orožja novi avstrijski pomožni policiji

Stoletniki

Ženske žive delj nego moški — Alkohol in nikotin v življenju stoletnikov

Pod tem naslovom je izdal bivši docent za notranje bolezni dr. I. H. Greeff iz Cannstatta študijo, v kateri sporoča rezultate vprašalnih pol, ki jih je poslal v odgovor 124 osebam.

Pred vsem preseneča dejstvo, da je med temi 124 osebami, ki so prekorčili stoto leto, 81 žensk in samo 43 moških. V tropski Afriki so podobne razmere. Učenjak Mihajkov je našel v Bolgariji, da pride na 38 žensk, ki so prekorčile 100. leto, samo 13 moških.

Zanimivo je nadalje dejstvo, da so vsi stoletniki, ki jih je študiral dr. Greeff, ostali v svojem

rojstnem kraju

ali njegovi neposredni bližini. Seveda pa je tudi znatna razlika med stoletniki v mestu in na kmetih. Mestnih stoletnikov je prav malo. Greeff je našel med njimi nega tvorničarja, enega mlinarja, enega sedlarja in voskarja ter tri zidarje.

Med ženskimi stoletnicami, ki so bile vse omožene, je opaziti zlasti to, da so imele precej otrok.

Ena med njimi je rodila 14 potomcev, od katerih jih še živi 6; tri so imele po 12 otrok, štiri po 10, tri po 9, pet po 8, ena 7, šest po 6, pet po 5 otrok. Samo dve sta ostali brez potomstva. Pa tudi 43 moških niso delali otroci skrb, ki bi jim bile skrajšale življenje, kajti eden je imel 14 otrok, dva po 8, štirje po 7, dva po 5, trije po 4 otroke in samo trije so bili brez otrok, eden pa sploh ni bil oženjen. To izpričuje, da

zakon ne škoduje moškemu zdravju, oziroma da ni nobena zapreka za visoko starost.

V pogledu načina življenja pa je zanimiva ugotovitev, da ni bilo med 124 stoletniki niti enega vegetarijca. Ženske so navedle, da so z veliko siastjo jedle prekajene jegulje, mnogo masti, prekajeno meso vseh vrst, kumarično salato, kislo zelje in hren, gobe, mnogo popra, čebe in česnika. Glede alkohola pa poudarja dr. Greeff, da so mu stoletniki zaupali, da so popili

»precej vinskega soka«.

Nekatere ženske pa so sporočile raziskovalcu, da popijejo dnevno 2 do 3 čašice konjaka — zjutraj, opoldne in zvečer, nekatere so tudi navedle, da spijejo po eno čašo žganja ali pa 1 do 2 čaši vina. Moški stoletniki pa so odgovorili, da so do zadnjega radi srkali konjak, da so bili prijatelji dobre kapije, da so v mlajših letih precej popili, da so pili samo čisto žganje ali žganjico, da so si privoščili nekaj silc žganja in 2 do 3 čaše piva.

Tudi v pogledu

nikotina

niso bili Greeffovi stoletniki nič kaj posebno vzdržni. Med 43 moškimi je bil samo

Gospodom za jesen

nudi izvrstna oblačila, zlasti površnike, trenchcoate, raglane ter veliko izbero blaga za obleke, kakor tudi že izgotovljene obleke in po meri najceneje

DRAGO SCHWAB

Aleksandrova cesta

Spor zaradi mrliča

Pred dnevi se je ponesrečil pri skoku v Blatno jezero avstrijski trgovec Weiss. Obležal je mrtve na dnu vode in so ga morali z velikim trudom potegniti na suho.

Družba, s katero se je bil Weiss pripeljal na Blatno jezero, ni bila natančno poučena, kakšne veroizpovedi je bil pokojnik. Zato so v domnevi, da je bil Weiss židovske vere, položili mrliča na mrtvaški oder izraelskega pokopališča. Medtem pa je prispelo od ponesrečenčevih staršev pojasnilo, da je bil Weiss katoličan. Trgovčeva družba je torej zahtevala njegovo izročitve, da ga odnesejo v mrtvašnico na katoliško pokopališče.

Zaradi tega je nastal oster spor. Uprava židovskega pokopališča se je branila izročiti truplo, dokler ne poravnajo stroške za židovski mrtvaški oder. In ker so pokojnikovi starši zavračali židovske zahteve, ni preostalo prijateljem pokojnika nič drugega kakor ogradba zaradi ropa mrliča. Šele po tej intervenciji so se židje vdali ter izročili truplo, da so ga zakopali na katoliškem pokopališču.

Podzemna železnica v Moskvi

Iz Moskve poročajo, da napreduje dela za zgraditev podzemne železnice z veliko naglico. Skupna dolžina vseh podzemskih prog bo 89 km. Trenutno delajo na prvem odseku v mestnem centru, kjer so doslej pripravili vse potrebno za prvih 12 km podzemske proge. Ta odsek bodo izročili prometu 7. novembra 1934, ob 17. obletnici oktoberske revolucije. Z gradbenimi deli je zaposlenih 10.000 delavcev in mnogo inozemskih strokovnjakov.

Pariška jesenska moda

Elegantna čepica iz črnega velurja

ANEKDOTA

Wagner je bil zelo nervozen in razvajen ter se je silno bal jesenskega hlada. Nekoč sta stanovala z Bülowom skupaj in sta plačevala za najeto sobo vsak pol najemnine. Bilo je v septembru. Wagner je naravnost zmrzoval. Bülow mu je dal svet, naj se ugreje s sprehajanjem, toda Wagnerju so bile besede bob ob steno. Zato je šel Bülow sam na sprehod, tovariša pa je pustil doma.

Ko se je vrnil, je uzrl strahotno razdejano. Wagner je sedel s peresom v roki za mizo, v peči pa je veselo prasketal ogenj. Kje je dobil Wagner drva? Razbil je v sobi vse stole razen enega in Bülowa je sprejel z besedami, da ljudje, ki hodijo na sprehod, ne potrebujejo ne stolov ne miz. Bülow je nato prisegel, da bo prihodnjič takoj ko se vseli z Wagnerjem v kakšno sobo, dal zavarovati pohištvo proti ognju.

VSAT DAN ENA

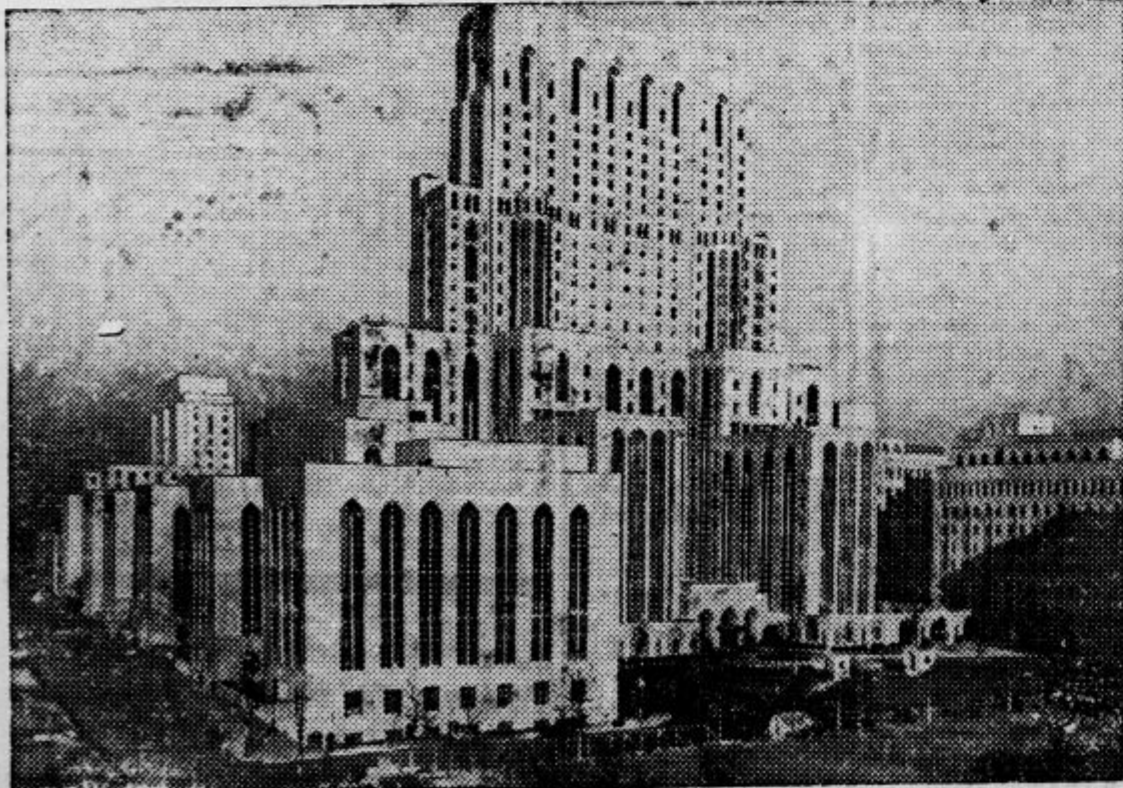

Pri vedeževalki.

»Neka črna ženska zasleduje vašega moža od zore do mraka.«

»Ubogi moj mož, on je namreč pismo-
noša.«

Največja bolnišnica na svetu

Je v newyorškem mestnem delu East River

Gospodarstvo

Gradbene hranilnice in posojilnice

K aktualnemu vprašanju gradbenih hranilnic, odnosno zadrug za brezobrestna posojila, smo prejeli naslednja dva zanimiva prispevka, ki prihajata do sličnih zaključkov.

Naši javnosti so zadrage za smotreno štednjo, med katere spadajo tudi stavbne hranilnice in posojilnice, znane bolj pod nazivom zadruge za dajanje brezobrestnih posojil. To je zelo mikaven, spekulativni naziv; v času težke finančne in gospodarske krize so brezobrestna posojila poseben duh zase, seveda če bi bila posojila dejansko brezobrestna. O teh zadrugah je pisalo tudi časopise, ki se je v splošnem izrazilo neugodno glede delovanja in solidnosti takih zadrug. Naše zadruge zveze so nasproti stavbnim hranilnicam in posojilnim zadrugam, ki se pešajo z dajanjem »brezobrestnih« posojil neugodno razpoložene in menda odklanjajo tudi članstvo takim zadrugam. Po moji vednosti ima samo Revizijska zveza včlanjene te vrste zadruge. V polju zadrug za dajanje »brezobrestnih« posojil je posegla tudi banska uprava, ki je s posebno odredbo ustavila nadaljnje zbiranje članstva v omenjenih zadrugah. Vidimo, da zadruge za dajanje »brezobrestnih« posojil v javnosti ne uživajo ugleda, da se nanje gleda nezaupno kot na podjetja, ki opravljajo spekulativne posle z nezadostno varnostjo za članstvo. Na splošno se smatra, da so posli teh zadrug nemoralni, ker da s preveliko očitnostjo spravljajo v nevarnost koristi ravno socialno šibkejših slojev. Nezadostna zakonodaja in nejasna administrativna praksa sta mnogo škodovali. Razširjeno je napačno mnenje, da administrativne politične oblasti nad poslovanjem zadrug nimajo nadzorstvene kompetence, češ da so zadruge registrirane samo pri sodiščih in da je z registracijo vse opravljeno. Nadzor nad zadrugami za »brezobrestna« posojila ni zakonito urejen, kakor je to v drugih državah, zlasti za stavbne hranilnice, ki jih ni metali v isti koš z ostalimi zadrugami za brezobrestna posojila.

Kolikor gre za prave stavbne hranilnice in posojilnice, je ideja zdrava in socialna, zato je vredno, da stvar pogledamo tudi od druge strani. Zdravi ideji pa je treba pomagal, da se more s časom krepko uveljaviti v socialno koristnim, za katere je bila ustvarjena. Domovina stavbnih hranilnic je Anglija. V angleškem narodnem gospodarstvu igrajo te hranilnice zelo važno in vplivno vlogo. Leta 1929. je poslovalo na angleški celine 1012 stavbnih hranilnic (building societies) s 313 milijoni sterlingov premoženja. Tozadnja zakonodaja datira iz l. 1836. in l. 1874. in iz l. 1894. (Building Societies Act). Te hranilnice stojijo pod strogim državnim nadzorstvom tako da so ustvarjeni vsi pogoji za redno in pravilno kontrolo njihovega poslovanja. Uživajo pa tudi državno materialno pomoč: zlasti občine uspešno podpirajo delovanje zadrug, ker preveč imajo 15–20% jamstva za dovoljena posojila članom. Socialni in narodno-vzgojni pomen stavbnih hranilnic leži v stremljenju, da svojim članom ustvari lastne domove in jih s tem dvigne moralno in v državljanski zavesti s tem se obenem smisel štednje zanaša med najširše ljudske vrste.

Vloge pri teh hranilnicah prinašajo 3 do 4% obresti, seveda pa tudi posojila niso brezobrestna, četudi so poceni. Angleške stavbne hranilnice uživajo najizrazitejši naklonjenost vse javnosti in vodilnih političnih osebnosti. Angleški stanovniški zakon iz l. 1923. tudi svetuje občanom, naj se v svoji komunalni stanovniški politiki poslužujejo stavbnih hranilnic.

Tudi v Zedinjenih državah so take vrste denarni zavodi zelo razširjeni. Imajo nad 8 milijard dolarjev premoženja. Angleške in ameriške stavbne hranilnice (in Ameriki: building and loan associations) imajo v svojem jedru značilne hipotekarnih zavodov in vrše funkcije, kakršne vrše pri nas in n. pr. v Nemčiji javne (občinske) hranilnice. Značilno je tudi, da nekatere javne hranilnice na kontinentu že ustvarjajo posebne oddelke za stavbno štednjo, ki poslujejo po načelih, kakor so veljavna za stavbne hranilnice in posojilnice.

V Nemčiji je bila prva stavbna hranilnica ustanovljena l. 1924. Je to danes največja Bausparkasse der Gemeinschaft der Freunde und Wästenrot. Ta hranilnica je do 31. decembra 1930 združila 57.000 članov, ki so sklenili pogodbe za 850 milijonov mark posojila. Posojil na je hranilnica izplačala 164 milijonov mark. Nemške »Bausparkasse« so po največji zakonodaji izrazite hranilnice. One združujejo pri sebi vlagatelje, ki hočejo z majhnimi vložki štediti, da si po nekega vrste lastni dom. Hranilnice slove na našemu solidarnosti in kolektivnega jamstva članstva. Nemški zakon iz l. 1931 definira stavbne hranilnice »kot privratna podjetja, pri katerih se z dajstvi vseh hranilcev zbere premoženje, iz katerega se po posameznim hranilcem prizna posojilo v svojo gradnjo ali izpolnitve lastnega doma ali v svojo razpoložljivost. Zakon pravi, da snadno take podjetja, ki smejo biti samo delniška družba, komanditne družbe na akcije ali zadruge z omejeno zavezo, pod državno nadzorstvo. To nadzorstvo pa izvaja državni nadzorstveni urad za privatne zavarovalnice. Kontrola je zelo dalekosežna. Poslovni načrt hranilnice mora vsebovati vse, kar zahteva zakon. Pri vsakem takem podjetju mora poslovati posebna zaupna osebja državnega nadzorstvenega urada, ki zlasti pazi, da se posojila dodelujejo strogo po poslovnem načrtu. Vajnejši predpisi zakona, ki veljajo za privatne zavarovalnice, veljajo smiselno tudi za stavbne hranilnice. Ti predpisi na so zelo strogi. V zadnjem času se ustanavljajo tudi javnopravne stavbne hranilnice. Nadzorstvene oblasti polagajo posebno važnost na to, da slone poslovni načrti na solidnih in zanesljivih računih in na zdravih gospodarskih načelih. Poslovanje se mora razvijati strogo po predpisih zakona in v poslovnem načrtu. Zato jamči zaupna osebja državnega nadzorstvenega urada, ki stalno in tekoče nadzira delovanje hranilnic. Računske zaključke mora preledati in sonodpisati poseben revizor (Prüfer), ki vrši svoje funkcije prav tako kot zaupna osebja nadzorstvenih oblasti. Na ta način mieli nemška zakonodaja, da bodo zadostno zaščiteni interesi kolektivnih hranilcev.

Dobro bi bilo, če bi naša banska uprava utrdila načela, po katerih se morajo v bodoče ustanavljati in ravnati stavbne hranilnice in posojilnice, da so varovani interesi članov. Ni v redu, ako bi se omejila samo

na negativno stran, ona mora biti pozitivna ter mora z vsemi sredstvi podpirati kolektivno štednjo, ker je to gospodarsko dobro, socialno potrebno in moralno koristno. Take ustanove morejo znatno prispevati tudi k splošni težnji po znižanju obrestne mere.

Dr. Joža Bohinjec.

Zadruge za smotreno štednjo

Prepoved banske uprave glede nadaljnega sprejemanja in nabiranja članov gradbenim in kreditnim zadrugam ki nudi svojim članom brezobrestna posojila, je tudi pri nas pravila v ospredje vprašanje ureditve zakonite podlage zadrugam za smotreno štednjo. V mnogih drugih državah je to vprašanje že rešeno s posebnim zakonom, drugod pa, kjer je ostalo neurejeno, so se pojavile slične nerednosti kakor pri nas.

Ideja smotrene štednje je lahko zelo koristna, toda le tedaj če se poslovanje zadrug uredi tako, da je izključena spekulacija in da so vsakemu članu, najsi pristopi kadarkoli, zagotovljene enake ugodnosti. Skratka, ves ustroj teh zadrug mora biti postavljen na solidno bazo. Če to zaenkrat ni mogoče urediti s posebnim zakonom, tedaj se naj postavi potrebne norme začasno v drugi obliki.

Pri tem bi bilo treba posebno paziti na one zadruge za smotreno štednjo, ki jih ne moremo prištevati med takozvane gradbene hranilnice. Poslovanje takih zadrug je tudi drugod dalo največ povoda za pritožbe. Avstrijska vlada je letos v aprilu smatrala za potrebno, da te zadruge z zasilno uredbo prišli k likvidaciji in jih sploh prepove, dočim je prave gradbene hranilnice dopustila, seveda pod pogojem, da svoje poslovanje prilagodijo gotovim predpisom in stalni kontroli.

Kakšna bo usoda zadrug za smotreno

štednjo pri nas, danes še ni jasno; vsekakor pa bo treba njihovo delovanje, če bo dopuščeno njihov nadaljnji obstoj, stalno najstrožje kontrolirati in postaviti na tako podlago, da ne bodo emi člani oškodovani na korist drugih.

Pravih gradbenih hranilnic, kakor so zlasti v Angliji in Ameriki, je pri nas še malo. Ideja gradbenih hranilnic ni slaba in bi jo bilo treba pospeševati. Seveda pa je tudi tu potrebno, da je njihov ustroj soliden in da je poslovanje pod stalno kontrolo. V Nemčiji, kjer so se gradbene hranilnice po vojni zelo pomnožile, se je izkazalo, da se je tudi med nje zaradi pomanjkanja zakonite podlage in stalne kontrole vgnezdilo mnogo nesolidnega. Po temeljitim razčiščenju, ki se je izvršilo zadnje leto, je ostalo sedaj le še 70 finančno močnih gradbenih hranilnic, ki uživajo tudi znatno podporo iz javnih sredstev, dočim je vlada ostalih 230 prisilila deloma v konkurz in v likvidacijo, deloma pa k fuziji z drugimi hranilnicami.

Razmišljati bi bilo treba tudi o tem, ali naj se sploh dopusti brezobrestni sistem, ki omogoča, da najboljši odreže oni, ki pride takoj za posojilo na vrsto, dočim je oškodovan oni, ki mora dolgo čakati na posojilo. V švicah si pomagajo večinoma na ta način, da morajo oni, ki pridejo za posojilo na vrsto že pred potekom 5 let članstva, plačevati 1–5% izravnalnih obresti na korist onim, ki pridejo šele po daljšem čakanju na vrsto. Pa tudi ta sistem se mnogim zdi nesoliden. Najboljše bi menda bilo, da bi se brezobrestni način poslovanja, sploh opustil, in da bi se tako za vloge kakor tudi za posojila računale obresti, četudi nizke, kakor je to povsod v Angliji in Ameriki in deloma v Nemčiji. Saj tudi pri brezobrestnem sistemu niso posojila dejansko brezobrestna, ker je treba pač na ta ali oni način prispevati vsaj za upravne stroške.

Ker bi bilo baš v sedanjih naših razmerah potrebno, da se v svrhu smotrene kolektivne štednje razvijejo tudi pri nas zdrave in solidne gradbene hranilnice, zato naj bi se vprašanje ustroja teh hranilnic in njihove kontrole čim prej uredilo.

Jutri zaključek velesejma

Tudi včeraj je bil pri znižani vstopnini 5 Din, ki velja do konca velesejma, poset jesenskih razstav zelo dober. Za nedeljo pa se v splošnem pričakuje enak naval kakor je bil v petek na praznik.

Kmetijska družba ima letos na jesenski razstavi nad vse bogato zalogo vseh kmetijskih strojev. Prodaja je dobra in je zanimanje zlasti za pluge, slamočnice, gnojne sesalke, reporeznice, sejalnice in žitočistilnike. Imela je kupce tudi iz Italije, ki so navzile visoki zaščitni carini interesi posebno za mlatilnice in bencinske motorje.

Poštna uprava oddaja tudi na jesenski razstavi prav dobre detektorje docela zastoj. Naročnik plača samo 3-mesečno pristojbino za radio, skupaj 75 Din, in pa 50 Din za kolek.

Posetnike ponovno opozarjamo, da ima Zveza mlekarških zadrug bogato izbiro poltridih in mehkih sirov. Posebno v zadnjem letu beleži naše stvarstvo glede produkcije raznih novih vrst odlične uspehe (edamska salama, stepni sir, ki se izdeluje po načinu v sibirski stepi; planinski trapist, romadour, desertni siri). Mlekar-

na v Velikih Laščah pa izdeluje že šest mesecev prav dober roquefort, ki zahteva pri izdelavi prav posebno pažnjo.

Vinska razstava na velesejmu. Čim bolj se bližamo koncu razstave, tem večji postaja obisk vinske razstave. Zadnje dni, osebno na praznik so obilni obiskovalci to vinsko razstavo že tako oskubili, da je nastala precejšnja praznota. Nekaj finejših sort so morali nadoknaditi, da pridejo vsi obiskovalci — interesi se na svoj račun. Ljubljanci se krčevito drže pri ljubljenski jim krškega cvička in Zorkove črline iz Vinjega vrha pri Beli cerkvi, enako pa je priljubljen tudi neprekosljivi renski rizling vinarke šole in Priferjev muškati silvanec iz Maribora, dišeči traminec in izborni rizling štajerske hranilnice v Podlehniku pri Ptuj, ter izbor šipon in murski biser Bovičev iz Gor. Radgona. Najbolje pa je, da se interesi sami prepričajo in sami sodijo. Za nakup je sedaj najprimernejši čas, kajti kakor kaže, bo letošnja trgatve gotovo za polovico slabša od lanske. Kupci dobe na razstavi vsa potrebna pojasnila in naslove producentov brezplačno.

Povečana likvidnost denarnega trga

Za trenutno stanje na našem denarnem trgu so prav značilne številke iz najnovejšega stanja Poštne hranilnice za avgust. V tem mesecu so se hranilne vloge na knjižice pri Poštni hranilnici znova dvignile za 11,5 milijona Din, tako da so dosegle skupno vsoto 512,3 milijona Din. Zadnje mesece je bil priliv novih vlog izredno velik. Od začetka leta so se vloge povečale že za 69,6 milijona Din, od začetka leta 1932. pa znaša prirastek 178 milijonov Din. Število izdanih hranilnih knjižic je naraslo že na 246.753 (v začetku leta 222.956).

Rekordno stanje je za beleženo tudi pri čekovnih vlogah. Čekovne vloge (na katere kakor znano Poštna hranilnica ne plača nobenih obresti) so se od konca julija povečale za 180,8 milijona Din in so dosegle rekordno višino 1082,6 milijona dinarjev (lani v avgustu 778,3 milijona dinarjev). Doslej je stanje žirovni vlog samo enkrat prekoračilo mejo ene milijarde, namreč ob koncu lanskega novembra, ko je doseglo 1001,3 milijona Din. Na izredno višino pa se je v avgustu dvignilo tudi čekovni promet, ki je znašal 5869 milijonov (v juliju 5065, v juniju 4944). Tako velikega čekovnega prometa ni imela Poštna hranilnica že skoro 3 leta (od novembra 1930.).

Kakor kažejo vsi ti znaki, se likvidnost našega denarnega trga naglo zboljšuje. Na hranilnih vlogah in čekovnih vlogah skupaj je v teku avgusta priteklo v Poštno hranilnico nič manj kakor 192 milijonov dinarjev. Rekordno stanje čekovnih vlog, ki je že prekoračilo eno milijardo, pa nam priča, da so se razpoložljiva sredstva našega gospodarstva dvignila. Če bi bilo urejeno vprašanje normalizacije našega kreditnega organizma, bi z namenom tega denarja, ki se danes brezobrestno nalaga pri Poštni hranilnici, našel pot do naših denarnih zavodov, četudi bi le ti plačali nizke vložne obresti. Čeprav se tudi pri privatnih denarnih zavodih opaža zadnje mesece izboljšanje, se vendar še mnogi prejšnji komentari bank poslužujejo le Poštne hranilnice za plačilni promet, ki so ga prej vršili preko privatnih denarnih zavodov.

Da pa gre pri novih denarnih sredstvih, ki so pritekla v Poštno hranilnico, dejansko le za sredstva iz tekočega poslovnega prometa, nam potrjuje dejstvo, da se odstotek virmanskega prometa od skupnega čekovnega prometa navzile povečanju čekovnih vlog (od 890 milijonov v juniju na 1083 milijonov v avgustu) ni zmanjšal, temveč se je celo še dvignil; v avgustu je znašal 50,1 %, dočim se je od začetka leta 1931. gibal vedno precej pod 50 %.

Naraščanje tujih sredstev in prometa pri Poštni hranilnici v primeri z lanskim

letom nam kaže naslednja zanimiva primerjava (v milijonih Din):			
hranilne vloge ob	1932	1933	razlika
koncu avgusta	391	512	+ 121
čekovne vloge ob			
koncu avgusta	778	1083	+ 305
skupaj vloge	1169	1595	+ 426
čekovni promet v avgustu	4803	5869	+ 1066

Ob koncu avgusta je imela Poštna hranilnica vsega 1595 milijonov hranilnih in čekovnih vlog, to je za 426 milijonov več nego lani. Čekovni promet je bil za eno milijardo večji nego lani. Od začetka leta do konca avgusta pa je znašal vsi čekovni promet 38,8 milijarde Din, dočim je lani v istem razdobju dosegel le 35,8 milijarde Din.

Gospodarske vesti

— Rudarska produkcija se dviga, le premogovina še pada. V prvem letošnjem polletju zaznamuje naša produkcija rud znatno zboljšanje; le produkcija premoga je bila v primeri z lanskim prvim polletjem manjša. Statistika rudarske produkcije izkazuje naslednje številke (v tonah):

I. polletje	1933	1932	
premog	2.003.700	2.239.600	— 10,4 %
bakrena ruda	274.260	86.870	+ 215,0 %
svinč. ruda	322.730	236.320	+ 36,6 %
žel. ruda	20.220	16.100	+ 25,7 %
bavskit	24.925	20.187	+ 23,7 %
krom. ruda	12.850	14.810	+ 13,2 %
pirit	8.615	6.521	+ 32,2 %

Razvoj našega rudarstva kaže torej razmeroma ugodno sliko. Tudi naša topilniška produkcija se je dvignila. Produkcija železa, ki je lani v prvem polletju skoro došla prenehala (samo 450 ton) se je letos v prvem polletju zopet povzpela na 15.554 ton.

— Neprotokolirane firme smejo še nadalje nabavljati plačilna sredstva za inozemstvo. Na vesti, da firme, ki niso odno protokolarne, ne morejo nabavljati plačilnih sredstev za inozemstvo, se je Zbornica TOI v Ljubljani obrnila na ministristvo financ, obenem pa tudi na Narodno banko v Beogradu in je dobila od te pod številko 155.289 od 5. septembra 1933 nastopno obvestilo: »Prejeli smo Vaše pismo s poslanim nam prepisom pisma, katerega ste poslali ministristvu financ in Vas v zvezi s tem obveščamo, da ni ukinjena možnost opravljanja tudi z obrtnico namesto potrdila o protokolarci firme. Ta odredba je kakor tudi za potrdilo o protokolarci uveljavljena v čl. 3 in 6 deviznega pravilnika.

Gornje obvestilo potrjuje torej naziranje, ki smo ga o tej stvari iznesli v »Jutru« (27. avgusta), da namreč z razveljavanjem druge točke pojalni finančnega ministra od 31. oktobra 1931 ni ukinjeno opravljanje z obrtnim listom (namesto s potrdilom o protokolarci), ker ostane ne-

Halo

Prosimo za pažnjo!

Prinašamo Vam najnovejšo izdelke največje evropske radio industrije: Philips Super Inductance, princip, ki je prišel s tem novim tipom do popolnega izraza in dosegel tisto zaupanje, ki je bilo zaželeno.

NAŠE ODLIKE SO:

- Selektivnost
- Točna in čista reprodukcija
- Ravnanje samo z enim gumbom
- Pogodbene cene

Prospekte in informacije pošiljamo in dajemo na zahtevo brezplačno. Ogledate si aparate na velesejmu! Ugodni plačilni pogoji.

H. SUTTNER
LJUBLJANA

PHILIPS
"Super-Inductance"

834 634

spremenjeno v veljavni člen 3. deviznega pravilnika, ki pravi, da je treba pri nabavi inozemskih plačilnih sredstev predložiti potrdilo o protokolarci o odnosu obrtni list.

— Izplačilo kupona 7% investicijskega posojila. Ker bo 15. t. m. zapadel nov kupon (št. 24) obveznic 7% investicijskega posojila iz leta 1921. objavlja oddelek za državne dolge pri finančnem ministristvu, da bodo lahko ta kupon izplačevali: vse državne uprave, Poštna hranilnica in njene podružnice ter pošte in končno oddelek za državne dolge v Beogradu. Istočasno se opozarja imetniki tega posojila da je 14. september skrajni rok za izplačilo 14. kupona, ki je zapadel v plačilo pred 5 leti.

— Oddaja dimnikarskih del na vojaških objektih se bo vršila potom ofertne licitacije 1. oktobra pri komandi ljubljanskega vojnega okrožja v Ljubljani.

— Oddaja zakupa restavracije na postaji Maribor gl. kol. se bo vršila potom licitacije 4. oktobra pri direkciji državnih železnic v Ljubljani.

— Dobave. Direkcija državne železarnice Vares sprejema do 20. t. m. ponudbe glede dobave 750 m jeklenih vrvi. Direkcija državne rudnika Banja Luka sprejema do 21. t. m. t. l. ponudbe glede dobave električnega materiala in telefonskih naprav. Dne 14. oktobra se bo vršila pri direkciji državnih železnic v Zagrebu ofertna licitacija glede dobave materiala za gornji ustroj (vijaki, groverjevi obroči, spojnice, žebliji, tirefondi, podložne plošče ito.)

Hmelj

+ Zalec, 9. septembra. Na hmeljekem trgu je zelo mirno. Cene se gibljejo med 75 in 80 Din za kg. Nemški kupci še vedno čakajo na izvedbo sklepa ministristvega sveta v vprašanju začasnega vezanosti klirinških dinarjev, zato trenutno ne kupujejo. Le posamezni trgovci nakupujejo večje količine zlasti iz grobnih krajih okoliša, kjer doba blago ceneje.

Položaj na naših borzah

Pretekli teden je znašal devizni promet na ljubljanski borzi 2,22 milijona Din nasproti 3.00, 3.19, 1.77 in 1.72 milijona Din v zadnjih 4 tednih. Na deviznem trgu ni bilo večjih sprememb. Dolar in funt sta se precej umirila. Deviza Newyork notira sedaj (s premijom) 51,02 Din za 1 dolar nasproti 51,69 Din ob koncu zadnjega tedna.

Na tržišču državnih papirjev je vojna škoda po znani hosi sredi avgusta (ko je bil dosežen tečaj 250) pred 14 dnevi padla na 230 — 231; prejšnji teden se je tečaj zopet popravil na 241 — 243. sredi minulega tedna pa celo na 244 — 248 in šele proti koncu tedna le tečaj za malenkost popustil na 243 — 244.

Curih. Pariz 20.255, London 16.575, Newyork 366, Bruselj 72.175, Milan 27.28, Madrid 43.20, Amsterdam 208.80, Berlin 123.35, Dunaj 57.50, Stockholm 85.40, Oslo 83.20, København 74, Praga 15.33, Varšava 57.90, Bukarešta 8.08

Dunaj. (Tečaj v priv. kliringu.) Beograd 11.55, London 29.11, Milan 47.84, Newyork 641.31, Pariz 35.53, Praga 25.34, Curih 175.34, 100 S v zlatu 128 S papir.

Efekt

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 12.90, Državne železnice 15.35, Trboveljska 12.80, Alpine-Montan. 11.05.

Blagovna tržišča

ZITO.

+ Chicago, 9. septembra. Začetni tečaji: Pšenica: za december 86, za maj 90; koruza: za december 51, za maj 56,75; ri: za maj 76,50.

+ Winnipeg, 9. septembra. Začetni tečaji: Pšenica: za oktober 70,125.

+ Novosadska blagovna borza (9. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet 86 vagonov. Pšenica (78 kg): baška, okolica Novi Sad, srednjebaška, baška, ladja Tisa, gornje-banatska 107 — 109; baška, okolica Sombor 105 — 107; gornjebaška, baška, poliska 110 — 112,50; sremska, elavonska 104 — 106; baška ladja Dunav ali Begej 106 — 108; južnobanatska 97,50 — 100. Oves: baški in sremški 55 — 57,50; slavonski 54 — 56. — Ječmen: baški in sremški, 64/65 kg 62,50 do 65. — Koruza: baška 62 — 64; baška, okol. Sombor, banat, srem. 63—65; slavon. 65—67; baška ladja Sava 65 — 67; ladja Begej 66 do 68; ladja Dunav 67 — 69. Moka: baška, banatska »0« in »0g«, 207,50 — 227,50; »2« 187,50 — 207,50; »5« 167,50 — 187,50; »6« 137,50 — 157,50; »7« 95 — 105; »8« 50 do 52,50; banatska, sremska »0g« in »0g« 197,50 — 212,50; »2« 177,50 — 192,50; »5« 157,50 — 177,50; »6« 127,50 — 142,50; »7« 90 — 100; »8« 50 — 52,50. Otrobi: baški, sremški 42,50 — 45; banatski 40 — 42,50. Fižol: baški, sremški 100 — 105.

Dež kot prirodni čudež

Globoko v puščavi Sahari, več dni hoda od zelenice Sina se raztezajo, kolikor daleč seže oko, ogromne peščene planjave, ki žehtijo od vročine. Ta pas je strah vseh karavan, ki potujejo skozi puščavo, kajti v tem predelu ni bilo zadnjih 46 let niti kapljice dežja. Sele letos se je usmislilo nebo tega kraja. Odprle so se nebeške zavrtornice in kakor da so hotele popraviti vse, kar so zamudile v šest in štiridesetih letih, je voda zalila peščeno morje.

Dež je bil čudež, kajti v svojem življenju so ga videli le najstarejši prebivalci tega nesrečnega pasa. Ko je začelo deževati, so otroci vpili od strahu in groze. Skrili so se v najvarnejše koticke šotorov in čakali, kdaj jih bo konec. Vodo, oziroma mokroto so poznali samo iz posod in cistern, ki so prihajale iz oaze.

Tudi živali je presenetil dež. Dve karavani kamel, ki ju je nevihta zajela sredi poto, sta se razbežali na vse strani. Jezdece so pometale živali s hrbta, tovore so odvrle in vodniki jih niso mogli ne ukrotiti ne ujeti.

Sele polagoma so se prebivalci suhega saharskega pasa privadili nenavadnega doživljanja. Ko je nevihta ponehala, so z začudovanjem gledali mokri pesek, luže, ki so se ponekod nabrale in po pili deževnico. Samo nekoliko ur je trajal ta čudežni prirodni pojav. Potem je sonce zopet pritisnilo z neusmiljeno silo in začelo žgati zemljo po stari navadi.

Mollisona pred novim poletom

Amy Johnson-Mollison je izjavila ameriškim novinarjem, da bo s svojim možem, letalcem Mollisonom, v kratkem podvela nepretrgan polet v daljavo. S poletom hočeta zakonca iztrgati prvenstvo, ki sta si ga nedavno izprilila francoska letalca Codos in Rossi. Mollisona bosta letala iz New Yorka čez Atlantski ocean in čez Evropo v Bagdad.

Hranilne knjižice
kupimo, prodamo, iznaj-
dimo, posojimo, najam-
ujemo pri Posojilni zvezi
d. št. 4, Zagreb, Prilika ul.
d. št. 4, Zagreb, Prilika ul.
d. št. 4, Zagreb, Prilika ul.
d. št. 4, Zagreb, Prilika ul.

Knjižico Kmetke
hranilnice
v Ljubljani prodam. —
Ponudbe pod št. 3500-16
dinarjev na ogl. odd. št. 16
»Jutra«.

Hranilne knjižice
kupujemo in prodamo
na iste dane. Posojila
posojila. Strogo solidna
in hitra izplačila. —
Znamka za odgovor. —
Posojilni zavod d. št. 4,
Zagreb, Zastopnik: Ri-
dolf Zora, Ljubljana, —
Gledališka ul. 12.

15—20.000 Din
posojila iščem
proti knjižici. Ponudbe na
oglas. oddelku »Jutra« pod
značko »Dobre obresti«.

Dame in gospodje!
Posojilnica večjega ho-
tela in restavracije, v
nem. večjem promet-
nem delu, 45 let star,
Slovenec, neodvisen, s
60.000 Din gotovine, išče
v svrhu kakojnega pre-
vzema, zatega, hotela
(v našem in okoljskem
inventarju), družbeno
po možnosti neodvisno,
ali družbeno, z naj-
manj 50.000 Din gotovi-
ne. Hotel poseljen cel-
no leto, promet preko
milijuna letno. —
Prednost imajo neodvis-
ni natakari, katere
poseljuje osebno to-
delstvo pravico, ali pa so
tiskar, sobarice, odno-
se, gospodje hotelske
struke. Ker se hotel iz-
redno ugodna prilika s
svojim trajno eksisten-
co (kar je mogoče oseb-
no se prepričati na licu
mesta) predstavlja, se
reflektante za takojšnji
odločitve in sporočilo
na ogl. odd. »Jutra«
pod št. 35166-16.

Iščem posojilo
proti knjižici na prvo me-
sto in 10% obresti. Po-
nudba s navedbo vaše
prosim na oglasni oddelku
»Jutra« pod »Hipotekne«.

Družabnika
sprejem dobro vplevano
restavracijsko podjetje za-
radni nutnega razširja-
nja. Garantirano naj-
manj 30 odst. čistega
dobička. Predpogoj so-
družništva. Prosim, da
imamo avtomobilski ali
soferji. Ponudbe pod
»100.000« na pod. »Jutra«.
Maribor. 35260-16

Mlad trgovec
išče posojila 15 do 25
tisoč Din proti dobrih
obrestih, ostroma želja
spomasti damo, ki bi
lahko sodelovala. Denar
bi bil z garancijo knji-
žice. Ponudbe na oglas.
odd. »Jutra« pod »Ga-
rantna in udeležba«.

Kam pa, kam?
Vauka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
na št. 5 Din. (18)

Prav lušno
se boste imeli danes v
gostilni. Zagnanje, si-
tarski, se priporoča An-
gelica Španzer, Stara pot 7
35092-18

**Na prašička, peče-
nega na raznju**
v gostilni v Kersnikovi
(Novi) ulici št. 8, s. 1.
poroča se Milan Prižlić.
35231-18

V najem
Vauka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
na št. 5 Din. (17)

Pektarijo
s inventarjem oddam v
najem, proti kavolji 1000
Din. Najemna nika. —
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 35092-17

Gostilniški lokal
iščem, najraje kje na Go-
renjskem. Ponudbe na ogl.
odd. »Jutra« pod št. 35092-17

Gostilno
na prometni točki v Lju-
bljani ali na daleč v in-
dustrijskem kraju, vsem
takoj v najem. Polozaj
potrebno kavoljo. — Po-
nudbe s opisom prometa
na oglasni oddelku »Jutra«
pod št. »Kavolje« 35091-17

Trgovino
mešane blaga, dobro vple-
ljano, zaradi enostavne
službe prodam ali oddam
v najem. Blago ali bre-
zplačno. Vauka beseda 1
din, za dajanje naslova ali
na št. 5 Din. (17)

Stanovanje
za takoj ali pa s 1.
oktobrom iščem s sad-
nim vrtom za gojenje
fazanov na periferiji ali
v bližini gozda, even-
tuelno blizu v najem. —
Ponudbe na ogl. odd. »Jutra«
pod »Pana-
narije«. 35261-17

Novozidano hišo
soba in kuhinjo, pred-
soba, ahramba, bra-
nda, v let. 1200 m²
zemlje, ob glavni cesti,
prodam. Cena 38.000 di-
narjev. Naslov v oglas-
nem odd. »Jutra«. 35262-20

Parcela
na prodaj poleg osnovne
in mešane kote v Zg.
mestni, Ljubljana, 35093-20

Hiša z vrtom
13 minut od elektrike
18.000 Din. Poizve se
Zagreb, ulica 1, Kode
Jedro. 35097-20

Blizu Medvod
poseljen predam zemljišče,
srednje lepih izletnih točk
in amike. Danica Drnov-
sek, Zlebe 10. 35262-20

Hišo
skoro novo, s elektriko,
vredno ter vsemi potrebnimi
prilagoditvami, prodam
v najem. Cena 38.000 di-
narjev. Naslov v oglas-
nem odd. »Jutra«. 35262-20

Dvorniško hišo
s velikim vrtom, pred-
soba, ahramba, bra-
nda, v let. 1200 m²
zemlje, ob glavni cesti,
prodam. Cena 38.000 di-
narjev. Naslov v oglas-
nem odd. »Jutra«. 35262-20

Parcela
tik, travnata, 500 m²
poceni, tuji za knji-
žice, prodaj. Realiteta pi-
sarna Grašek, 35262-20

Nekretnine
vaših hrta
na kupovanjem i pro-
stovoljno poseljena pla-
nja. Vauka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
na št. 5 Din. (18)

Mila na kamne
vzemem v najem ali na
polovico, takoj ali do 1.
januarja. Naslov v ogl.
odd. »Jutra«. 35260-17

Pekarno
kjer koli na prometnem
kraju vsemu majki v na-
jem. Naslov v oglasnem
odd. »Jutra«. 35091-17

Gostilno
vzemem v najem. Ponudbe
na oglasni oddelku »Jutra«
pod značko »100.000«. 35098-17

Novo gostilno
oddam na račun oseb, ki
vložijo 5000 Din kavol-
je. Naslov v ogl. odd. »Jutra«.
35175-17

Gostilno
vzemem v najem ali na
račun na prometnem
kraju, vsemu tudi bu-
fet ali vinotok. Ponud-
be na ogl. odd. »Jutra«
pod značko »Bifet ali
vinotok«. 35171-17

Lokali
Vauka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
na št. 5 Din. (19)

Brivski salon
v prijaznem letovskem me-
stecu na slovenskem, v
okoliščini, napredaj. Potre-
ben kapital 8000 Din. Po-
nudbe na oglasni oddelku
»Jutra« pod št. »Dobra
eksplicitacija«. 35094-19

Lokal za buffet
s inventarjem oddam na
račun. Ponudbe na oglasni
odd. »Jutra« pod št. »U-
godno«. 35093-19

Hotel na
gornjem Jadranu
oddam v najem s sku-
pom vsega inventarja.
Ima 12 novo opremljenih
soba s točkovno vodo. Na
projav pod zelo ugodnim
pogojem. Poizve se da-
lečica hotela »Zagreb«.
Senj. 35012-19

**Kavarno-
restavracio**
novo zgrajeno, na najlep-
šem kraju (Zagreb), od-
dano takoj v najem. Pi-
smena vprašanja na In-
terneta, Zagreb, Ma-
sarykova 28, pod broj 3-
35262-19

Lokal
za pisarno ali trgovino
takoj od D. Ročev, Ko-
lovodova ulica št. 35/L.
35144-19

Lokal s skladiščem
naprosto Križevniški cer-
kve oddam. Pisemne po-
sode na oglasni oddelku
»Jutra« pod »1. novembra«.
35160-19

Veliko delavnico
(78 m²) oddam. Poizve se
v Srebrski ulici 24/II deono
»Jutra«. 35240-19

Brivnico
v industrijskem kraju, po-
kraj s stanovanjem, peko-
valno, oddam. Pisemne po-
sode na oglasni oddelku
»Jutra« pod »1. novembra«.
35160-19

2 krasni parceli
sagov. pod Ročev, Ko-
lovodova ulica št. 35/L.
35144-19

Novo vilo
petetranjsko, moder-
no urejeno, s velikim
vrtom, prodam. Naslov v
ogl. odd. »Jutra«. 35279-20

Min in žago
na vodni pogon kupim v
prometnem kraju. Ponud-
be s popisom obrata in
vsemu, prodam na oglasni
odd. »Jutra« pod št. »Zaga«.
35276-20

Malo površ. parcelo
kupim. Ponudbe na oglas.
odd. »Jutra« pod št. »Tako-
pi«. 35261-20

Nova vila
z vrtom, na lepem kraju
v Ljubljani, oddam. Pro-
simo, brez predpogojev.
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 35093-20

Realiteta pisarna
Adamić
Vojakova 4.
Prodaja v Ljubljani:
HISA, novozidana, tri-
nadstropna, 18 stano-
vanjska, superkom-
fortna, donos 260 t.
travniki na razpolago. Ima
1.500.000. Cena 3.300.000.
HISA, novozidana, dvo-
nadstropna, trgovska,
donos 120.000, hipote-
ka 360.000. — Cena
1.500.000. Tudi knji-
žice.

Vila štiristranjska
vila, štiristranjska, tri-
nadstropna, 18 stano-
vanjska, superkom-
fortna, donos 260 t.
travniki na razpolago. Ima
1.500.000. Cena 3.300.000.
HISA, novozidana, dvo-
nadstropna, trgovska,
donos 120.000, hipote-
ka 360.000. — Cena
1.500.000. Tudi knji-
žice.

Enonadstrop. hišo
v kateri je dobro izo-
gotovljena s prostornim
vrtom, zaprtim koci-
štem, katero le redno v
porabi. Električna luč in
drugo gospodarsko po-
stojilo. — Prosvetna
mestna hiša je približno
12 točkov prodam zaradi
staviti. — Vse zgoraj
omentiono se nahaja v
travniki, ki le letovska
točka. Naslov v oglas-
nem odd. »Jutra«. 35113-20

Dvorniško hišo
s velikim vrtom, pred-
soba, ahramba, bra-
nda, v let. 1200 m²
zemlje, ob glavni cesti,
prodam. Cena 38.000 di-
narjev. Naslov v oglas-
nem odd. »Jutra«. 35262-20

Parcela
tik, travnata, 500 m²
poceni, tuji za knji-
žice, prodaj. Realiteta pi-
sarna Grašek, 35262-20

Nekretnine
vaših hrta
na kupovanjem i pro-
stovoljno poseljena pla-
nja. Vauka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
na št. 5 Din. (18)

Parcela
tik, travnata, 500 m²
poceni, tuji za knji-
žice, prodaj. Realiteta pi-
sarna Grašek, 35262-20

Nekretnine
vaših hrta
na kupovanjem i pro-
stovoljno poseljena pla-
nja. Vauka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
na št. 5 Din. (18)

Parcela
tik, travnata, 500 m²
poceni, tuji za knji-
žice, prodaj. Realiteta pi-
sarna Grašek, 35262-20

Nekretnine
vaših hrta
na kupovanjem i pro-
stovoljno poseljena pla-
nja. Vauka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
na št. 5 Din. (18)

Parcelo
ob Vodovodni cesti pro-
dam. Naslov pove oglasni
odd. »Jutra«. 35215-20

Tristanovani. vila
za Bežigradu, radi pre-
solvne ugodne napredaj.
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 35268-20

Krasna vila
napredaj na kraju ob
Tyrševu (Dunajski cesti)
za delno gotovino, osto-
lo proti knjižicam. Mest-
ne hranilnice Ljubljani.
Iste prijaznosti daje
poizve se da-
lečica hotela »Zagreb«.
Senj. 35012-19

Pozor, Holandci!
Dve mali krasni pose-
stvi s hmeljskimi na-
sadi v Petrovčah pri
Celju se ugodno prodaj-
ta. Ponudbe na podruž-
nico »Jutra« pod št. »U-
godno«. 35248-20

4 orale zemljišča
primerno za stacionarno
parcelo s 140 sadnimi dre-
veci, travniki in polje na
prodaj. Naslov v oglas-
nem oddelku »Jutra«. 35266-20

Posestvo
srednjelokalno, prodam v
Trenčju št. 5 pri Celju.
35097-20

Ob Bohinju. Jezeru
z lastnim dohodkom, pro-
dam zelo ugodno 2 stari-
ni parceli, s razpisom do-
hodkov. Proizve se da-
lečica hotela »Zagreb«.
Senj. 35012-19

Posestvo
nad 2 orala velika, v bli-
žini okolice Maribora — hi-
ša s 4 sobami in pritlikami,
sadni vrt z nad 300
sadnimi drevesi, vrtom in
novo pod ugodnim po-
gajem. Proizve se da-
lečica hotela »Zagreb«.
Senj. 35012-19

Ob Bohinju. Jezeru
z lastnim dohodkom, pro-
dam zelo ugodno 2 stari-
ni parceli, s razpisom do-
hodkov. Proizve se da-
lečica hotela »Zagreb«.
Senj. 35012-19

Posestvo
nad 2 orala velika, v bli-
žini okolice Maribora — hi-
ša s 4 sobami in pritlikami,
sadni vrt z nad 300
sadnimi drevesi, vrtom in
novo pod ugodnim po-
gajem. Proizve se da-
lečica hotela »Zagreb«.
Senj. 35012-19

Zidano hišo
s zemljiščem — v bližini
Plešje prodam ali oddam v
najem. Ponudbe na oglas-
nem odd. »Jutra« pod
»Posetvo«. 35094-19

**Hišo in stavbne
parcele**
15—30 Din prodam Herman
na Jelici. Vprašaji v go-
stini Florjanc na Jelici
26895-20

Trgovsko hišo
v industrijskem kraju od-
dam takoj s inventarjem
v najem. Ponudbe na po-
družnico »Jutra« v Ma-
riboru pod št. »600«. 35240-19

2 krasni parceli
sagov. pod Ročev, Ko-
lovodova ulica št. 35/L.
35144-19

Novo vilo
petetranjsko, moder-
no urejeno, s velikim
vrtom, prodam. Naslov v
ogl. odd. »Jutra«. 35279-20

Min in žago
na vodni pogon kupim v
prometnem kraju. Ponud-
be s popisom obrata in
vsemu, prodam na oglasni
odd. »Jutra« pod št. »Zaga«.
35276-20

Malo površ. parcelo
kupim. Ponudbe na oglas.
odd. »Jutra« pod št. »Tako-
pi«. 35261-20

Nova vila
z vrtom, na lepem kraju
v Ljubljani, oddam. Pro-
simo, brez predpogojev.
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 35093-20

Realiteta pisarna
Adamić
Vojakova 4.
Prodaja v Ljubljani:
HISA, novozidana, tri-
nadstropna, 18 stano-
vanjska, superkom-
fortna, donos 260 t.
travniki na razpolago. Ima
1.500.000. Cena 3.300.000.
HISA, novozidana, dvo-
nadstropna, trgovska,
donos 120.000, hipote-
ka 360.000. — Cena
1.500.000. Tudi knji-
žice.

Vila štiristranjska
vila, štiristranjska, tri-
nadstropna, 18 stano-
vanjska, superkom-
fortna, donos 260 t.
travniki na razpolago. Ima
1.500.000. Cena 3.300.000.
HISA, novozidana, dvo-
nadstropna, trgovska,
donos 120.000, hipote-
ka 360.000. — Cena
1.500.000. Tudi knji-
žice.

Enonadstrop. hišo
v kateri je dobro izo-
gotovljena s prostornim
vrtom, zaprtim koci-
štem, katero le redno v
porabi. Električna luč in
drugo gospodarsko po-
stojilo. — Prosvetna
mestna hiša je približno
12 točkov prodam zaradi
staviti. — Vse zgoraj
omentiono se nahaja v
travniki, ki le letovska
točka. Naslov v oglas-
nem odd. »Jutra«. 35113-20

Dvorniško hišo
s velikim vrtom, pred-
soba, ahramba, bra-
nda, v let. 1200 m²
zemlje, ob glavni cesti,
prodam. Cena 38.000 di-
narjev. Naslov v oglas-
nem odd. »Jutra«. 35262-20

Parcela
tik, travnata, 500 m²
poceni, tuji za knji-
žice, prodaj. Realiteta pi-
sarna Grašek, 35262-20

Nekretnine
vaših hrta
na kupovanjem i pro-
stovoljno poseljena pla-
nja. Vauka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
na št. 5 Din. (18)

Parcela
tik, travnata, 500 m²
poceni, tuji za knji-
žice, prodaj. Realiteta pi-
sarna Grašek, 35262-20

Nekretnine
vaših hrta
na kupovanjem i pro-
stovoljno poseljena pla-
nja. Vauka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
na št. 5 Din. (18)

Parcela
tik, travnata, 500 m²
poceni, tuji za knji-
žice, prodaj. Realiteta pi-
sarna Grašek, 35262-20

Nekretnine
vaših hrta
na kupovanjem i pro-
stovoljno poseljena pla-
nja. Vauka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
na št. 5 Din. (18)

Nekretnine
vaših hrta
na kupovanjem i pro-
stovoljno poseljena pla-
nja. Vauka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
na št. 5 Din. (18)

Štiristranovani. hišo
oddam v najem s 1.
oktobrom na Gorenj-
skem. Naslov v ogl. od-
delku »Jutra«. 35150-20

Enosob. stanovanje
oddam s 1. oktobrom v Mo-
stah — Ciglarjeva ul. 31.
35129-21

Majhno stanovanje
(ena soba s kuhinjo v
suterenu, ev. druga so-
ba v podstrešju) suho
in solinčno oddam v vili
par minut od glavne
pošte Ljubljana mirni
stranki. Vprašanja s po-
družnostmi na oglasni
odd. »Jutra« pod
»N. P.«. 35109-21

Enosob. stanovanje
lepo, oddam za oktober.
Mirni stranki brez otrok v
Rutarjevi ulici št. 5.
35170-21

Stanovanje
soba in kuhinjo oddam za
1. oktob. Rožna do-
lina, c. 7. št. 11.
35152-21

Stanovanje
soba in kuhinjo oddam v
Zg. Siki št. 138 (Korošci)
35014-21

2 dvosobni
stanovanji
oddam takoj v Kolodvors-
ki ulici št. 35/L.
35145-21

Dvosob. stanovanje
komfortno, kopalnica, bal-
kon, posleška soba, pra-
nica itd. oddam s no-
vembrom. Informacije: Tr-
savska 8. 35047-21

Več stanovanj
odd. takoj Tribuš, Glince,
Trsavska 6, telefon 3605.
35208-21

Enosob. stanovanje
oddam v Rudniku šte-
vilka 60 s 15. septem-
brom ali 1. oktobrom.
Cena 150 Din. Zrimšek
A., Moete, Vredovčeva 5.
35235-21

Dvosob. stanovanje
s kabineto, v centru
oddam s 1. oktobrom.
Ponudbe na ogl.
odd. »Jutra« pod »600«. 35242-21

Dvosob. stanovanje
zračno, s prostorno ku-
hinjo in pritlikami
ter lepim vrtom, v pa-
lami vasi v Savinjski
dolini se odda s 1. ok-
tobrom. Ugodno in primerno
za upokoje. — Ponudbe
na podružnico »Jutra«
v Celju pod »Stanova-
nje«. 35245-21

Trisob. stanovanje
solinčno, v mestotrajnem
centru, s namiznim
komfortom, takoj oddam.
Naslov v oglasnem odd.
»Jutra«. 35049-21

Dvosob. stanovanje
zračno, s prostorno ku-
hinjo in pritlikami
ter lepim vrtom, v pa-
lami vasi v Savinjski
dolini se odda s 1. ok-
tobrom. Ugodno in primerno
za upokoje. — Ponudbe
na podružnico »Jutra«
v Celju pod »Stanova-
nje«. 35245-21

Stanovanje
soba, kuhinjo, oddam
v pritlikami oddam
takoj ali s 1. oktobrom.
Podlinskih 41, Sika
35096-21

Štirisob. stanovanje
s kopalnico, v vili sredi
Ljubljane takoj oddam.
Ugodno za zdravila ali
zobozdravila. Naslov pove
oglasni odd. »Jutra«. 35243-21

Dvosob. stanovanje
s kabineto in pritlikami,
oddam s 1. oktobrom.
Naslov v oglasnem odd.
»Jutra«. 35096-21

Stanovanje
lepo, solinčno, s kopal-
nico, komfortno preje-
no, del stanovanja uporablja
za poslovne prostore —
zdravila, odd. d. d. m.
Ponudbe na oglasni
odd. »Jutra«

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
ČERNE — juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3

Zlato, srebro, platin
kupuje po najvišjih cenah
vseh vrst zlata, srebra, platine
in ostalih kovin — Maribor,
Ortočeva ulica št. 8.
230-35

Razno
Vseka tura 1 Din,
za dajanje naslova ali
za šifro po 5 Din. (87)

2 sedeža v joži I. r.
oddam. Reflektanti naj
pišejo na oči. Oddetek
»Jutra« pod »Loža«.

35228-37

Izletnikom in obiskovalcem
šmarne gore
se priporoča

GOSTILNA SIRNIK
TACEN POD ŠMARNO GORO
Renovirani lokali! Dobra postrežba!
10091

Postani in ostani
član Vodnikove družbe!

ZAHVALA

Za prisrčne izraze sočutja in so-
žalja ob prerani izgubi naše blage
sopoge, sestrem in tete, gospe

JOŽEFA SKRABER
posestnice

najiskrenejša zahvala. Posebna
zahvala bodi izrečena trškemu ga-
silskemu društvu za korporativno
udeležbo pri pogrebu, čast. duhov-
ščini in vsem darovalcem vencev
in cvetja, katerega je pokojnica
tako ljubila, in končno vsem, ki
so jo spremenili v tako častnem šte-
vilu na njeni zadnji poti.

Trbovlje, dne 9. sept. 1933.

Užaloščeni soprog in sorodniki.
10111.

Zahvala

Zdravniku specialistu za ženske bolezni g. dr.
Benjaminu Ipavcu v Mariboru izrekam svojo najiskre-
nejšo zahvalo na sijajno uspehi težki operaciji mater-
ničnega raka, s katero me je rešil nevarne bolezni in
sem že po enem tednu mogla zapustiti bolniško posteljo.
Obenem se zahvaljujem za ljubeznivo in požrtvo-
valno nego ter najtopleje priporočam vsaki ženi njegov
sanatorij.

10118

ZAHVALA

Vsem, ki so z nami čustvovali in spremenili našo pre-
ljubo ženo, mamo, staro mamo, taščo in teto na njeni
zadnji poti in ji poklonili toliko lepega cvetja, se tem
potom najiskreneje zahvaljujemo.

V Ljubljani, dne 10. septembra 1933.

8891

Rodbini ŠINKOVEC-WEISSBACHER.

Specijalna

prikojevalnica
izdeluje vso damsko
garderobo, prvovrstno,
hitro konkurenčno (iz-
vežbana v inozemstvu).
Izdelovanje krojev (šni-
tov) po mer. Jožica Ku-
melj, Ljubljana, Gleda-
liška 7, pritličje.
25176-37

Kdor se je že
odločil, da si
kupi prvovrst-
ne

peči

po ceni, ta ne bo ku-
poval peči tujega iz-
delka, temveč —

domačega
Emajlirane peči siste-
ma Lutz izdeluje sa-
mo trdka

Alojzij Golob

LJUBLJANA
Gospodstvska cesta 13
10108

Sokol

Prireditev Sokola v Šiški

Sokol Šiška je združil proslavo obletni-
ce zgraditve svojega doma s proslavo roj-
stnega dne prestolonaslednika Petra. Na
praznik je priredil zelo uspešno večerno te-
lovadno akademijo, kjer so nastopili vsi
oddelki. Telovadni prostor je bil sijajno
razsvetljen z žarometi, prav posrečena pa
je bila tudi ideja, da so namesto godbe
uporabljali kromatično harmoniko, ki so jo
prenašali po zvočniku. Poleg mnogošte-
vilnega občinstva, so prisostvovali telo-
vadbi tudi člani savezne uprave SKJ s I.
podstarostno br. Ganglom na čelu. Ljublja-
na pa je zastopal podžupan prof. Jarc.

Najprej je nastopila moška in ženska
deca, za njo pa ženski naraščaj. Nato je
5 vrst vseh oddelkov izvajalo orodne vaje
na bradlji, drogu, krogih in konju. Lep je
bil nastop članov, ki so uvodoma zapeli
Schweigerjevo »Mi smo Sokoli« nato pa iz-
vajali pokrajinske zletne vaje. Tudi moški
naraščaj je nastopil s pesmijo »Pozdrav
tebi, sokolski rodu«, zatem pa je strumno
izvajal zletne vaje. Od ostalih točk je ob-
činstvu izredno ugajala igra z vrečami.
Nastopili sta dve vrsti, ki sta med seboj
tekmovali. Vsak posameznik je moral no-
siti vrečo preko različnih zaprek, nekateri
so na veliko veselje gledalcev malo pogo-
ljufali, kar pa je nastop napravilo še za-
nimivejši. Zelo posrečen je bil ples de-
votrice, ki ga je izvajal v baletnem tempu
ženski naraščaj. Najlepša je bila zaključna
točka. Trije kareji članov in moškega
naraščaja, z golimi prsmi in barvani-
mi kratkimi hlačicami so se postavili tako,
da so tvorili barve naše trobojnice. Izva-
jali so krasno kompozicijo načelnika Za-
lokarja po zvokih »Lahke kavalirije«. Toč-
ka je občinstvo silno razvnela in pritrjeva-
nje kar ni hotelo prenehati. Nstop Sokola
Šiška zasluži vso pohvalo.

Sinoči pa se je vršila v sokolski dvor-
ni predstava krasne Raynalove drame
»Grob neznanega junaka«, ki so jo mari-
borski igralci brata Koviča in Elvira Kra-
ljeva dvignili k sijajnemu uspehu. Dvorana
je bila vnaprej razprodana. Podrobnosti
bomo o uprizoritvi še poročali.

Sokolska četa na Lavrici se je zbrala
na predvečer rojstnega dne Nj. Vis. pre-
stolonaslednika Petra k slavnostni odboro-
vi seji. Zbrani niso bili samo odborniki,

marveč tudi drugi člani, a vendar ne vsi,
kar bi bilo za tako pomembno proslavo že-
leti. Br. starosta Ogrin se je v lepem nago-
voru spominjal slavljence, želeč mu še
mnogo, mnogo desetletij učkati, da bo ob
svojem prestolu združeval vse Jugoslovane
v močno, veliko Jugoslavijo. K sklepu je
povzal navzoče, da zaključijo našemu viso-
kemu bratu starosti trikratni »Zdravo!«,
čemer so se vsi navzoči navdušeno odzvali.
Drugi dan se je četa po deputaciji udeleži-
la slavnostne sv. maše v Rudniku.

Sokol Trbovlje. V proslavo rojstnega
dne prestolonaslednika se je vršila v farni
cerkvi svečana služba božja, kateri so pri-
sostvovali predstavniki javnih uradov, rud-
nika, učiteljstvo s šolsko mladino, Sokol in
druga narodna društva. Zvečer je priredil
Sokol slavnostno sejo, kateri je prisostvo-
valo številno članstvo. Br. starosta je ot-
voril sejo s pozdravom vseh navzočih, nakar
je orisal v lepih patriotizma polnih besedah
pomen proslave za Sokolstvo. Podstarosta
inž. Ivanovič pa je v vznemirjenih besedah
očrtal pomen 10 letnice prestolonasledni-
kovega rojstnega dne za državo in vse Ju-
goslovane. Po obeh patriotičnih govorih je
zaigral sokolski orkester državno him-
no, nakar je starosta zaključil sejo.

Sokol Slovenjgradec bo dne 24. t. m.
proslavil 10 letnico rojstva prestolonasled-
nika Petra z društvenim javnim nastopom
Naše društvo bo ob tej priliki pokazalo
plodove svojega celoletnega truda in dela.
Ker bo spored zelo pester in bo sodelovala
prihujena godba na pihala, se bližnja in
okoljska društva naprošajo, da ta dan ne
prirejajo svojih prireditev. Pripadniki in
prijetelje sokolstva ob blizu in daleč že
sedaj vabimo, da posetijo našo prireditev.
Zveza z avtobusi in vlaki je prav ugodna.
Prireditev bo ob vsakem vremenu, v pri-
meru dežja v dvorani. Do svidenja: zdravo!

Desetdnevni savezni prosvetni tečaj
se je letos vršil pod vodstvom saveznega
prosvetnega odbora oziroma njegovega
predsednika br. dr. V. Belačiča kakor lani
v avgustu. V Novem Sadu, kjer ima SPO
svoj sedež, se je zbralo iz vseh 25 sokol-
skih žup 61 bratov in 5 sester kot sluša-
telji tečaja. Predaval so najboljši sokolski
prosvetni delavci o vseh zadevah, ki se
tičejo smotrenega prosvetnega udejstvova-
nja v sokolski organizaciji. Prireditev je
po 10 dnevem trajanju zaključil savezni
I. podstarosta br. E. Gangl. SPO prireja
vsako leto v avgustu sličen tečaj v duhu
sokolske prosvetne štiriletko ter se opaža
zadnji dve leti znaten porast prosvetnega
dejanja v skoraj vseh edinicah.

VATO

v tablah in za odeje.
Preden krijete svojo
potrebo, zahtevajte
moje vzorce in cenik!

ARBEITER
Maribor 9965

USODA LJUDI!

Znameniti astrolog prof. Helein se je odločil brezplačno iz-
delati Vam horoskop. Njegova priznana sposobnost videti pri-
hodnost v šiviljenju drugih, ne glede na razdaljo, meji na ču-
dovitost. Prof. Helein Vam pove po resnici, kaj Vam usoda na-
pove. Vam, kdaj lahko dosežete uspeh ali kaj boste srebo itd. Nje-
gov popis minulih sedanjih in bodočih dogodkov gotovo vzbudi
Vaše začudenje in presenečenje. Ne bodite otočni, ne jadikujte,
vse se obrne na bolje.

Citajte, kaj Vam piše prof. Helein:
Spoštovani prijatelji! Ze sama objava, da bom izdeloval
horoskope brezplačno, je povzročila, da je moj tukajšnji zavod
naravnost preplavljen s takimi prošnjami. Smatram za svojo
dolžnost, da se Vam tem potom zahvalim za Vaše zaupanje.
Svoje sposobnosti dajem sedaj na razpolago vsem. Sporočite mi
svoje naslove, pokile, dan, mesec in leto rojstva in povem Vam
o Vaši bodočnosti, sedanjosti in o vseh težavah, nego bi Vi smat-
rali za možno. Samo 4 tedenske priloge v pismo 10 Din. Do-
pise naslovite na moj zavod: Astrof. labor. K. Havelka, Praga 31
— Vinohrady, poštni predal 28. J.—350. Upam, da Vam potašem
boljšo pot v bodočnost in ostajam Vaš prijatelj
prof. Helein, astrof.

Brez posebnega obvestila

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom,
prijateljem in znancem, da nas je naša nad vse ljub-
ljena soproga, mamica, stara mamica, gospa

Marija Maršič
roj. Zotter

v soboto, dne 9. t. m. ob 2. uri popoldne, previdena s
tolažili sv. vere, po kratki in mučni bolezni za vedno
zapustila.

Pogreb blage pokojnice bo v ponedeljek, dne 11. t.
m. ob 10. uri dopoldne v Braslovcah.

Braslovce, dne 9. septembra 1933.

10114

KAROL MARŠIČ, soprog; OLGA, dr. ROBERT,
RIKO, otroci; UROŠ, NIKA in SAŠA, vnuki; MA-
RA roj. KORBER in HANA roj. PAUER, sinahi.

Repertoar

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

DRAMA.

Začetek ob 20.
Četrtek, 14.: Komedia zmešnjav. Otvoritev
sezona 1933/34. Izven.

OPERA.

Začetek ob 20.
Nedelja, 10.: Marta. Izven. Znižane cene od
30 Din navzdol.

Nedelja v ljubljanski operi. Drevi ob 20.
bodo peli pod vodstvom dr. Švare in v re-
žiji g. Medvedove romantično - komično
opero »Marta«. Dejanje je ljubko, zabavno,
melodije pa prekrasne. V glavnih ulogah
nastopijo ge. Ribičeva, Bernot - Golobova,
gz. Banovec, Beletto, Zupan in Magolič. Za
predstavo veljajo znižane operne cene od 30
Din navzdol.

Priglasila za gledališki abonma za sezono
1933/34. se sprejemajo še v ponedeljek, to-
rek in sredo v veži dramskega gledališča
od 9. do 12. in od 15. do 17. Stalna abona-
ma Sreda in Četrtek sta že skoro popolnoma
zasedena. Dobiti je še nekaj eedežev na
balkonu in v galeriji. Oba ostala razpisana
abonmaja A in B pa imata še lepe sedeže
v parterju, dalje lože, kakor tudi na balko-
nu in galeriji na razpolago. Občinstvo opo-
zarjamo na ugodnost abonmaja, ki se plačuje
v desetih zaporednih mesečnih obrokih.

Društvo prijateljev Narodnega gledališča
v Ljubljani ima svojo prvo redno odborovo
sejo v ponedeljek 11. t. m. ob 18. v mestni
zbornici in ne, kakor so se glasila vabila
v mestni poštovalnici.

Razpis mariborskega gle- dališkega abonmaja

Uprava Narodnega gledališča v Mariboru
razpisuje za sezono 1933/34. abonma, ki ob-
sega 12 dramskih in 8 glasbenih predstav
in znači velik popust napram večernim ce-
nam. Plačuje se v sedmih zaporednih me-
sečnih obrokih, prve dni meseca.

Cene za vsak mesečni obrok so: Ložni
sedeži 58, 38, 31, 24 Din (za uradnike 49,
32, 27, 20); parterni sedeži 48, 38, 31 (za
uradnike 41, 32, 29); balkonski 48, 38, 29, 22
(za uradnike 41, 32, 24, 18); galerijski 24,
19, 13 (za uradnike 19, 14, 9).

Dobe se tudi bloki, ki omogočajo obisk
gledališča pri poljubnih 12 dramskih in 8
glasbenih predstavah, (izvzete so predstave,
ki imajo na lepkih označbo izvenc). Cene
teh blokov so nekoliko višje ko pri navad-
nem abonmaju. Priglasae sredejema gleda-
liška blagajna vsak dan od 9. do pol 13. ter
od 15. do 17. (ob nedeljah in praznikih se-
mo dopoldne) do sobote 23. t. m. Za lanske
abonente ostanejo dosedajni prostori rezervirani
do sobote 16. t. m. Uprava prosi vse
dosedanje, zlasti na nove abonente, da se
priglasijo čim prej! Abonma je neprenosljiv
na drugo osebo in med sezono neodpov-
ljiv.

Natančni repertoar bomo še objavili

Renomirana zagrebška tehnična tvrdka
ISČE

zastopnika,

ki stalno poseja glavne industrije Slove-
nije. Cenj. ponudbe z opisom dosedanjega
delovanja na Publicitas d. d. Zagreb, pod
»št. 35211«.

10090

Razbojniški napad na samotno pristavo

Novi Sad, 8. septembra.

V noči na torek se je blizu vasi Turije
v novosadski okolici na samotni pristavi
posestnika Zeremskega dogodil predzren
razbojniški napad, ki pa ga je srečno za-
vrnila pogumna gospodinja. Posestnik Ze-
remski, ki je nadziral dela na svojih ob-
širnih njivah, je s svojo ženo prenočeval
na svoji pristavi. Okrog 3. jutraj ga je
zbudilo trkanje na vrata. Meneč, da ga
kličijo delavci ali pa kak sosed, je takoj
vstal, se oblekel in šel odpirat. Žena, ki
se je tudi zbrala, ni niti slutila take
nevarnosti in se tudi ni razburjala, ker mo-
ža ni bilo takoj nazaj. Naenkrat pa je pla-
nil v sobo moški, ki je imel zakrinkano
lice in nož v rokah. Skočil je proti ležeči
ženi, jo sunil v prsa ter jo začel daviti.
Žena se je uporno branila in je med ruva-
njem napadalca odpadla krinka. Napade-
na žena je tedaj spoznala v razbojniku ne-
kega Bogdana Vecēja, ki je nekdanji dela-
na njenih njivah in je šel nedavno za-
pustiti službo, češ, da je neke druge na-
šel trajni zaslužek. V ogorčenju, da se je
nekdanji hlapec spremenil v razbojnika,
je že priletla žena podvojila svoje moči,
pahnila napadalca z vso silo od sebe, da
se je z glavo zadel ob neko omaro in te-
lehnil na tla. Žena je stekla mimo njega
iz pristave ter začela vpiti na pomoč. Sli-
šali so jo takoj mimoidoči delavci, a ko
so prišli v hišo, je bil razbojnik že pobe-
nil skozi okno.

Začeli so iskati gospodarja, pa ni bilo
o njem sledu. V veži pa so iz kuhinje za-
slišali neko stokanje in ker je bila kuhinja
zaprta, so vlomili vrata. V kuhinji je na
tleh ležal posestnik Zeremski s hudo rano
na glavi. Razbojnik ga je bil takoj, ko mu
je odprl vrata, udaril in potem zavlekel
v kuhinjo in zaklenil, da bi imel mir pri
izvršitvi svojega roparskega načrta. Gospo-
dinja se je dobro spominjala, kako je
Bogdan tedaj, ko se je poslavljala, božal
domačega psa in kako se je z njo zapletel
v razgovor o žitnih kupčijah in žitnih ce-
nah. Tako mimogrede jo je tudi vprašal,
če so žito že prodali. Gospodinja se spom-
inja, da mu je to vprašanje potrdila in
si je zaradi tega razbojnik najbrž mislil,
da imajo na pristavi še precej denarja.
Orožniki so takoj začeli zasledovati nevar-
nega roparja.

Vsak naročnik

„Jutra“ je zavarovan
za 10.000 Din!

Obiskovalci velesejma

posetite paviljon na veseličnem prostoru

IVAN JAVORNIK

kjer boste najbolj postreženi z različnimi

mesnimi izdelki. 9978

Ljubljana, Domobranska c. 7, Wolfova ul. 12

Pohištvo

Jedilnice, spalnice, gosposke sobe, kuhinje v stalni zalogi,
moderna prvovrstna izdelava z 2 letnim jamstvom nudi

TOVARNA POHIŠTVA

FRANJO VEHOVAR, CELJE

Sprejema naročila po načrtih za pohištvo in stavbe — Hra-
nilne knjižnice Ljudske posojilnice in Celjske posojilnice d. d.
se sprejemajo v polni vrednosti v plačilo. 10117

ZAHVALA.

Za mnoge dokaze iskrenega sočutja povodom izgube našega nepozabnega sina,
brata in svaka, gospoda

ANTONA GERBEC

URADNIŠKEGA PRIPRAVNIKA MESNE KONTROLE v LJUBLJANI

izrekamo s tem najiskrenejšo zahvalo. Posebno nas veže dolžnost, da se zahvalimo
gg. uradnikom mesne kontrole z g. direktorjem Podrekarjem in g. inšpektorjem
Česnikom na čelu, Bežigraskemu pevskega društvu za prelepe žalostinke, vsem
darovalcem prekrasnega cvetja.

Posebno pa nas veže dolžnost, da se zahvalimo zvestemu prijatelju pokojnika,
g. Stanetu Skroberju za njegovo požrtvovalnost za časa bolezni in ob smrti na-
šega nepozabnega pokojnika ter končno vsem, ki so našega nepozabnega pokojnika
spremili k večnemu počitku zlasti pa spremljevalcem mestnih hiš kakor vsem
ostalim. Vsem in vsakomur Bog plačaj!

Maša zadušnica se bo darovala v torek, dne 12. t. m. ob 1/7. uri zjutraj pri
Sv. Krištofu. 10104

Zalujoči družini GERBEC, ČERNE

RAZUMEN TRGOVEC NE UGIBA

kje bo oglaševal, ker ve, da ima le dnevnik z vedno polnim
malim oglasnikom maso kupnomočnih čitateljev.

Jella dr. Minaš naznanja v imenu svoje hčerke
in soproga, da jo je zapustila njena nad vse ljub-
ljena mamica, stara mama in tašča, gospa

Rocco Karla

Pogreb bo iz Zaloške ceste št. 2 ob 11. dopoldne.
Prosimo tihega sožalja.

Ljubljana, dne 9. septembra 1933.

10105 Zalujoča rodbina DR. FRAN MINAR.

IERA ŠVIGELJ

rojena KOS

nam je dne 9. t. m. umrla v 93. letu svoje starosti, pomirjena s poslednjim tola-
žilom sv. vere.

Pogreb bo v nedeljo, dne 10. t. m. ob 16. uri iz hiše žalosti v Borov-
nici št. 88.

Ohranimo jo v večnem spominu.

Borovnica, dne 9. septembra 1933.

10109

ŠVIGELJ FRANC, trgovec na Bregu; DR. ŠVIGELJ ANTON, advokat v Ljub-
ljani; ŠVIGELJ JOŽE, župnik v pok. na Blokah; KRANJC JERICA roj. ŠVI-
GELJ, trg. soproga v Borovnici; ŠVIGELJ MATIJA, rač. inšpektor univerze v
Ljubljani; ŠVIGELJ VIKTOR, župnik na Blokah, vsi vnuki ter vnučkinje, pra-
vnuk in pravnukinja.

Nič več ni potreb-
no krtačiti zob!

Vaši zobje so lahko bili dolgo let
rumeni in počrneli, pa jim bo dala
KOLYNOS zopet njihovo prirodno
barvo in njihov prirodni blek.
Zadostuje, da uporabite en centi-
meter na suhi četki dvakrat na
dan. V treh dneh izginejo sopni
madeži, usta so ozdravljena, dlesni
so ojačeni, dih zopet diši. —
»Kolynos« pasta je najbolj ekono-
mična. Ena tuba traja delj ko
dve drugi katekoli paste.

KOLYNOS

antiseptično sredstvo
najzdravnejše sredstvo za negovanje
zob. — Za centimeter zadostuje.

J. H.:

Jezero ljubezni

Roman

Zavedala se je, da je prišla semkaj reševati določeno nalogo. Ta naloga ni bila v tem, da bi hodila po cestah in ogledovala znamenitosti, ampak v tem, da bi spoznala življenje, kakršno utripa za vnanjim licem jugoslovanske prestolnice.

Prvikrat se je zavedla, da ima z vidika odličnega hotela prav za prav vsako mesto isti obraz. Resnični značaj mesta najdeš šele tam, kamor tujec ponavadi ne pride. Misel na Kristofa Vilharia ji je čedalje bolj rojila po glavi. Kakor je živel on, tako je živele gotovo na desetisoče drugih ljudi.

Kar oddahnila se je, ko je stopila iz muzeja na cesto in počasi krenila po ulicah. V izložbah trgovin so bili briljanti, parfumi, obleke, avtomobili — vse kakor v velikih mestih drugih dežel. A ljudje, ki so hiteli tod mimo in se zdaj pa zdaj ustavljali pred okni, so bili videti polni skrbi.

Skoraj v vsaki drugi izmed ponosnih trgovskih hiš je bilo videti kje lepak z napisom: »Razprodaja zaradi opustitve trgovine«. In to so bile še ulice, kjer je bilo zaradi tujcev treba gledati na vnanjost. Ellen je hotela tja, kamor tujci ne prihajajo.

»Čujte, prosim vas,« je rekla vratarju v hotelu, »rada bi našla koga, ki bi me vodil po Beogradu in bi mi nekoliko razkazal njegovo pravo življenje. Ne samo tega, kar berem v vodniku. Ali je kak urad, ki posreduje take reči?«

»Da, miss Black, naš hotel je v zvezi z dvema pisarnama, ki nam pošiljata omikane gospe in dame v ta namen. Ali želite damo ali gospoda?«

»Gospoda,« je obotavljaje se rekla Ellen, »najrajši kakega dijaka. A preden se odločim, bi rada videla pismene ponudbe.«

V hotelsko vežo je stopil mlad, eleganten človek v mehkem sivem klobuku. Izpod klobuka mu je gledal temnopolt obraz z značilnimi

19

črtami obmorskega mešanca. Malomarno je krenil po veži, kupil časopis in sedel z njim v enega izmed temnih blazinjakov. Tam je zložno prekrizal noge, se zatopil v svoj list in zdaj pa zdaj pazljivo pogledal proti vhodnim vratom, ki so se neprestano vrtela in spuščala ljudi noter in druge ven. Očividno je ta gospod čakal kakih znancev.

Ellen se je vrnila z izprehoda.

»Kaj pismem za št. 38?« je vprašala. Mladí človek se je počasi okrenil in z zanimanjem opazoval Ellen, ki je bila danes v svoji tesni, temnovišnji obleki z belo petljo po prsih posebno mladostna in mična. Še ko je krenila mimo njega proti dvigalu, jo je zasledoval z očmi.

Nato je zložil svoj časopis in malomarno pristopil k sprejemnici, kjer so hotelski uradniki prekladali pisma, brzojavke, ključe in železniške vozne rede. Srebrn novic je zdrknul enemu izmed njih v roko.

»Čujte,« je tiho vprašal gospod in pokazal z glavo na dvigalo, kjer je bila Ellen pravkar izginila v višave, »ali se motim, ali je ta gospodična miss Black? Pisma imam zanj od prijateljev, pa je ne poznam osebno.«

»Da, gospod, to je bila miss Black.«

»Hvala.« Mladí mož se je dotaknil klobuka in brez naglice odšel.

Kmalu nato je prišel ta mladí mož na zglaševalni urad in poprosil za naslov dijaka Kristofa Vilharia. Dobil ga je: Ulica Čiče Janka, 12, pri gospe Vujadinovičevi.

Cez pčilo uro se je pokazal isti mladí človek pred vrati gospe Vujadinovičeve. Slišal je bil, da je na ponudbo opravljena soba.

Zenica je dokaj preplašeno pogledala elegantnega moža. Da, sobe oddaja, a njeni prostori mu najbrže ne bodo po godu.

»Saj tudi ne iščem zase, ampak za nekega prijatelja,« je s tujim, sestajočim izgovorom rekel gospod.

Gospa Vujadinovičeva je pomislila. Dejala je, da bi imela ta trenutek samo majhno sobico na dvorišče, ki pa prav za prav tudi ni prazna. A dijak, ki stanuje v njej, gotovo ne bo trajno zmogel

najemnine. Če bi imela drugega najemnika, bi mu lahko o prvem odpovedala. Seveda — pomolčala je.

»Moj prijatelj je vester plačnik,« se je nasmešnil mladí mož. »Ali ne bi mogel sobe vsaj pogledati? Gospod je nemara doma?«

Gospa Vujadinovičeva je odkimala. Ne, gospoda Vilharia ni bilo doma. Zakaj ne bi pokazala sobe? Tujec je šel za njo po tesnem, temnem hodniku. Dišalo je po zelju. Glasno je zaklopitnila vrata pred to zeljno dišavo in pred malim, radovednim dekletcem, ki je na pol oblečeno gledala izza njih. Komaj je bila na koncu hodnika, je pozvonilo.

»Oh, ne zamerite, gospod, tukaj je soba.« Odprla je vrata v dolg, mračen, cevi podoben prostor, ki so zidovi visokega dvorišča pusto gledali vanj.

»Če si hoče gospod ogledati — tukaj, prosim. Takoj se vrnem.« To rekši je urno stekla nazaj.

Mladí mož je hitro stopil v sobo in pogledal okoli sebe. Naglo je posegel med pisma, ki so ležala na mizi, in jih jel premetavati. Njegovo lice je dobilo zadovoljen izraz. Hitro je prebral neko dopisnico.

Ko se je gospa Vujadinovičeva vrnila, je stal z ravnodušnim obrazom pri oknu in se malomarno obrnil.

»Da, žal mi je, sobica je vendarle nekoliko majhna. A mojemu prijatelju utegne vzlic temu ugajati. Pošljem vam ga, naj si jo sam ogleda.«

S temi besedami je zapustil stanovanje.

Ko je stonila Ellen tisto popoldne v hotelsko vežo, jo je čakalo posebno iznenađenje. Mahoma ji je padlo mlado dekle okoli vratu in jo burno, veselo pozdravilo. Bila je Sybil Ashbeyeva, njena sošolka in najboljša prijateljica iz Chicaga, ki se je bila na svojem potovanju po Evropi s še dokaj mladostno materjo in dvema starejšima sestrama pravkar pripeljala v Beograd. Ne meneč se za tuje ljudi, ki so ju gledali, je Ellen prav krepko ocimkala.

„ZEPHIR“ — PEČI

edini ekonomični sistem snage in higieničnega nalaganja drv.

Nenadkriljive v pogledu štedljivosti udobnosti higienične snage

Proizvod:

„ZEPHIR“

tvornica peči d. d., Subotica.

Edina tvorniška zastopstva: Ljubljana, Venceslav Breznik Celje, D. Rakusch Maribor, Pinter & Lenard Razstavljene na ljubljanskem velesejmu.

Zahtevajte brezplačne prospekte!

10083

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska c. 4.

Največja stalna razstava otroških vozičkov

v Jugoslaviji. Cenik s slikami brezplačno. Naročeno blago pošljemo franko postaja naročnika, brez zaračunavanja omota in vozarine. Nepovoljno zamenjamo. »AVALA« tovarna otroških vozičkov Beograd, Knez Mihajlova 47. 219

OBISKOVALCI VELESEJMA

oglejte si krasno razstavo v paviljonu F moderno izdelanega pohištva, spalnice iz orehove korenine od domače tvrdke

Cimerman Avgust

strojno mizarstvo DEV. Marija V. Polju, pri postaji. Prevzame se delo po lastnih in drugih načrtih — Solidna in točna postrežba.

Na kili trpeči

se opomore brez operacije, brez bolečin, brez ovire v poklicu naravnim ort. meh. potom, samo z uporabo mojih avstrijskih in nemških patentov (avstrijski patent 127.566, 115.007 in 127.550, nemški patent 582.082 in švicarski patent 156.978) svojeje trpljenja in nadih. — Brezplačno in neobvezno predvajam zdravljenje v sledečih krajih:

Spilfeld-Strass: v hiši goštilne Kaschi v Spilju: v ponedeljek, dne 18. septembra od 8. do 2. ure. Radgona (Radkersburg): v hiši goštilne »Kaiser von Oesterreich«: v torek, dne 19. septembra od 8. do 2. ure.

Eno vsak dan dosevajotež zahval:

Potem ko sem več ko 30 let trpel na kili v dimljah, ki se je vsak dan večala, in ko sem bil pred 2 letoma operiran brez uspeha (kmalu po operaciji se je kila znova pojavila) sem v svoji eliki uporabljal Streifenfederjeve patente. V moje veliko veselje je kila izgubila popolnoma brez vseh težav in brez ovire pri delu. Izreklam s tem svoje popolno priznanje in svojo hvaležnost ter opozarjam tu javno vrstnike na kili trpečega na idealno učinkovitost Streifenfederjevih patentov.

Leibensfeld, Post Deutschemberg, 23. junija 1933.

Lorenz Kampusch.

Potrjeno po dekanatu mestnem španskiš Deutschlandberg (Simk.) Dovolite da Vam pošljem svoje poimenjavo shetovano brez šuro proti vstopu svojega pisarniškega porta neobvezno in brez plačno. POZOR PRED POTVORBAMI!

Patite, prosim natančno na moje ime, dolgoletno izvajanje mojega delovanja v Avstriji in na moje najnovejše patente. Tisoci na kili trpeči so našli samo z uporabo teh patentov odrešitev muk

F. G. Streifenfeder, Fürstenfeldbruck bei München

Ne pošiljajte svojega denarja v tujino, temveč obdržite si ga doma in kupite

popolnoma dovršene PIANINE

od Din 11.000.— dalje izključno le pri znani, stari domači tvrdki

R. WARBINEK

tvornici klavirjev v Ljubljani, Gregorčičeva 5.

Prodaja na obroke kakor tudi proti bančnim knjižicam. Dolgoletna garancija. Oglejte si instrumente na »Sejmu« paviljon E 2-4. Kljub temu, da je cena nizka, je kvaliteta prvovrstna. 10052

SPOŠTOVANE DAME IN GOSPODJE!

Vljudo sporočam, da sem 1. septembra 1933 prevzel in na novo preuredil

FRIZERSKI SALON ZA DAME IN GOSPODE

v palači »GRAFIKA«, Miklošičeva cesta 40.

Isti odgovarja vsem zahtevam ter nudi cenj. obiskovalcem ves potreben komfort, točno in strokovno postrežbo ter solidne cene. Za obilen obisk se priporoča 10057

CVETKO K. NOVAKOVIČ, brivski in česalni salon za dame in gospode, Palača Grafika.

Jabolka in hruške

že na zalogi pri GOSPODARSKI ZVEZI 10069

Drva in premog

pri IV. SCHUMI Dolenjska cesta Telefon št. 2961

Celuloidne ščitnike za vrata

dobavlja v vseh barvah in fazonah

Franjo Zrnc, steklarstvo LJUBLJANA, Cankarjevo nabrežje 5 10048

Mi moramo biti poceni, ker imamo mnogo kupcev

Mi moramo paziti, da je blago dobro, ker postrežemo tisoče in tisoče kupcev, ki naročajo naše blago iz naših katalogov, po slikah. Ljudje kupujejo blago, če tudi ga niso videli. To zaupanje je najlepše priznanje našemu delu. In zato polagamo največjo skrb v najvestnejše izvrševanje poštnih naročil, zato kontroliramo vsako poštno pošiljko dvakrat. Mi pazimo na kupce, ker varujemo naš sloves največje trgovske in odpreme trdke v Jugoslaviji. Naročite, vse kar vam je treba po našem katalogu. Jamčimo vam za pravo kakovost blaga. Zamenjamo ali vrnemo denar če blago ne ugaja. Ako osebno še nimate kataloga pošite nam dopisnico. Poslali vam ga bomo takoj brezplačno. In potem se prepričate, da se izplača biti odjemalec največje trgovske in odpreme trdke v Jugoslaviji.

Kastner & Ohler
Zagreb.

10051

NAZNANILO!

Vsem cenjenim gostom najvljudneje naznanjam, da sem oddala

HOTEL „JADRAN“ V RADEČAH PRI ZID. MOSTU

svojemu sinu Lovru Rogelju. Tem potom se najvljudneje zahvaljujem vsem dosedanjim gostom in prijateljem ter gg. potnikom za zaupanje, ki so mi ga izkazovali tekom let s poseti. Prosim jih, da ohranijo zaupanje hotelu tudi v nadalje in ga naj prenesejo na mojega sina Lovra, ki se bo potrudil, da bo vse cenjene goste kar najbolje zadovoljil.

MILKA ROGELJ,

dosedanja lastnica hotela »JADRAN« v Radecah.

OB PREVZEMU HOTELA „JADRAN“

v Radecah pri Zidanem mostu, o čemer tem potom najvljudneje obveščava cenjeno občinstvo, najvljudneje prosiva vse dosedanje goste hotela, da ohranijo svojo naklonjenost hotelu tudi pod najinim vodstvom. Potrudila se bova cenjene goste, zlasti pa potujoče občinstvo, kar najbolje zadovoljiti, zlasti pa bova skrbela za izvrstno kuhinjo in najboljša vina. V hotelu je na razpolago kopalnica, dvorana, sobe in mesečne sobe za letoviščarje, lep vrt in avtogaraža. Družbam in izletnikom bova nudila izredne popuste.

Lovro in Slavica Rogelj.

NIHČE VEČ NE DVOMI

da je »Jutro« čitateljski krog največji in po kupni moči najmočnejši. Saj se na vsak oglaš oglas mnogo kupcev, prodajalcev ali drugih zanimancev zato danes zopet toliko ponudb in povpraševanj.

V NOVO UREJENI NAJMODERNEJŠI, TEHNIČNO POPOLNI

BARVARII

TOVARNE ZA MOTVOZ IN VRVI IN TEKSTILNE INDUSTRIJE A. D.

ODŽACI, (BAČKA) DUNAVSKA BANOVINA

SE SPREJEMAJO

10034

PO NAJNIZJH DNEVNIH CENAH

VSE VOLNENO BLAGO, TKANINE IZ VOLNE IN POLVOLNE, SVILE IN POPLINA

V PREBARVANJE.

ZAJAMČENA PRISTNOST BARVE IN ČISTOST.

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je naša dobra mati, babica in prababica, sestra, teta in tašča, gospa

APOLONIA DEISINGER roj. Dolenc

bivša gostilničarka, trgovka in posestnica

danes 8. septembra t. l. v 86. letu starosti po kratkem trpljenju zapustila za vedno.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo 10. t. m. ob 4. uri popoldne iz domače hiše žalosti, Mestni trg št. 19.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi.

Škofja Loka, 8. septembra 1933.

10095

JOSIP DEISINGER, trgovec in posestnik, sin — KLOTILDA PECHERJEVA, PAVLA OBLAKOVA, ROZALJA DR. STARETOVA, ALBINA DR. JERLOVA, hčere — IVANKA DR. MOHARJEVA, KATINKA DOLENC, sestre — KONRAD PECHER, trgovec in posestnik; AVGUST OBLAK, sodnik okrožnega sodišča; ALOJZIJ PAVLIN, veterinarski inšpektor v pok.; DR. EMIL STARE, odvetnik, zeti — PAVLA DEISINGER, sinova — Vsi vnuki in pravnuki —

PeKo

ZA ZAČETEK ŠOLE

SMO GLOBOKO ZNIŽALI CENE NAŠIH PRIZNANO NAJBOLJŠIH ČEVLJEV. ZATO OSKRBITE SVOJE OTROKE LE S „PEKO“ ČEVLJI.

Din 37.—

Din 75.—

Din 85.—

Din 75.—

Udoben higijeničen čevlji za otroke iz črnega ali ružavega boksa. Od št. 18 do 27 Din 37.—, iz laka številka 18 do 22 Din 45.—

Priljubljen deklški čevlji iz črnega ali ružavega boksa v okusnih kombinacijah iz laka. Od št. 28 do 30 Din 75.—, od št. 31 do 35 Din 85.—

Sportni čevlji za deklice in dečke z okrašenim jezikom iz ružavega boksa s prvovrstnimi podplati. Od št. 26 do 27 Din 85.—, od 28—30 Din 95.—, od 31—35 Din 115.—, od 36 do 39 Din 145.—

Visok fantovski in deklški čevlji za slabo vreme, ruž. v in črn boks. Od št. 25 do 30 Din 75.—, od 31 do 35 Din 95.—, od 36 do 39 Din 125.—

BOGATA IZBIRA PRVOVRSTNIH SOLIDNIH TELOVADNIH ČEVLJEV.

DIREKтна PRODAJA KONSUMENTOM NARAVNOST IZ TVORNIČE V LASTNIH PODRUŽNICAH IN TVORNIŠKIH SKLADIŠČIH V VSEH VEČJH KRAJIH DRŽAVE

ZAHTEVAJTE POVSOD PLETENINE »EF-KO«

PAVILJON »G« ZIDOVSKA 5

PLETILNA INDUSTRIJA, MODNA KONFEKCIJA PLETENIN

F. KOS, LJUBLJANA

VELIKA ZALOGA VSAKOVSTNIH PLETENIN — KOLEKCIJA ELEGANTNIH MODNIH NOVOSTI — APARTNI KROJI — OKUSNI BARVNI DESENI

EN GROS EN DETAIL

SOLIDNE CENE

VENDAR samo

F. SCHNEIDER GLAZBILA

ker so najpopolnejša in najcenejša, pravijo tisoče in tisoče mojih strank

Violine od Din 71.— dalje Havajske gitare „148.—“ klavirske harmonike „98.—“ saksofoni, trobje in t.d. Harmonike „75.—“ po najnižjih cenah

NAJVEČJA DOMAČA STROKOVNO ODPRMA TVRDKA GLAZBILA KRALJEVSKI DVORNI DOBAVITELJ

F. SCHNEIDER

PROIZVOD GLAZBIL IN POTREBŠČINA ZAGREB, Nikoličeva ul. 12/c

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

RADIO ZA VSAKEGA

PHILIPS 2 cevni baterijski sprejemnik „Sava“ z zvočnikom, akumulatorjem in mrežno anodo. Plačljivo v 12 mesečnih obrokih po 90.— Din

PHILIPS 2+1 cevni mrežni sprejemnik „Jadran“ z vdelanim zvočnikom. Plačljivo v 12 mesečnih obrokih po 176.— Din

»JADRAN« Dobí se samo pri: PHILIPS RADIO ZASTOPSTVU

H. SUTTNER, LJUBLJANA 8

Tyrševa (Dunajska) c. 1B (poleg nebotičnika). Zahtevajte brezplačni cenik!

Obiskovalci velesojma

se opozarjajo, da si ogledajo dve krasni spalnici in dve jedilnici v paviljonu E št. 75—76 in tudi nizke cene. To krasno delo je razstavila domača že priznana tvrdka

EGIDIJ in KAREL ERJAVEC, BROD

(poleg taceškega mostu), pošta št. Vid nad Ljubljano. 10077

PARKETNE DEŠČICE

hrastove in bukovne dobavljajo in polaga najceneje

JOS. R. PUH

Ljubljana, Gradaška ul. 22.

Zahtevajte ponudbe!

Obiskovalci velesojma

Oglejte si krasno razstavo najmodernejše izdelane pohištva, spalnice iz orehove korenine v paviljonu E 70—78.

Anton Zalokar

tvornica pohištva 10073

ST. VID NAD LJUBLJANO

Zaloga pohištva. Nizke cene.

»Adler« pisalni stroji

potni in pisarniški — najnovejši modeli

Glavno zastopstvo za Dravsko banovino: Maria Kreft, Zagreb, Nikoličeva 12

Zahtevajte ponudbe! Iščemo krajevne zastopnike

SPOLNE BOLEZNI

stilis, kapavica, beli tok so ozdravljive brez strupenih injekcij, brez živega srebra in salvarzana, priprostim, toda radikalnim potom. Tisoči žen in mož se zahvaljujejo za popolno ozdravitev in trajno zdravje ravno tej kuri. Tisoči zahvalnih pisem. Uspeh v vsakem slučaju zajamčen. Kura je zdravlju neškodljiva. Ne trpite dalje! Pišite nam in mi vam pošljemo zastoj razpravo, kako se iznebite bolezni. In tako se boste šli med srečnike. Laboratorij Havelka, Praha 65-Nusle, Božetechova ulica 10, J. 17. CSR. 162

Ali se hočete temeljito osvoboditi PROTINA IN REVMAZMA?

Trganje in zbadanje v udih in sklepih, zatečeni udje, pohabljeni roke in noge, trganje in zbadanje po raznih delih telesa, da celo tudi slabe oči so pogosto posledica revmatizma in protina, ki se morajo odstraniti, ker sicer bolezen vedno bolj napreduje.

NUDIM VAM zdravilno, mokračno kislino raztvorjajočo, izmenno snovi in izločanje pospešujočo domačo zdraviljenje s pitjem, ki se na umetni način popolnoma naravno sestavlja iz nekega dobrotvornega, zdravilnega vrelca, ki ga daje dobra mati narava za blagor bolujočega človeštva.

Pišite mi takoj in dobili boste popolnoma brezplačno poučno razpravo.

Zbiralno mesto za pošto: **AVGUST MÄRZKE** BERLIN—Wilmsdorf, Bruchsalterstrasse 5, Abt. 285. 10049

SOKO PEČI

čudovito poceni in dobre iz brona, ne iz pločevine, za kurjenje z vsakovrstnim gorljivim materialom. Dobivajo se v vsaki trgovini z železino.

Izdeluje: Vojvodjanska livnica d. d. Novi Sad

Raznovrstne knjigoveške potrebnosti

platno, usnje, marmor-papir, zlato, sukanec itd. Vam nudi po najnižjih cenah

A. JANEŽIČ

LJUBLJANA, Florjanska ulica. št. 14

Telefon 32-20

TRGOVEC

s stalnim sedežem v Zagrebu, z veliko pisarno in skladišči prevzame glavno zastopstvo

ev. komisijsko skladišče za Zagreb in celotno državo samo prvovrstnih tvrdk, zlasti tekstilne in perilne stroke. Potuje z lastnim avtom in je dokazljivo najbolje vpeljan. Ia. reference; da bančno garancijo ev. kavcijo v vsaki poljubni višini. Ponudbe pod »Nr. 35.197« na Publicitas d. d. Zagreb, Ilica 9. 10063

1 milijon katalog

odjemalcev ima tvornica glasbil Meinel & Herold, torej več kot vse druge glasbene firme v Jugoslaviji skupaj. To gotovo nekaj pomeni in zato zahtevajte tudi vi predvsem

te tvrdke, ki ga dobite brezplačno. Nudi se vam:

Violine od Din 69.—

Ročne harmonike 69.—

Mandoline 69.—

Gitarre 148.—

Havajske gitare, saksofone, kromatične in klavirharmonike itd.

Meinel & Herold

tvornica glasbil in harmonik, prod. podr. Maribor št. 101

Zične vloge po 109 Din

Zične vloge iz izvanredno trde žice Din 159. Plačljivo vnaprej, franko vsaka železniška postaja. Preprodajalci dobijo popust. Pri naročilu se prosi, da se navede natančna notranja mera postelje.

»WEKA«, MARIBOR 9.

Kavarniška oprema

jako dobro ohranjena, skoro nova, se takoj prodaja. Eventuelno se odda kavarna na jako prometnem mestu v Ljubljani.

VILA

v večjem mestu na Gorenjskem se prodaja. Ponudbe na oglas, odd. »Jutra« pod »Kavarna«. 10065

PERJE

KOKOSJE, PURJE, GOSJE in RACJE NAVADNO, S STROJEM ČISTENO in ČOHANO

PO ZNATNO NIŽJH CENAH

VZORCI SE POSILJAJO BREZPLAČNO in FRANKO

DOBAVLJA V VSAKI MNOŽINI

E. Vajda, Čakovec

Telefon 59, 60, 3, 4.

PORENAL

POUDRE CRÈME ROUGE SAVON

Negujte svoj obraz takole:

Predno ležete spat, otrite obraz in vrat z nekoliko kapljic Porenal-a. To biološko mleko temeljito očisti obraz in vrat vseh ogrcev, mozoljev in velikih por. — Vmasirajte nato v kožo masno Porenal-kremo, da preko noči hrani, obnovi in pomladi kožo. Zjutraj: umijte se z blagim Porenal-milom, a predno se pudrate, natrijte nalahno suho Porenal-kremo. — Ta krema polepša in varuje kožo preko dneva in odlično drži puder. Ako se ravirate po tem navodilu, boste v najkrajšem času opazili razliko v svojem izgledu, ki vam bo pokazal vse odlike tega enostavnega načina negovanja lepote. Ne pozabite, da mora biti puder popolnoma neškodljiv in mil kakor Porenal-puder, ki ga dobite v vsaki njansi.

ZAHTEVAJTE POVSOD.

Glavno skladišče: Nobilior parfumerija, Zagreb, Ilica 34 — Jelčićev trg 15.

Črejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskar Franca Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

Čitajte Jutrove male oglase, ki imajo uspeh!